This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, October 15, 2002

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Alp (LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (2744) 2002 OCTOBER-SPALIS 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr.kaina – $1

Senuoju įsibėgėjimu?

Lietuvoje vis dažniau pasigirsta pareiškimų apie istorijos perrašinėjimus. Kas gi tai iš tikrųjų yra? Tai darbas ne mokslininkų, kurie to daryti negalėtų. Kaip ten bebūtų, tai negatyvūs ženklai, kokių anksčiau, berods, nebūdavo, arba apie juos niekas nekalbėdavo.

ISTORIJA yra mokslas ir kaip toks neturėtų būti šališkas. Istorikai, kaip ir kitų sričių mokslininkai, paprastai rūpinasi tiesos skleidimu, o visa kita – ne jų srities dalykai. Todėl kai kalbama apie istorijos perrašinėjimus, iš karto ir braunasi išvada, kad tai ne istorikų darbas, nors kai kurie ir skelbtųsi esą tokie. Sakytume, tai tariami istorikai, kokių diktatūriniuose režimuose netrūkdavo. Istorikų-tarnautojų nemažai išlaikė ir Sovietų Sąjunga, taigi ir jos respublikos, nes viskas turėjo būti suderinta su leninine partijos linija, ir tai, kas jai prieštaraudavo, būdavo nepriimtina ir naikintina. Sovietiniai istorikai, kaip ir kitų sričių vadinamieji moksliniai darbuotojai, didesniais ar mažesniais įnašais turėjo tarnauti propagandai. Tik sistemą ir gyvenimo būdą propaguojantys bei reklamuojantys "mokslai" būdavo gerai vertinami. Tai dar labai gerai daugelis atsimena. Šiandien visa tai jau praeityje. Istorikai nebevaržomi elgtis laisvai ir tarnauti tik mokslui ir tiesai. Bet kai kyla istorijų perrašinėjimo klausimai, atrodo, kad kažkas dar veikia senuoju įsibėgėjimu. Tiesa, valstybinė valdymo sistema pasikeitusi, vienpartinės valdžios nebėra, sukama demokratėjimo linkme, o vis tik dar kyla abejonių, ar kartais politiniai-partiniai reikalai bei siekiai nesikėsina mokslinius tyrinėjimus taip kreipti, kad tai tarnautų jų interesams, tarp kurių kyšo ir netolimos praeities kai kurių vietų pridengimas.

LIETUVOS istorijos perrašinėjimai, nors okupacijų laikais buvo draudžiama apie juos viešai kalbėti, itin ryškiais ženklais ėmė rodytis 1940 metais Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. Antra vertus, ir pati istorija buvo pagal okupanto nurodymus kuriama. Ir taip netrukus istorikai į mokyklų vadovėlius galėjo įrašyti, kad Lietuva prašėsi būti įjungiama į Sovietų Sąjungą. Ir jie nemelavo, nes iš tikrųjų formaliai prašėsi. Bet kas tuo metu Lietuvos vardu kalbėjo – nutylima. Taigi, tik žiūrėkite kas įvyko, neklauskite kodėl ir kas tai padarė, neieškokite priežasčių. Pasipylęs tokių "istorinių faktų" srautas tęsėsi per visas ir visokias okupacijas. Atrodo, dar nė šiandien nėra išnykęs maždaug pagal anų laikų sukurtą formulę: kas patinka ir naudinga, skelbsiu; kas nepatinka – nutylėsiu. Užtat ir randami archyvai, apie kuriuos nemažai kalbama ir kuriais darant išvadas remiamasi, būna dvejopi – matomi ir nematomi. Tai labai paranku sroviniams metraštininkams, kurie kurpia atodangas būsimiems istorikams. Ir skuba kai kurie, nes po jų mirties kalbės kiti ir galbūt sakys nebe taip, kaip jie dabar sako ir kaip iš anksto numatyta, ką reikia skelbti. Kai kuriose vietose prasikiša šališkumas menkinti kiek tolimesnę (kad ir tarpukario Lietuvos) praeitį ir apibūdinant buvusius vadovus ir veikėjus prisagstyti kaip galima daugiau neigiamų bruožų, nupiešti liūdnoką vaizdą, kurį staiga pakeitęs "šviesesnis" gyvenimas. Besidomintys istoriniais dokumentais tokių paslėptų ir tyliai įtaigojančių užuominų gali pakankamai prisirinkti. Dabartinės Lietuvos atkūrimo nuopelnai taipgi skirstomi neatsisakant srovinių pažiūrų ir partinių paskatinimų. Susidaro įspūdis, kad dalis šiuolaikinių metraštininkų siekia buvusius sovietmečio vadovus, normaliai vadinamus kolaborantais, istorijon įrašyti kitais vardais, o patį kolaboravimą pavadinti tautos gelbėjimo metodu. Žinoma, toks įsispraudimas istorijon moksliniu pažiūriu negali turėti jokios išliekamos vertės, kaip liko bevertis įrašas mokyklų vadovėliuose apie Lietuvos savanorišką įstojimą Sovietų Sąjungon. **Č.S.**

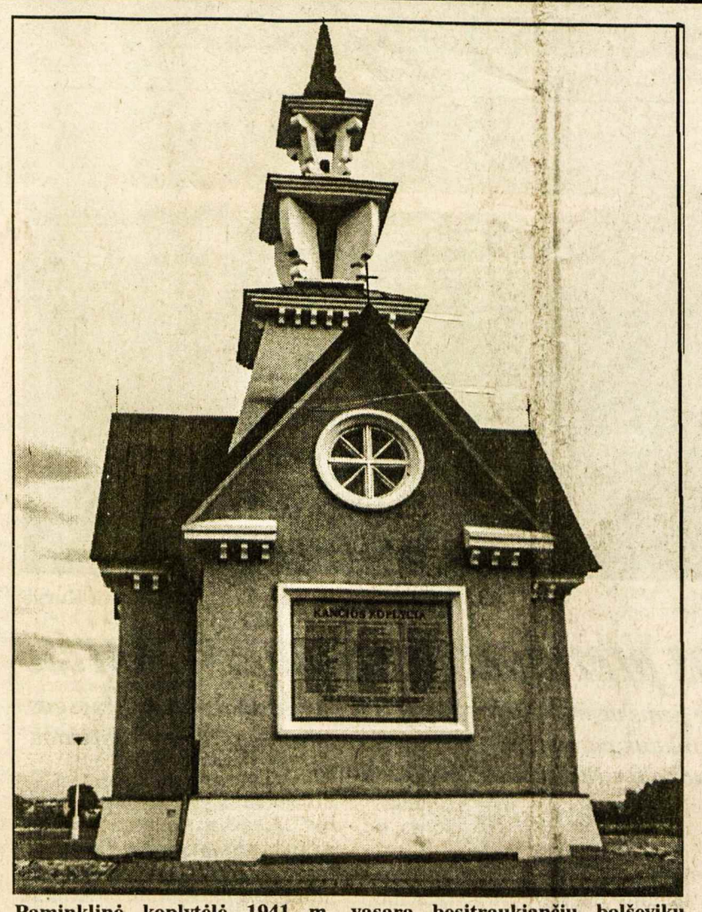

Paminklinė koplytėlė 1941 m. vasarą besitraukiančių bolševikų nukankintiems lietuviams politiniams kaliniams Rainiuose
Nuotr. G. Kurpio

Savaitė Lietuvoje

Kandidatai į prezidentus

Spalio 3 d. Vyriausioji rinkimų komisija priėmė dokumentus 17 Lietuvos piliečių, norinčių dalyvauti prezidento rinkimuose, nutarė jiems išduoti parašų rinkimo lapus. Antros kadencijos siekia prezidentas Valdas Adamkus, taip pat kandidatuoja seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, seimo nariai Algimantas Matulevičius, Kazimiera Prunskienė, Vytautas Šustauskas, Kęstutis Glaveckas, Rolandas Paksas, Kazys Bobelis, Vytenis Andriukaitis, Julius Veselka, Liberalų sąjungos vadas Eugenijus Gentvilas, žurnalistas Vytautas Matulevičius, "Dviračio žynių" vedėjas Vytautas Šerėnas, "Lietuvos aido" redaktorius Algirdas Pilvelis, Lietuvos partijos "Socialdemokratija 2000" vadovas Rimantas Dagys ir Lietuvos gyvenimo logikos partijos pirmininkas Vytautas Bernatonis.

Kaip skelbia ELTA/LGTIC, surinkę 20,000 piliečių parašų, šie asmenys taps tikrais kandidatais prezidento rinkimuose. Iki lapkričio 22 d. Vyriausioji rinkimų komisija oficialiai paskelbs sąrašą visų asmenų, įregistruotų kandidatais į prezidentus.

Spalio 7 d. prie norinčių kandidatuoti sąrašo prisidėjo "Jaunosios Lietuvos" ir Naujųjų tautininkų sąjungų pirmininkas, seimo narys Stanislovas Buškevičius ir Nacionaldemokratų partijos vadas, Nepriklausomybės akto signataras Kazimieras Uoka.

ES ateities svarstymai

Spalio 3 d. Briuselyje prasidėjo aštuntasis Europos sąjungos valstybių narių ir kandidačių atstovų grupuotės (vadinamos "konventu") posėdis dėl ES ateities. Lietuvos vyriausybės atstovas yra Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rytis Martikonis. Taip pat dalyvauja seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukaitis.

Šioje sesijoje pereita iš bendrų diskusijų į konkrečių pasiūlymų nagrinėjimą. Suvažiavimo nariai dešimtyje darbo grupių aptarinėja atskirus ES ateities klausimus ir pristato savo išvadas bendruose posėdžiuose. Šioje sesijoje svarstomos išvados darbo grupių, nagrinėjusių "Subsidiarumo principą" ir "Teisinį Europos sąjungos statusą".

"Subsidiarumo" principas reiškia, kad ES valstybės veikia bendrai tik tais atvejais, kai užsibrėžtų tikslų negali pasiekti veikdamos atskirai. Tada sprendimai priimami tuo lygiu, kuriame jie gali būti geriausiai įgyvendinami – valstybiniu lygiu, regioniniu ir pan. Teisinio ES statuso darbo grupė siūlo, kad tarptautiniuose santykiuose "ES dalyvautų kaip vieninga veikėja".

Prezidentas Vokietijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus darbo vizitu lankėsi Vokietijoje spalio 8-11 d.d. Jis susitiko su prezidentu Johannes Rau, su keturių Vokietijos žemių pareigūnais, dalyvavo tarptautinės Frankfurto knygų mugės atidaryme. Spalio 9 d. Stutgarte skaitė pranešimą konferencijoje *Mokymasis visą gyvenimą: švietimas ir žinių ekonomika*. V. Adamkus taip pat dalyvavo naujojo Lietuvos ambasados pastato Berlyne iškilmingame atidaryme.

Vyko susitikimai su Vokietijos verslininkais, aptartos ekonominių ryšių plėtojimo galimybės. Vokietija yra antra Lietuvos užsienio prekybos partnerė, valstybės eksportuojančių ir importuojančių įmonių plėtotoja.

Referendumas dėl ŠAS

Spalio 8 d. Vyriausioji rinkimų komisija įregistravo iniciatyvinę grupę, norinčią surengti referendumą dėl Lietuvos narystės ŠAS, išdavė parašų rinkimų lapus. Grupės koordinatorius – seimo narys Rolandas Pavilionis, o joje yra 17 narių, tarp jų seimo nariai Ramūnas Karbauskis, Egidijus Klumbys, Nepriklausomybės akto signataras Kęstutis Grinius, Rolandas Paulauskas, profesorius Saulius Sondeckis ir kiti.

Iniciatoriai turi surinkti 300,000 piliečių parašų per tris mėnesius. Jie pateiks Lietuvos gyventojams klausimą "Ar jūs pritariate Lietuvos stojimui į NATO?", rašo ELTA/LGTIC.

PHARE parama apskritims

Pagal PHARE 2000 ekonominės ir socialinės sanglaudos (ESS) programą keturioms Lietuvos apskritims skiriama 18.6 mln. eurų (65.1 mln. litų) parama. Iš jų, 25% finansuoja Lietuva, 75% - PHARE fondai. Iš viso bus pasirašyta 300 sutarčių Klaipėdos-Tauragės, Marijampolės ir Utenos apskritims. Parama skirta remti valstybių kandidačių ekonominę ir socialinę plėtrą ir padėti joms ruoštis administruoti būsimuosius Europos sąjungos struktūrinius fondus. Programos tikslas – skatinti pasirinktų apskričių ekonominę plėtrą ir naujų darbo vietų kūrimąsi.

TS (LK) suvažiavimas

Spalio 5 d. Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suvažiavime priimtas pareiškimas, kuriame pasidžiaugta nuveiktais darbais ir nubrėžti ateities planai, rašo ELTA/LGTIC. Konservatoriai žada ir toliau ginti Lietuvos interesus, nebijodami "didžiųjų", ar jei būtų Rytuose, ar Vakaruose, imasi atsakomybės būti naujo dvasingumo ir naujos energijos Tėvynės sąjunga.

(Nukelta į 2-rą psl.)

PREZIDENTO RINKIMAI

Ką turi žinoti rinkėjai?

POVILAS ŽUMBAKIS

Kas yra atsakingas?

Prieš nuspręsdami, ką išrinkti prezidentu, piliečiai privalo žinoti atsakymą į tą klausimą.

Žinoma, demokratinėse šalyse piliečiai gali pasirinkti už ką jie balsuos. Dažnai rinkėjai pasirenka kandidatą pagal jo išvaizdą.

Lietuvoje žmonės pasidarė labai abejingi. Jiems pabodo politiniai žaidimai, negerėjanti krašto padėtis, kad į artėjančius rinkimus jie žiūri pro pirštus. Tai pavojinga kraštui, tautos ateičiai, netgi pačiai demokratijai.

Kad rinkėjai galėtų rimtai ir sąžiningai balsuoti, reikia sudaryti sąlygas jiems išmintingai pasirinkti geriausius kandidatus. Rinkimų rezultatai priklausys nuo žmonių susikaupimo ir atsakomybės.

Ka reikia žinoti apie kandidatą?

Rinkėjai turėtų žinoti kandidatų biografijas, finansinius bei politinius rėmėjus, jų ideologiją, tikslus bei planus ateičiai.

Kandidatai privalo pateikti tikslią informaciją apie save. Deja, demokratijose kandidatai bei jų rėmėjai šią pareigą apeina, iškraipo. Kartais kandidato pateikta medžiaga apie save... būna tiesiog neįtikėtina. Būtina ją patikrinti.

Kartais rinkėjai toleruoja melą. Jie susitaiko su tuo, kad kandidatai meluoja ("visi politikai tokie patys – melagiai") apie save, savo buvusias darbo vietas ar netgi ateities planus, "viena sako, kita daro". O tai veda tautą į abejingumą, nepasitikėjimą bei nevilti.

Todėl kiekvienas kandidatas privalo atvirai ir sąžiningai atskleisti savo biografiją bei savo rėmėjus. O rinkėjai privalo to reikalauti.

Įstatymai, reikalaujantys minimalaus kandidatų atvirumo, yra lengvai apeinami ir netgi su jais nesiskaitoma. Deja, iš svyruojančios Lietuvos teisėtvarkos daug negalima tikėtis.

Demokratinės Lietuvos tradicijos dar silpnos. Buvę partiečiai net negalvoja apie atvirumą ar žmonių teisę į jų gyvenimo praeitį ar dabartį, kokius draugus, partnerius, rėmėjus jie turi. To galėtume pasimokyti iš Vakarų, kur kandidatai rodo gražų pavyzdį tuo klausimu.

Svarbiausia – atvirumas

Kandidatų sveikata. Kiekvienas kandidatas į prezidentus turėtų pateikti smulkią informaciją apie savo sveikatą. Pavyzdžiui, JAV tai daro kiekvienas kandidatas.

Kandidatų turtas ir jo kilmė. Žmogaus turtas paprastai yra privatus reikalas, bet kandidatų turtas daug pasako apie juos. Todėl įstatymai reikalauja minimalaus atskleidimo kandidatų turto bei pajamų.

Lietuvoje turtas yra atskleidžiamas taip miglotai, kad rinkėjai praktiškai nepasitiki kandidatų pateiktais duomenimis.

Štai kandidatai iš Amerikos galėtų paimti pavyzdį iš tos šalies kandidatų tradicijos. Jie atvyko į Lietuvą su turtais bei "demokratinėm" tradicijom. Jie gali savo pavyzdžiu rodyti kitiems kandidatams, kaip turėtų atskleisti šią informaciją. Paprasčiausiai, jie galėtų parodyti savo penkerių metų JAV mokesčių formas, kurias tradiciškai rodo kandidatai Amerikoje. Jeigu stengiamasi gauti balsus užsidėjus amerikietišką "aurą", tai kodėl nepasekti amerikiečių kandidatų pavyzdžiu? Ar nebūtų naudinga parodyti pavyzdį tautiečiams, kurie nėra įpratę prie atvirumo?

Kandidatų rėmėjai taip pat turėtų būti žinomi rinkėjams. Yra įtarimas krašte, kad rėmėjai kontroliuoja politikus, net nematomai valdo kraštą. Tokie mitai yra pavojingi demokratijai. Tam vėl gi galėtų pasitarnauti šaunus amerikiečių kandidatų pavyzdys. Prieš kiekvienus rinkimus rinkėjai žino, kas kiek aukojo, kas kokiomis privilegijomis naudojosi, ko tikisi iš kandidato, jei laimėtų rinkimus.

Žiniasklaidos pareiga

Ant žiniasklaidos pečių krenta milžiniška pareiga. Jos atstovai privalo sekti kandidatų biografijas, lyginti jų pažadus bei atsakomybę, patikrinti kandidatų propagandą, suteikti tikslias ir objektyvias žinias rinkėjams.

Deja, didžioji dauguma piliečių, kurie domisi krašto ateitimi ir yra susipažinę su padėtimi, nebeturi vilties, kad žiniasklaida atidengs tikrą tiesą. Neteko išgirsti iš išsilavinusių žmonių Lietuvoje, kad jie pasitiki žiniasklaida tuo klausimu. Jeigu žmonių tarpe vyrauja toks skeptiškas jausmas, tai demokratija šlubuoja, yra pavojuje.

Kas bloga – ne mano atsakomybė

Kadangi į prezidento kėdę stengiasi patekti ne vienas, jau turėjęs pareigas valdžioje, privalo atsakyti į konkrečius, pagrindinius klausimus:

(a) Per paskutinius penkerius metus Lietuva nukrypo į rytus. Užsienio investicijos perėmė strateginę Lietuvos pramonę ir ketina perimti dar kelias. Kas valdžioje ir kodėl leido, kad taip atsitiktų? Kas vadovavo (prezidentūroje, seime ar vyriausybėje), kai buvo pasirašytas Mažeikių akcijų perdavimas amerikiečių firmai? Kas vadovavo, kai buvo pervesta tos firmos kontrolė rusams?

(b) Lietuva krypsta į oligarchiją. Didelė dalis Lietuvos visuomenės skursta, o tuo metu oligarchai švaistosi pinigais ir turtais po visą pasaulį. Kas ir kaip valdžioje prieš tai kovojo? Kaip ir kas vadovavo, kodėl taip atsitiko?

(c) Tauta nepasitiki teisėtvarka. Privilegijos ir pažintys reiškia daugiau, negu teisė ar teisingumas. Kas ir kaip vadovauja kraštui, kad susidarė tokia pavojinga padėtis?

(d) Nemaža dalis jaunimo Lietuvoje stengiasi pasprukti iš krašto. Be atžalyno kraštas negali išlikti. Kodėl taip nusivylęs jaunimas? Kas vadovavo ir vadovauja kraštui, kurio ateitis – jaunimas stengiasi ieškoti laimės svetur? (Nukelta į 2-rą psl.)

Paminklas partizanų generolui Jonui Žemaičiui-Vytautui Vilniuje priešais krašto apsaugos ministerijos rūmus **Nuotr. G. Kurpio**

KANADOS ĮVYKIAI

Opus Irako klausimas

Užsienių reikalų ministeris B. Graham sako, kad Kanada remia JAV pastangas per Jungtinių Tautų saugumo tarybą paspausti Iraką, kad sustabdytų masinio naikinimo ginklų gamybą. Saugumo taryba pareikalavo, kad Irakas įsileistų anksčiau ten dirbusius Jungtinių Tautų pasiųstus ginklavimosi tikrintojus. Per specialius Iraką liečiančius parlamento svarstymus B. Graham teigė, kad be Jungtinių Tautų sutikimo JAV karas su Iraku nesiderintų su tarptautine teise. JAV kariaujant, nors ir su Anglijos pagalba, Artimuosiuose rytuose, Pakistane, Malajuose, Indonezijoe, būtų pažeistas pastovumas; be to, nukentėtų ir Izraelio saugumas. Gynybos ministeris J. MacCollum sakė, kad Kanados ginkluotos pajėgos yra pasiryžusios prisidėti tik prie tarptautinių karinių pajėgų, betgi pridūrė, kad pasitaiko, kai ginčų negalima išspręsti diplomatiniu būdu, reikia panaudoti ginkluotas pajėgas.

Praeityje Kanada nedelsdavo stoti į kovą su agresoriais. Dabar ministeris pirmininkas J. Chretien ilgai vengė pažadėti, kad kilus JAV karui su Iraku Kanada teiks Amerikai pagalbą. G.W. Bush įsitikinęs, kad kariaujant su teroristais reikia apsipręsti – eiti kartu su JAV-ėmis, ar prieš, nes kito kelio negali būti. Toks pareiškimas pastato Kanadą į nepatogią padėtį, nes didysis kaimynas yra kartu ir svarbiausias prekybos bendrininkas. Ministerio pirmininko pavaduotojas J. Manley abejoja, ar be Jungtinių Tautų sutikimo JAV galėtų skelbti Irakui karą, bet Kanada skirtų galimiems kariniams veiksmams daugiau ginkluotų pajėgų. Atrodo, Kanada nenori padėties, kad kitos valstybės galėtų sakyti, jog ji esanti JAV dalis. Nemažai kanadiečių galvoja, kad dėl rugsėjo 11 d. įvykio yra kalta ir JAV vadovybė, nes Artimųjų rytų atžvilgiu vykdanti neteisingą politiką. Be to, Kanada baiminasi, kad vienos pasaulinės galybės nesiskaitymas su kitomis ir dėlto galimas Irako puolimas gali labai pakenkti Jungtinių Tautų įvaizdžiui.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje

Senuoju įsibėgėjimu?
Kas patinka ir naudinga, skelbsiu; kas nepatinka – nutylėsiu
Ką turi žinoti rinkėjai?
Buvę partiečiai net negalvoja apie atvirumą ar žmonių teisę
Ramybė Lietuvos prezidento rinkimų išvakarėse
Kaip galima įsivaizduoti kažkokį "bepartinį" prezidentą?
Visuomeniniai renginiai Lietuvoje ir išeivijoje
Į veiklą galėtų labiau įsijungti Lietuvos diplomatinės atstovybės
Bevizis keliavimas per Lietuvą
Autobusais keliaujantieji galėtų pagal savo norą įlipti ir išlipti
Eutanazija laiko tėkmėje
Tenka naujoje šviesoje persvarstyti senąsias pažiūras
Keleivio žvilgsnis į Lietuvos rūpesčius III
Po trejų metų sugrįžęs matau pažangą įvairiose srityse
"Likviduoti Skirmantą"
Romane aprašyta sunki tautos dalia okupacijos metais
Sovietų persekiotas rašytojas J. Keliuotis
Pradėjo neskirti seklių nuo tikrų savo draugų

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio 40-tosios mirties metinės iškilmingai paminėtos Šeduvoje, kur arkivyskupas kaip tremtinys kurį laiką gyveno. Minėjimui vadovavo Šiaulių vyskupas Eug. Bartulis ir klebonai – Šeduvos kun. G. Jonikas, Pociūnėlių kun. V. Kurtinaitis, Sidabravo kun. S. Stepšys, buvęs Radviliškio dekanas kun. A. Jokubauskas, buvęs arkivyskupo Matulionio sekretorius garbės prel. J. Jonys. Pamokslą sakė kun. G. Tamošiūnas. Iškilmėje dalyvavo Lietuvos ir užsienio vienuolijų atstovės, Radviliškio rajono meras V. Simelis bei kiti svečiai ir šio renginio rėmėjai. Po Mišių pašventinti namai, kur tremtinys arkivyskupas gyveno, o parapijos namai pavadinti arkiv. Matulionio vardu. Minėjimas įvyko š.m. rugpjūčio 23 d., simbolinę Lietuvos nepriklausomybės praradimo ir lietuvių kančių pradžios dieną.

Poeto prel. Jono Mačiulio-Maironio pagerbimo renginiai, skirti jo gimimo 140-tosioms metinėms paminėti, prasidėjo Kaune š.m. rugpjūčio 29 d. rež. G. Padegimo parodytu gyvu paveikslu *Poeto sodnas*. Į renginį, vykusį Maironio lietuvių literatūros muziejaus sodelyje, susirinko Maironio kūrybos gerbėjai, dvasininkai, pasauliečiai. Giedojo Kauno kunigų seminarijos, kurios rektoriumi yra buvęs Maironis, auklėtinių choras, aktyviai dalyvavo savo kūrybą skaitę Maironio gimnazijos moksleiviai. Poeto gyvenimo kelią apžvelgė to muziejaus direktorė A. Ruseckaitė.

Studentų ateitininkų vasaros akademija "Pažinimo medis" įvyko Berčiūnuose š.m. rugpjūčio 18-25 d.d. Dalyvavo šimtinė studentų iš visos Lietuvos. Svarstytos įvairios modernaus gyvenimo sritys – globalizacija ir mažų tautų kultūrų išlikimas. Kalbėta apie demokratijas visuomenėje ir valstybėje, paliesti lietuvių ir žydų santykiai, pasisakyta šeimos ir kvaišalų vartojimo klausimais, apžvelgti religiniai sankirčiai tarp to, kas sena ir kas nauja; nagrinėta Katalikų Bendrijos modernėjimo istorija, aiškintasi, koks demokratijos ir charizminių asmenų santykis; jaunimas kalbėjosi apie tautines ir religines mažumas; viena diena buvo skirta vyrų ir moterų santykiams panagrinėti, bandyta ieškoti atsakymo į klausimą, kas yra vyro ir moters sąjunga, aptarti asmeninių nesutikimų bei vidinių išgyvenimų klausimai. Suvažiavimo pabaigoje trys studentai davė ateitininko įžodį.

"Baltijos regiono psichologinės pagalbos telefonu tarnybos – specialistų darbo patirtis ir problemos" – tokiu pavadinimu vyko tarptautinė konferencija Klaipėdoje š.m. rugpjūčio 22-25 d.d. Savižudybių klausimu ir apie anoniminės pagalbos telefonu ypatybes pranešimus padarė Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos atstovai. Klausytojai įsitikino dvasinės pagalbos svarba. Telefoninių pagalbos tarnybų ir Katalikų Bendrijos bendradarbiavimui Lietuvoje "dar tik klojami pamatai". Be kitų, prie šios konferencijos organizavimo prisidėjo Klaipėdoje veikiantis Dvasinės pagalbos jaunimui centras.

Vilkaviškio vyskupijos jaunimo diena "Tebūnie šviesa" įvyko š.m. rugsėjo 14-15 d.d. Prienuose. Vyskupo Rimanto Norvilos kviečiami suvažiavo apie 600 jaunuolių. Suvažiavimas prasidėjo Kryžiaus Išaukštinimo šventės garbinimu ir Mišiomis Kristaus Apreiškimo šventovėje. Kartu su vyskupu Mišias koncelebravo 10 kunigų. Pamokslą sakęs kun. Paulius Vaineikis, OFM, pabrėžė kryžiaus vertę, tą kainą, kurią Kristus sumokėjo, kad būtume laisvi Dievo vaikai. Pasimeldę grupių vadovai susitiko su vyskupu, o jaunimas išsiskirstė į keturiolika būrelių, kuriuose vyko pokalbiai įvairiomis temomis. Susipažinta su "Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės veikla, buvo rodomas filmas apie paralyžiuotus žmones, primenantis gyvenimo vertę; dalintasi mintimis apie gyvenimo skrydį ir sunkumus pakilti; svarstytas klausimas, ką jaunas žmogus gali veikti "senoje" Katalikų Bendrijoje, kodėl įvairios sektos patraukia tiek daug žmonių; pavyzdžiu jaunimui pateiktas bičių gyvenimas. Susipažinta su grigališkuoju choralu. Vyko pokalbiai apie pašaukimą ir blaivybę. Pirmoji suvažiavimo diena baigta jaunimo šokiais "Žiburio" gimnazijoje. Rytojaus dieną jaunimą sveikino Prienų rajono vicemeras A. Plančiūnas. Susipažinta su filmuota medžiaga iš Pasaulio jaunimo dienų Romoje ir Toronte. Mišių pabaigoje visų rankose degančios žvakutės priminė vyskupijos jaunimo dienų troškimą būti šviesa.

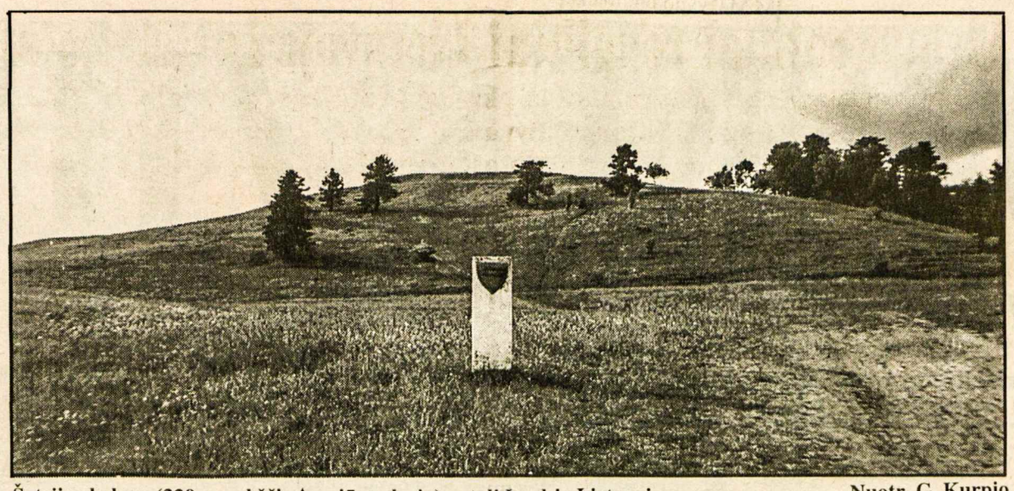

Šatrijos kalnas (229 m aukščio nuo jūros lygio) netoli Luokės Lietuvoje — Nuotr. G. Kurpio

Vaizdas nuo Šatrijos kalno Žemaitijoje — Nuotr. G. Kurpio

Ramybė Lietuvos prezidento rinkimų išvakarėse

Rinkimų įkarštis užsibaigė dar jiems neprasidėjus • "Didžiųjų" susitarimas • Tėvynės s-gos pritarimas • Pirmieji V. Adamkaus pareiškimai • Neaiškus politinis junginys • Klaidos konstitucijoje • Rinkimuose dalyvaukime visi

JONAS DAUGĖLA

Visi tiek Lietuvos, tiek ir Vakarų pasaulio mūsų tautiečiai nekantriai laukėme, kad mūsų žymieji politikos vadovai pagaliau apsispręstų, kurie iš jų bandys savo laimę besiartinančiuose Lietuvos prezidento rinkimuose. Ir pagaliau susilaukėme. Tiesa, mūsų didžiųjų politikos veikėjų apsisprendimas buvo kiek savotiškas ir daugelį nustebino.

Daugelis mūsų spėliojo, kad šį kartą dėl prezidento vietos varžysis du "didieji" – V. Adamkus ir A. Brazauskas. Tačiau, kaip mūsų spauda skelbia, neseniai įvyko tu dviejų didžiųjų pasitarimas, į kurį jie pasikvietė ir netaip jau didelį Paulauską. Šiame pasitarime, atrodo, Adamkus sutarė su Brazausku ramiai likti tose pačiose pareigose. O Paulauskui buvo pasakyta, kad jeigu jis bandys patekti į prezidentūrą ir jam nepavyks, tai jis turės ir seimo pirmininko kėdę užleisti kitam. Paulauskas vis dėlto ryžosi siekti prezidento pareigybės.

Kaip spauda praneša, be šių dviejų į prezidento vietą kandidatuoja ir dar daugiau nei dešimt įvairaus plauko asmenų. Bet šiuose rinkimuose jie didesnio vaidmens neturės. Džiugu, kad Tėvynės s-ga nutarė savo kandidato nestatyti. Andrius Kubilius savo kandidatūrą atsiėmė ir ragino visus jį rėmusius atiduoti savo balsus V. Adamkui. Būtų labai sveika, kad ir kiti kandidatai pasektų Kubiliaus pavyzdžiu.

Kiek maišaties rinkimuose gali įnešti ir labai neaiškus mūsiškio K. Bobelio suorganizuotas naujas politinis junginys. Jis šiam junginiui ir tinkamo vardo (sąjunga ar partija) nepajėgė sugalvoti – jie veikia bendriniu krikščionių demokratų vardu. Netenka abejoti, kad šio junginio nariai yra geri krikščionys, o jų skaičiuje yra ir gerų demokratų. Bet šis junginys nieko bendro neturi su tradicine Krikščionių demokratų partija. Mūsų laiku ji visais laikais gyvai ir kūrybingai reiškėsi valstybiniame gyvenime, o jos žymieji politikai anuo metu parodė daug kūrybinės energijos, klojant naujam gyvenimui prisikėlusios mūsų tautos valstybinio gyvenimo pamatus. Bolševikams pavergus Lietuvą, ši partija, kaip ir visos kitos, savo veiklą perkėlė į Vakarų pasaulį ir organizuotai rėmė tautos išlaisvinimo pastangas.

Daugelis mūsų tautiečių gali sumaišyti šią tradicinę partiją su tuo kažkokiu nauju, bet panašiu vardu pasivadinusiu junginiu ir netyčia savo balsus atiduoti už jų kandidatą. O tokios klaidos gali sutrukdyti V. Adamkui jau pirmame balsavime surinkti per 50% balsų ir iš karto vėl įsitvirtinti prezidentūroje.

Apsisprendęs dar kartą dalyvauti rinkimuose, V. Adamkus šį sprendimą paskelbė savo kalboje per radiją ir TV. Jis prisipažino: "Neišvengta skaudžių nesėkmių energetikos ūkyje. Nieko gero kol kas neišėjo iš 'naujosios politikos'. Per lėtai dalis mūsų visuomenės brenda iš skurdo ir nepriteklių". Bet jis taip pat pabrėžė: "Siekiau, kad mes kuo greičiau įtvirtintume savo valstybę demokratinėje Vakarų bendruomenėje". Tai gražūs V. Adamkaus pareiškimai. Jie tikrai nudžiugino visus "dešiniuosius", ypač konservatorius. Tad rinkimuose jis susilauks jų visų paramos.

Besidžiaugiant mūsų tautos valstybine demokratija, derėtų pažvelgti ir į kelis tos mūsų demokratinės valstybės konstitucijoje įrašytus punktus. Štai 77 straipsnis sako: "Respublikos Prezidentas yra valstybės vadovas". O 83 str. sako: "Asmuo, išrinktas Respublikos Prezidentu, turi sustabdyti savo veiklą politinėse partijose ir politinėse organizacijose".

1990 m. buvo atstatyta nepriklausoma Lietuvos valstybė ir buvo aiškiai visam Vakarų pasauliui paskelbta, kad ta valstybė tvarkysis demokratiniais pagrindais. O visame Vakarų pasaulyje yra renkamas "Respublikos prezidentas" ir jokie kiti priedai prie šio garbingo vardo nepridedami. O jeigu jau Lietuvos konstitucijoje šalia "Respublikos Prezidento" dar pridedamas ir "Vadovo" titulas, tada jau reikia paaiškinti, kokios gi yra to vadovo teisės ir pareigos. Savo laiku tik Stalinas buvo sau prikergęs "tautų tėvo" o Hitleris "fuehrerio" titulus ir jais labai plačiai naudojosi.

Lygiai taip pat neaišku, kodėl kandidatas į prezidentus, o vėliau ir prezidentas turi nutraukti bet kokius ryšius su savo partija ir staiga tapti "bepartiniu". Juk partijos pasiūlo kandidatus į prezidentus ir dažniausiai savo vadovus. Išrinktas prezidentas pagrindinai ir stengiasi įgyvendinti savo partijos programas ir veikia su tos partijos parama. Tad kaip galima įsivaizduoti kažkokį "bepartinį" prezidentą? Tokio pavyzdžio Vakarų demokratiniame pasaulyje nėra. Jeigu Lietuvos konstitucija kada nors patraukų kurio nors Vakarų demokratijos politologo dėmesį, tai šie Lietuvos konstitucijos punktai tik liudytų jam, kad lietuvių tauta dar nėra pribrendusi savo valstybinį gyvenimą tvarkyti demokratiniais pagrindais.

Tad būtų sveikintina jeigu V. Adamkus, kuris savo politinį subrendimą įgavo Vakarų demokratiniame pasaulyje, darytų viską, kad dar iki sekančių rinkimų šie nelemti punktai iš Lietuvos konstitucijos būtų išbraukti.

Mūsų tėvų žemėje jau prasidėjo, gal ir kiek vėsokas, rinkiminis įkarštis. Į šį įkarštį turėtų įsijungti ir visi Vakarų pasaulyje įsikūrę tautiečiai. Nors šiandien atrodo, kad rinkimų išvados yra beveik aiškios, tačiau bet kokių staigmenų visada galima tikėtis. O dažnai ir keli balsai nulemia rinkimų sėkmę. Tai įvyko ir paskutiniuose Lietuvos prezidento rinkimuose.

O be to, reikėtų stengtis, kad šiuose rinkimuose dalyvautų kiek galint daugiau Lietuvos piliečių. Šiomis dienomis seimas priėmė naują pilietybės įstatymą. Šiuo įstatymu pilietybė pripažįstama ir visiems užsienyje gyvenantiems lietuviams, nepaisant, kad jie yra jau priėmę ir kitos valstybės pilietybę. Tad ir belieka tikėti, kad visi mūsų tautiečiai šiuo įstatymu pasinaudos ir rinkimuose gausiai dalyvaus.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Gruodžio mėnesį vyksiančiuose Lietuvos prezidento rinkimuose TS(LK) partija savo kandidato neturės, o rems Valdo Adamkaus kandidatūrą. Už tai balsavo atstovų (iš viso jų buvo 240) dauguma, tik 6 susilaikė. Konservatoriai tokiu būdu stengiasi užtikrinti, kad kairieji nelaimėtų prezidento rinkimų.

Neigiami atoliepiai

LGITC (*Respublika*) praneša, jog rugsėjo 24 d. Europos tarybos sesijoje Strasburge Teisinių reikalų ir žmogaus teisių komitetas, vienas iš svarbiausių parlamentinių komitetų, pareiškė Lietuvos nuostatoms priešingą poziciją, jog Rusijos piliečiams, keliaujantiems iš Rusijos į Karaliaučiaus sritį ir atvirkščiai, nereikia taikyti vizų režimo.

Taip pat Minske, Gudijoje, užsienio reikalų ministerijos informacijos valdybos viršininkas Pavelas Latuška pavadino Lietuvos sprendimą panaikinti vizų lengvatas "skubotu", teigdamas, kad jo valstybė pasilieka teisę įvesti analogišką vizų režimą Lietuvos piliečiams. Lietuva siūlo Rusijai ir Gudijai tęsti derybas. **RSJ**

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Krašto saugumu besirūpinant

Artėjant Lietuvos įsijungimui į Šiaurės Atlanto sąjungą

JUOZAS VITĖNAS

Šiuo metu Lietuva ruošiasi įsijungti į dvi svarbias tarptautines organizacijas: Europos sąjungą ir Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO). Abiem atvejais ji susiduria su kliūtimis iš Rusijos pusės, kuri pirmuoju atveju reikalauja laisvo, bevizio susisiekimo per Lietuvą, o antruoju atveju ji būgštauja dėl ŠAS artėjimo prie jos sienų per Lietuvą. Pastaruoju metu šis jos nusistatymas kiek atlyžo, tačiau ji nėra patenkinta. Pavyzdžiui, Rusijos gynybos min. Sergiejus Ivanov, kalbėdamas su žurnalistais Vašingtone (IX.19) sakė, kad Maskvos nejaudina planai plėsti ŠAS. Jei kas nors mano, sakė jisai, kad mus gąsdina vienos ar kitos valstybės įstojimas į ŠAS, tai jis labai klysta... Mums nekelia susirūpinimo ir oficialių Gruzijos atstovų pareiškimai dėl ketinimų įstoti į ŠAS. Tegu stoja, kas nori, kad ir į seksualinių reformų lygą.

Mus jaudina, sakė toliau Ivanov, tik vienas teisinis aspektas, susijęs su ŠAS plėtra – Baltijos valstybių įstojimas į ŠAS, nes jos nėra pasirašiusios adaptuotos sutarties dėl įprastinių ginkluotojų pajėgų Europoje. Jei Baltijos valstybės neprisijungs prie šios sutarties, gali atsirasti teisinė 'juodoji skylė', kuri sukels grėsmę šio regiono pastovumui. Taip pat reikia, pasak jo, atsižvelgti į Rusijos 1996-7 m. priimtus vienašališkus politinius įsipareigojimus dėl karinio buvimo šiaurės vakarų regione. Jei kita šalis (Baltijos valstybės) jokių įsipareigojimų neprisiims, tai nereaguoti į tai būtų kvaila ir juokinga, pareiškė Rusijos gynybos min. S. Ivanov.

Prezidentas V. Adamkus, kalbėdamas Jungtinių Tautų visumos susirinkime Niujorke, pasakė, kad Lietuva prie adaptuotos įprastinių ginkluotojų pajėgų Europoje sutarties prisijungs, kai ji įsigalios. Iš maždaug 30 valstybių, pasirašiusių tą sutartį, ją ratifikavo tik Gudija ir Ukraina. Prez. Putin ją yra pateikęs savo parlamentui.

Nepaisant Rusijos daromų kliūčių dėl Baltijos valstybių įsijungimo į ŠAS, jų priėmimas artėja. Kaip pranešama, pakvietimą į ŠAS šalių vadovų suvažiavimą lapkričio mėnesį Prahoje tikisi gauti devynios valstybės – Lietuva, Latvija, Estija, Slovakija, Slovėnija, Bulgarija, Rumunija, Makedonija ir Albanija, tačiau manoma, kad tik trys Baltijos valstybės ir Slovėnija bus pakviestos įsijungti ir taps pilnateisėmis narėmis 2004 m. pavasario gale.

ŠAS generalinio sekretoriaus pavaduotojas Gunther Allenburg pasikalbėjime su Laisvosios Europos – Laisvės radijo atstovu, paklaustas, ko naujos narės gali tikėtis iš ŠAS, sakė nesibaiminąs, kad tokie reiškiniai, kaip ŠAS menkas vaidmuo kovoje su terorizmu po rugsėjo 11 d. įvykio ir jos suartėjimas su Rusija, rodo, jog ŠAS vaidmuo yra sumažėjęs ir tapęs daugiau politine veikla. Aš manau, sakė jisai, kad ŠAS ir ateityje bus gynybinė, karinė organizacija su aiškiai gynybine misija. Tokia bus ŠAS veiklos prasmė ir ateityje. Mes turėsime rūpintis, sakė jis, naujomis grėsmėmis, kaip terorizmas ar masinio naikinimo ginklai. Jis užtikrino, kad kandidatės, kaip pilnateisės narės, pasinaudos tomis pačiomis saugumo garantijomis, dėl kurių ŠAS narystė taip labai buvo vertinama.

Allenburg taip pat sakė manąs, kad ŠAS santykių su Rusija stiprėjimas nepakenks jos pagrindiniams uždaviniams. Gegužės mėn. Romoje sudaryta ŠAS ir Rusijos taryba atliks konstruktyvų ir pozityvų vaidmenį.

Ką turi žinoti rinkėjai?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

(e) Žemės ūkis skursta, ypač ūkininkai bei smulkūs prekybininkai. Jie moka mokesčius. Jie bando dirbti. Nuo jų priklauso daug darbų ir ekonomijos gerovė. Bet juos skriaudžia biurokratai, išnaudoja supirkėjai bei mokesčių policija ir kiti "prižiūrėtojai". Kas toleravo tokią padėtį? Kodėl? Kaip ir ką kandidatas darė pagerinti padėčiai?

Tai tik keletas svarbių klausimų. Jų yra daugiau. Bet ar į juos atsako kandidatai? Ar žiniasklaida to reikalauja?

Kas gera – mano darbas

Kai Lietuva bus priimta į ŠAS (NATO) ir Europos sąjungą, išsirikiuos visa eilė politikų ir pradės garsiai kalbėti, kad tai jų nuopelnas. Jau dabar galime įsivaizduoti, kiek bus nuotraukų! Kiek šypsenų! 'Štai, mano darbo dėka patekome į NATO!' Tačiau...

Jeigu politikai gali skinti laurus ne už savo nuopelnus, tai kodėl nebūtų verta pareikalauti bent pasiaiškinimo dėl liūdnos krašto padėties, kol jie sėdi minkštose kėdėse? Rinkėjai turi teisę žinoti atsakymą.

Neseniai Vilniaus administracija mieste pristatė daug dirbtinių policininkų. Jų tikslas buvo bent kiek sudrausminti vairuotojus. Buvo tikėtasi, kad nors kai kurie iš jų sulėtins greitį. Žinoma, vairuotojus tai tik prajuokino.

Jeigu Lietuva seks pirmųjų bei antrųjų prezidentinių rinkimų tradiciją, tai gal vertėtų tik išstatyti dirbtines kandidatų iškamšas prie prezidentūros, kad žmonės balsuotų už nuotraukos prezidentą? Kai kurie kandidatai jau yra tam pasiruošę.

Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo koplyčia Šiluvoje — Ntr. G. Kurpio

PADĖKA

AtA
VLADAS MORKŪNAS
mirė 2002 m. rugsėjo 17 d.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui prel. J. Staškevičiui už atnašautas gedulines Mišias, už maldas laidotuvių namuose ir už velionies aplankymą namuose.

Ačiū labai visiems už dalyvavimą laidotuvėse, už atsilankymą laidotuvių namuose, už aukas šv. Mišioms, už puikias gėles bei aukas skautų stovyklavietei "Romuva", ir už aukas *Tėviškės žiburiams.*

Dėkojame skautininkėms-skautininkams ir skautams už dalyvavimą ir velionies palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines. Ačiū dalyvavusiems šv. Mišiose, dėkojame ponioms už skanius pyragus.

Liūdintys – *žmona Galina, dukros – Ramunė ir Lina, žentai – Greg ir Tadas, vaikaičiai – Majal, Aliukas ir Jazmytė*

Visuomeniniai renginiai Lietuvoje ir išeivijoje

Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė RŪTA ŽILINSKIENĖ šių metų vasarą dalyvavo Lietuvoje įvykusiame PLB kraštų pirmininkų suvažiavime Druskininkuose rugpjūčio 11-14 d.d. Pirmininkė sutiko pasidalinti įspūdžiais su "TŽ" skaitytojais

– Kas dalyvavo šiame suvažiavime?

– Dalyvavo pirmininkai arba jų atstovai iš 27 PLB valstybių (kurių dabar yra 35), 15 Pasaulio jaunimo sąjungos atstovų, 6 PLB valdybos nariai, iš viso apie 100 oficialių delegatų. Iš Kanados buvome – Matas Stanevičius – PLJS pirmininkas, Arvydas Jonušonis (KLJS atstovas) ir aš.

– Papasakokite apie suvažiavimo programą. Kaip buvo suorganizuota ir kas vyko?

– Suvažiavimas buvo turiningas ir kruopščiai surengtas. Iš Vilniaus į Druskininkus autobusu nuvykome rugpjūčio 11, sekmadienį, kur buvo suruošta vakarienė ir susitikimas su visuomene, koncertas ir dainos su šokiais lauke. Per tris dienas turėjome devynis posėdžius, kurie prasidėjo pirmadienį. Iš ryto buvo perskaityti Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus, ministerio pirmininko Algirdo Brazausko ir seimo pirmininko Artūro Paulausko sveikinimai. Po to buvo pateikti pranešimai PLB valdybos, PLJS pirmininko Mato Stanevičiaus, PLB atstovybės Lietuvoje (G. Žemkalnis), PLB istorijos redaktorės Vitalijos Ilgevičiūtės-Stravinskienės, XI PL Jaunimo kongreso ruošos komiteto pirm-ko Vyto Lemkės. Po šių pranešimų pirmininkai pasisakė, ko jie tikisi iš suvažiavimo, ką jie nori sužinoti. Tą rytą taipgi pranešimą padarė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinis direktorius Antanas Petrauskas. Tai buvo antroji sesija.

Po pietų posėdžiavome trijose grupėse – Rytų kraštų (diskusijoms vadovavo Gabrielius Žemkalnis bei Bronius Makauskas), Vakarų kraštų (vad. Marytė Šmitienė) ir Jaunimo sąjungų (vad. Matas Stanevičius ir Vytas Lemkė). Šių diskusijų išvados buvo pateiktos vakarinėje sesijoje.

– Kokie buvo tų diskusijų rezultatai?

– Rytų kraštai, naujausi PLB nariai, pasisakė, kad galėtų būti daugiau dėmesio skiriama socialinėms šių valstybių lietuvių problemos, pvz. pašalpos laidotuvėms, kapų tvarkymui, vaistams ir pan. Svarbus lietuviškų vadovėlių ir literatūros siuntimas šioms bendruomenėms, reikalingi pasiaukoję mokytojai, trūksta lietuvių kunigų. Labai svarbūs tarpusavio ryšiai, bendravimas tarp šių bendruomenių. Vietinės problemos liečia pasus, vizas, balsavimą. Yra nesutarimų tarp Rusijoje veikiančių lietuviškų organizacijų. Jos turėtų susitarti. Rytų kraštų atstovai sutiko įvairiais klausimais kreiptis į PLB atstovybę. Dėl Tautinių mažumų ir išeivijos departamento veiklos išryškėjo dvi nuomonės – pirma, nuogąstaujama, jog departamentas siekia paimti į savo rankas įvairias funkcijas, kurias iki šiol atliko kitos ministerijos ar institucijos; antra – kad departamentas turi tapti išeivijos ir svetur gyvenančių lietuvių reikalų koordinatoriumi.

Vakarų kraštų grupėje konstatuota, jog skirtinguose kraštuose būklė nevienoda. Vakaruose veikia trys atskiros lietuvių "bangos" – prieš II pasaulinį karą atvykusių, pokario imigrantų ir dabartinių ateivių. Trečiajai bangai lietuvybės išlaikymas nėra pirmaeilis tikslas, kaip buvo pirmosios ir antrosios bangos atstovams. Nauji imigrantai turėtų patys nustatyti savo poreikius, tokiose svarstybose neturėtų dalyvauti "senieji" veikėjai. Pažymėta, kad Vakarų kraštuose trūksta kultūros centrų. Tikybinių vadovų vaidmuo yra teigiamas, tačiau būtina, kad Lietuva parūpintų kunigų. Pasiūlyta, kad į lietuvišką veiklą galėtų labiau įsijungti Lietuvos diplomatinės atstovybės. Lietuvybės išlaikymo pagrindas yra lietuviškos šeimos. Svarbūs kaimyniniai ryšiai, pasikeitimas patirtimi ir bendradarbiavimas steigiant lituanistines mokyklėles. Labai pageidautinos yra vaikų stovyklos Lietuvoje. Lietuviškame auklėjime reikėtų plačiau angažuoti specialistus, kurie galėtų teikti profesionalią pagalbą. Neišvengiamai ateityje bus vis daugiau mišrių šeimų. Pilietybės klausimu siūloma ne tik neatimti Lietuvos pilietybės iš emigravusių į kitus kraštus, bet ir suteikti Lietuvos pilietybę jų sutuoktiniams.

Jaunimas savo diskusijose nutarė, kad atstovų registracija į PLJS kongresą turi būti atlikta iki 2003 m. kovo 11 d. Nustatytas šio kongreso atstovų skaičius iš visų kraštų, kur veikia JS, nuspręsta pakviesti kitų, dar neužregistruotų jaunimo sąjungų atstovus kaip stebėtojus. Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prašoma suorganizuoti ir finansuoti šiuolaikinės lietuvių kultūros vakarą PLJS kongrese, finansuoti Rytų kraštų atstovų dalyvio mokestį bei kelionės išlaidas (t.y. Latvijos, Moldovos, Gruzijos, Uzbekijos, Ukrainos, Karaliaučiaus, Rusijos, Sibiro, Gudijos atstovams).

– Tai buvo labai darbinga diena. Ką aptarėte kituose posėdžiuose?

– Kiti posėdžiai buvo daugiau informacinio pobūdžio. Antradienio rytą jau penktojo posėdžio tema buvo Lietuva ir išeivija. Kalbėjo prezidento patarėjas Darius Kuolys, seimo narys Vaclovas Karbauskis, URM konsulinio skyriaus vedėja Irena Valainytė, JAV LB tarybos narė Liuda Rugienienė. Popietinėje sesijoje kalbėtojai aptarė Lietuvos kelio į ŠAS baigiamąjį tarpsnį. Čia įdomiausią pranešimą padarė Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis. Buvo rodoma vaizdajuostė apie ŠAS. Tą dieną taip pat buvo suorganizuota išvyka į Liškiavą, aplankėme partizanų bunkerį.

Trečiadienį sesijai apie švietimo svarbą lietuvybės išlaikymui vadovavo PLB švietimo komisijos pirmininkė Regina Kučienė. Kalbėta apie praktišką mokyklų organizavimą ir darbą. Šioje sesijoje kalbėjo ir Valdovų rūmų Paramos fondo pirmininkas Edmundas Kulikauskas apie rūmų atstatymą, kaip projektą mokykloms, jaunimui, bendruomenėms.

Aštuntasis ir devintasis posėdis buvo skirti bendruomenės veiklos reikalų aptarimui. Čia kalbėta apie PLB chartą, konstituciją, rinkimus, finansus, *Pasaulio lietuvį*, ryšius, susirinkimus bei 2003 metų renginius. Pabaigoje dr. Bronius Makauskas pateikė suvažiavimo darbų išvadas, kurios jau išspausdintos ("TŽ" 38 nr., 2002.IX.24, psl. 9).

– Ką dar matėte būdama Lietuvoje?

– Paskutinę suvažiavimo dieną dar spėjome nuvykti į Dzūkijos valstybinį parką, aplankėme senuosius Dzūkijos kaimus. Margonių klojimo teatre matėme etnografinio ansamblio koncertą. Išvažiavus iš Druskininkų, maždaug už 3 km. pirmininkai pasodino penkis ąžuoliukus, po vieną kiekvienam žemynui, kuriame veikia kraštų lietuvių bendruomenės ir/ar jaunimo sąjungos.

Man pačiai dar su Tremtinių grįžimo fondo pirmininku Vytautu Cinausku teko aplankyti Švenčionių rajone esančią Reškutėnų "Ryto" draugijos pradinę mokyklą. Man didelį įspūdį paliko tai, kaip sunku jiems išsilaikyti šiame lenkų apgyventame krašte, kaip jie uoliai stengiasi. Ten buvo ir įdomus muziejus, įspūdingas paminklas "Veržimasis į šviesą".

Aplankiau ir Vilniaus vidurinę mokyklą "Lietuvių namai", kurią išeivijoje vadiname Tremtinių vaikaičių mokykla ir kalbėjau su direktoriumi Antanu Rudžiu. Direktorius viešai padėkojo Kanados lietuviams ir ypač E. Stepaitienei už nuolatinę paramą ir rūpestį. Kanados lietuvių pastangos ten tikrai giliai vertinamos. Mokslo pradžios šventėje man buvo džiugu tarti sveikinimo žodį susirinkusiems moksleiviams, jų mokytojams ir tėveliams.

Vėliau dalyvavau Kanados-Lietuvos policininkų suvažiavime Trakuose, kurį Kanados lietuviai padėjo įgyvendinti, sutelkdami $23,000. Ten susitikau su Toronto policijos viršininku Chief Julian Fantino ir Ontario prov. policijos viršininke Gwen Bonniface, ir su Lietuvos generaliniu komisaru Vyt. Grigaravičiumi. Tikiuosi, kad apie suvažiavimo pasisekimą netrukus irgi skaitysime spaudoje.

– Lietuvoje ruošiamasi dideliems renginiams 2003-siais, tačiau ir Kanadoje dar šiais metais švęsime įvairias svarbias sukaktis. Šia proga dar norisi paklausti: kaip vyksta ruoša KLB 50-mečiui?

– Šiemet švęsdama KLB veiklos 50-metį, valdyba numato įvairių renginių. Lapkričio 9 d. vyks KLB tarybos suvažiavimas, bus sporto renginių, pvz. moterų krepšinio varžybos. Rengiama popietė su visų kartų rateliais, dainomis, šokiais, o vakare kartu su Kanados lietuvių fondu, kuris švenčia 40 metų jubiliejų, bus iškilmingas pokylis. Lapkričio 10, sekmadienį, vyks KLB kryžiaus šventinimas, iškilminga akademija su 50 metų veiklos apžvalga, veiklos nuotraukų paroda, rengiama KLB muziejuje-archyve. Visus kviečiu tą savaitgalį pasižymėti kalendoriuose, susidomėti šiais renginiais, parodyti lietuvišką solidarumą visur dalyvaujant. Lauksime visų!

– Ačiū p. Žilinskienė už pokalbį.

Kalbėjosi –
R. Sakalaitė-Jonaitienė

Švenčionių rajono Reškutėnų "Ryto" draugijos pradinėje mokykloje KLB pirm. Rūta Žilinskienė **Nuotr. A. Seikalio**

Vilniaus vidurinėje (tremtinių vaikaičių) mokykloje "Lietuvių namai". Kairėje – direktorius Antanas Rudys, ketvirtoji iš k. – KLB pirm. Rūta Žilinskienė **Nuotr. A. Seikalio**

Švenčionių rajono Reškutėnų pradinėje mokykloje, kurią aplankė KLB pirmininkė Rūta Žilinskienė iš Kanados su savo palydovais **Nuotr. A. Seikalio**

Anykščių šventovėje Antano Baranausko biustas su įrašu: Anykščių žemės sūnus – vyskupas ANTANAS BARANAUSKAS, 1833-1902, uolus sielų ganytojas, "Anykščių šilelio" autorius, giesmių ir dainų kūrėjas **Nuotr. I. Ross**

PASTABOS IR NUOMONĖS

Vogti lobiai Lietuvoje

ANTANINA GARMUTĖ

Sakoma: kas turi informaciją, tas valdo situaciją. O informacija mūsų šalyje būna trejopa: teisinga, neteisinga (klaidinanti) ir slepiamoji (nutylima). Teisinga informacija yra tikrovės atspindys, leidžiantis susidaryti realų vaizdą. Pavyzdžiui, visi mato kaip mūsų miestuose vos ne ant kiekvieno kampo dygsta naujos vaistinės. Todėl teisingai skelbia žiniasklaida apie tai, kad jų pelnas garantuotas. Gydytojų atlyginimai maži, bet žinome, kad juos turi teisę padidinti pacientas iš savo kišenės.

Vis dėlto daugiausia esama neteisingos informacijos, klaidinančios žmones. Mūsų nepriklausomoje valstybėje priviso daug vagių, galvažudžių ir kitokių nusikaltėlių. Nors policininkų gretos Lietuvoje dvigubai gausesnės negu kitose Europos valstybėse, tačiau žiniasklaidos varpai nepaliauja skambinę apie tai, kokius mažus atlyginimus jie gauna, kad neturi benzino ir t.t. Tiesiog vos ne bedalių, bejėgių armija...

Nepriklausomybės atgavimo aušroje buvome naivūs, kaip vos užgimę kūdikiai. Prisimenu, su bendradarbe N. N. prieš 8-10 metų išvykome dviejų savaičių poilsiui prie jūros. Bičiulė gyveno pačiame miesto centre, prabangaus namo gražiame bute, turėjo daug sidabro indų ir šeimos relikvijų. Jos dukra, gydytoja, gyveno kitame miesto rajone. Tad savo butą saugoti bičiulė pavedė artimiausiai kaimynei, dorai moteriškei, gyvenančiai to buto apačioje. Kaimynė kas vakarą ateidavo ir pabūdavo iki vidurnakčio, degindama elektrą. Kartais pernakvodavo. Dvejos buto durys turėjo 4 švediškas spynas. O kitų kaimynų butus saugojo šunys, kurie miegodavo koridoriuose prie durų ir tarsi cerberiai, atpažinę svetimą žmogų iš kvapo, sukeldavo šunišką alasą.

Tačiau vos įpusėjus poilsiavimui prie jūros, mums paskambino N. N. duktė: "Mama, tik tu nesijaudink, butas išplėštas!..." Nepadėjo nei šunys, nei spynos, nei budri kaimynė. Vagių gaujos drąsa liudijo, kad jie ... vietiniai, iš to paties namo. Kitaip – argi būtų viską ramiai surinkę, supakavę, žvakių šviesoje puotavę rastais gėrimais ir išsinešę net siuvamąją mašiną?...

Nors moterys nurodė 3-4 įtariamuosius, bet policija jų netardė, neapklausinėjo, net pirštų nuospaudų nepaėmė. Sakė, negalima pažeisti žmogaus (t.y. vagies) teisių. Po to beveik vienerius metus abi moterys lankė komiso parduotuves, sidabro graviruotų dirbinių ieškojo turguose. Veltui. Tik aplinkiniais keliais gavo žinią, jog tokias vertybes išsidalina patys policijos darbuotojai. Gauja, pavadinta tos gatvės vardu, ilgai veikė mieste. Kol jos vadeivų nesusėmė žymaus dvasininko nužudymą tyrę sostinės prokurorai. O mano bičiulės skriaudikus ilgainiui nubaudė pats Dievas: vieną suvažinėjo, kitas nusižudė, trečias, kalėjiman patekęs už kitą nusikaltimą, galą gavo.

Dabar daug darbuotojų privatūs: kirpėjai, siuvėjai ir kt. O policininkai? Pats gyvenimas parodo, jog tvarkos saugotojai Lietuvoje praturtėjimų rado. Kaip? Ogi taip: apvogė, sakysime, jus naminis vagis. Lyg ir nesunku tokį nustatyti. Nuėjote į rajono policiją budėtojui pranešti. Ir radote ten 5-6 uniformuotus pareigūnus. O jie – kaip tame seime: kas žiovauja, rąžosi, kas laikraščius skaito ar nosį krapštinėja. Paskambinkit, sako dar ryt telefonu, atvyksim, apklausim. Dėl pirštų nuospaudų – tai apsieisim, ir t.t. Pamažu, kad taip kalba, tarsi kažkokio impulso (kyšio?) laukdami. Todėl jūs surandate lygiavertės, bet privačios tarnybos biurą. Ten komisarai pasako aiškiau: "Jūs esate pensininkas, o mūsų paslaugos tūkstančius kainuoja. Atia!"

Beveik humoras, nors juodas. Dar ne viskas. Paskui pažįstamas žmogus solidžiai jums pasiūlo: "Aš tiesioginį valdiškos policijos viršininką pažįstu! Jis turi savą, tų pačių specialistų atsarginę brigadą. Suveiks, padarys, ištirs už pusę kainos." Argi ne vilionė? Todėl suprantama, kodėl daug lieka neišaiškintų nusikaltimų.

Juk nusikaltėlių apvogtieji iki siūlo galo jau nebeturi pinigų – dar ir legaliems vagims...

Mažoji Lietuva - veikėjų rūpesčiai

MAŽOSIOS LIETUVOS BIČIULIAMS UŽSIENYJE

Į jus kreipiasi nuo 1989 metų veikianti, kompetencijos principu iš Mažosios Lietuvos žinovų suformuota, visuomeninė Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MLRT). Siekdama, kad Mažoji Lietuva (ML) nuolat būtų tautinėje lietuvių sąmonėje, o pagrindinė ML dalis – Karaliaučiaus kraštas grįžtų lietuvių tautai, MLRT kelia aktualius ML klausimus LR prezidentui, LR seimui, LR vyriausybei ir užsienio politikams, platina informaciją apie lietuvišką Karaliaučiaus krašto praeitį (žiūr. mūsų tinklapį www.mlrt.lt). Ypatingą dėmesį MLRT skiria LR susitarimams su Rusija ir sovietinio 1944-1949 m. ML genocido klausimui.

Vykstant NATO ir Europos sąjungos plėtrai, kai Rusija ne juokais susirūpino dėl Karaliaučiaus kolonijos išlaikymo, Lietuva gauna gerą progą pakreipti Karaliaučiaus krašto ateitį sau palankia kyptimi. Visa tai reikalauja veikti dar aktyviau ir MLRT.

MLRT išsilaiko iš sunkiai randamų trumpalaikėms tikslinėms programoms (dažniausiai LR Kultūros ministerijos) skiriamų lėšų bei pavienių asmenų aukų. Lietuvos valdžia mus paremia tik tiek, kad nenumirtume, bet ne tiek, kad galėtume pasišvęsti vien Mažosios Lietuvos reikalams. Deja, šiais 2002-aisiais metais, Kultūros ministerija, Konrado Adenauerio fondas ir Pasaulio bankas atmetė visus mūsų programų projektus. Tuo tarpu susikaupė nemaža skola už būstinės patalpos nuomą, nėra lėšų beveik 9-rių metų kompiuteriui pakeisti, iš ko apmokėti vienintelę būstinės techninę darbuotoją. Paramos prašėme taip pat iš dešimties Lietuvos milionierių ir iš J. Kazicko. Veltui...

Nuo teismo, dėl skolų nemokėjimo, mus kuriam laikui išgelbėjo kelių nepasiturinčių, bet patriotiškai nusiteikusių Amerikos lietuvių aukos. Mus parėmė Algis Regis iš Čikagos (200 USD), Ben Norkūnas iš Dearborn, MI (per du kartus net 800 USD) ir Jonas Vasys iš Dedham, MA (100 USD). Labai dėkojame jiems už šią taip reikalingą nesavanaudišką paramą. Džiaugtumėmės, jei jų pavyzdžiu pasektų ir kiti užsienio lietuviai. Mūsų valiutinė sąskaita VILNIAUS BANKO Vilniaus filiale yra Nr. 57080207, banko kodas 260101777. Mūsų adresas laiškams: A. Jakšto g. 9-203, VILNIUS 2001, e-paštas: mlrt@takas.lt

Būsime dėkingi ir už nedidelę asmeninę paramą kovai dėl Karaliaučiaus.

Vytautas Šilas,
Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas

Toronte rugpjūčio 1 d. lankėsi Kanados Imigracijos programos vadybininkė Rita Beauchamp, atsakinga už vizų išdavimą Baltijos kraštų gyventojams. Ji dalyvavo pasitarime su KLB pirm. Rūta Žilinskiene ir Alg. Vaičiūnu **Nuotr. R. Žilinskienės**

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

A†A

GRAŽINAI ŠIMUKONIENEI

baigus žemišką kelionę, seserį ADOLFINĄ SKAISTIENĘ ir jos šeimą liūdesy nuoširdžiai užjaučiame –

Juozas Asmenavičius ir
Liucija Skripkutė

LAISVOJE TĖVYNĖJE

JAV PADOVANOTA ĮRANGA

JAV vyriausybė padovanojo Lietuvos Muitinės departamentui, Valstybės sienų kontrolės tarnybai bei Ūkio ministerijai daugiau kaip 340 JAV dol. vertės įrangos. Padovanota aparatūra – nešiojami kompiuteriai, spausdintuvai, skeneriai, skaitmeniniai fotoaparatai ir beveik milijono litų vertės specialus automobilis, kuriame įmontuota moderni rentgenografinė sistema. Ši parama teikiama siekiant tobulinti patikrinimus, sulaikymus ir kaltinimų pateikimus nelegaliai parduodantiems ir gabenantiems masinio naikinimo ginklus ir strategines technologijas. Lietuva galės naudotis vadinamąja elektronine sienos apsaugos duomenų perdavimo sistema. Parama teikiama pagal JAV Eksporto kontrolės ir sienų apsaugos programą.

NAUJAS LDS VADOVAS

Spalio 5 d. Vilniuje įvyko Lietuvos dešiniųjų sąjungos (LDS) antrasis suvažiavimas, skelbia ELTA/LGTIC. Jame pirmininko pareigoms išrinktas Kovo 11-sios akto signataras, buvęs seimo narys, advokatas Vidmantas Žiemelis. Suvažiavime dalyvavo apie 100 delegatų. Išrinkti ir penki LDS pirmininko pavaduotojai, iš kurių vienas yra žinomas veikėjas Antanas Terleckas. Suvažiavime nutarta prezidento rinkimuose neremti jokio kandidato.

MIRĖ SEIMO NARYS

Spalio 7 d. mirė 43 metų amžiaus seimo narys Rimantas Ruzas, spalio 8 d. palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Prieš savaitę buvo patyręs stiprų galvos skausmą Kaišiadorių rajone, seimo kanceliarijos automobiliui atsitrenkus į priekyje važiavusį krovininį automobilį. Jis daugiau kaip šešias paras buvo gydomas Kauno medicinos universiteto klinikoje, kur po sudėtingos neurochirurginės operacijos jis neatgavo sąmonės. Buvo seimo narys nuo 2000 m., Lietuvos socialdemokratų partijos narys nuo 1992 m., įgijęs choreografo specialybę Klaipėdos universitete. Tarnavo kariuomenėje 1982-1984 m., 16 mėnesių – Afganistane.

SMUKO KAINOS

Lietuvoje rugsėjo mėnesį kainos nukrito, o Latvijoje ir Estijoje jos augo, skelbia ELTA/LGTIC. Statistika rodo, kad Lietuvoje praėjusį mėnesį buvo 0.6% defliacija, o Latvijoje – 0.8% ir Estijoje 0.1% infliacija. Per devynis šių metų mėnesius Lietuvoje defliacija sudarė 2.1%, Latvijoje infliacija siekė 0.3%, Estijoje – 2.5%. Per dvylika praėjusių mėnesių Lietuvoje vartojimo paslaugų ir prekių kainos smuko 1.5%, Latvijoje pakilo 1%, Estijoje – 2.7%.

KORUPCIJA SVEIKATOS SRITYJE

Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovas Valentinas Junokas Lietuvos ministeriui pirmininkui Algirdui Brazauskui spalio 8 d. pateikė tarnybos turimą informaciją apie korupcijos reiškinius sveikatos apsaugos srityje bei prašymą kitais metais nemažinti biudžeto šiai tarnybai. Atskleista, jog kai kurių medicinos įstaigų darbuotojų keliones finansuoja farmacinės firmos, o nesant tvirtai nustatytos tvarkos, tai gali sudaryti sąlygas korupciniams santykiams. Taip pat pradėtas tyrimas, kaip vykdomi viešieji pirkimai sveikatos apsaugos srityje, kur įtariami neskaidriai vykstantys konkursai, ypač kada konkursus neretai laimi tos pačios firmos. Vyriausybė imsis "atitinkamų priemonių įgyvendinant antikorupcinę programą".

DIDINS PENSIJAS

ELTOS/LGTIC žiniomis, kitais metais Valstybinio socialinio draudimo fondas "Sodra" rengiasi 38 litais, arba 4.3% padidinti draudžiamąsias pajamas, todėl vidutinė pensija turėtų padidėti 12.2 lito, iki 336 litų. Šios pensijos ir apdraustųjų gaunamas vidutinis atlyginimo santykis sieks 34.9%. Apskaičiuojama, kad bendras apdraustųjų skaičius sieks 1.3 mln. Darbo užmokestis turėtų padidėti 4.7%, o senatvės pensininkų skaičius sumažės 0.5%, tiek pat sumažės ir dirbančių pensininkų skaičius, kurių bus 62,500, arba 9.9% visų senatvės pensininkų.

TREČIAS KONSULATAS LENKIJOJE

Rugsėjo 28 d. Lenkijos mieste Poznanėje buvo atidarytas trečias Lietuvos garbės konsulatas. Jam vadovaus žinomas lenkų verslininkas, garbės konsulas Benediktas Dubskis. Jo misija bus sustiprinti ekonominius bei kultūrinius Lietuvos ryšius su vakarine Lenkijos dalimi. Lietuva turi dar du garbės konsulatus Lenkijoje – senojoje sostinėje Krokuvoje ir pajūrio mieste Gdanske.

PER DAUG PADĖJĖJŲ

Seimo Etikos ir procedūrų komisija žada mažinti parlamentarų visuomeninių padėjėjų skaičių ir griežtinti jų registravimo procedūras, rašo *Lietuvos rytas* (2002.X.01). Siūlymą pateikė komisijos vadovas Algimantas Salamakinas, pranešęs, kad 141 seimo narys turi tris tūkstančius visuomeninių padėjėjų. Seimo tarnybos visuomeniniams padėjėjams yra išduoti 1790 leidimai laisvai patekti į seimo rūmus. Gauta nemažai nusiskundimų iš įvairių tarnybų apie parlamentarų piktnaudžiavimus visuomeninio padėjėjo statusu. Vieni mėgino sieną pervažiuoti nelaukdami eilėje, kiti buvę sandūrose su policija. Parlamentarams žinoma, kad dažni talkininkai savo reikmėms naudojasi įvairių tarnybų paslaugomis, žaidžia kompiuteriais, skambina telefonais. **RSJ**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500

Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com

Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Į Lietuvą - amžinam poilsiui

Jonas Keraminas palaidotas gimtinėje

EDVARDAS ŠULAITIS

Rockforde, IL, gyvenanti, bet ir čikagiečiams gerai pažįstama veikli tautietė Ona Keraminienė, neseniai grįžo iš Lietuvos, kur palaidojo savo vyrą Joną, su kuriuo išgyveno 55 metus.

Ji jau ne kartą keliavo į savo tėvynę, tačiau ši išvyka buvo svarbiausia. O. Keraminienė išpildė paskutinį a.a. Jono prašymą – atsigulti šalia savo artimųjų Vyžuonų kapinėse (Utenos rajone).

Š.m. birželio 8-ją Vyžuonų miestelyje buvo neeilinės iškilmės. Tą birželio vidudienį Vyžuonų miestelio gyventojai rinkosi į geltoną namą (jame a.a. Jonas gyveno iki to laiko, kai buvo priverstas bėgti iš Lietuvos) ne vien tik smalsumo vedini. Senovišku papročiu, prie lino staltiese užtiesto stalo, susėdo vyžuoniškiai giedotojai – buvę velionies bendramoksliai, kaimynai ar šiaip pažįstami žmonės, traukė giesmes.

Kambaryje buvo O. Keraminienės atvežta urna su palaikais, kurie jau nuo praėjusių metų birželio 11 d. laukė, kada juos galės priglausti taip jiems brangi Lietuvos žemelė.

Kaip rašoma Lietuvos dienraštyje *Respublika*, "svetimoje žemėje išbarstyto gyvenimo smiltys, paskutinėje stotelėje susiliejo su gimtinės smėliu". Prieš tai Vyžuonų šventovėje šv. Mišias aukojo klebonas kun. Henrikas Kalpokas.

Laidotuvėse dalyvavo ir vietinių pareigūnų, jų tarpe Utenos rajono Vyžuonų seniūnijos seniūnas Vytautas Vanagas, jau senokai pažįstantis Keraminų šeimą. 1996-siais Jonas ir Ona lankėsi Lietuvoje ir Vyžuonų šventovėje Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas palaimino Keraminus, tada šventusius 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Toje šventovėje Jonas buvo pakrikštytas ir priėmęs Sutvirtinimo sakramentą.

Ona Keraminienė prie savo vyro ir jo šeimos kapo Vyžuonų kapinėse, kur buvo palaidoti jos vyro Jono palaikai

Teko skaityti aukščiau minėto seniūno V. Vanago laiškus, rašytus Keraminams, kuriuose jis džiaugėsi jų labdaringa veikla – seniūnijos reikalams paaukotomis knygomis, laikraščiais, pinigais bei kitomis gėrybėmis. Jau palaidojusi savo vyrą ir tuoj sugrįžusi į namus, O. Keraminienė seniūnui užsakė *Draugo* dienraštį, kuriuo vyžuoniškiai labai domisi.

"Visų šventųjų ir Vėlinių dienomis bus kam uždegti atminimo žvakutę ant a.a. Jono Keramino kapo. Tą padarys dėkingi vyžuoniškiai", – rašė Utenos rajono laikraštis *Utenis*.

Lietuvos spauda plačiai įvertino a.a. Jono ir jo žmonos Onos darbus bei nuopelnus Amerikoje bei Lietuvai. Apie juos ir mums teko rašyti įvairioje lietuviškoje spaudoje, taip pat ir *Draugo* puslapiuose.

Čia norisi atkreipti dėmesį į vieną a.a. Jono veiklos sritį. Jis buvo labai nagingas vyras. Tiek Niujorko apylinkėse, Commack miestelyje (ten Keraminai anksčiau gyveno), tiek Rockford'e jis savo sodybą buvo papuošęs savo paties padarytu net 20 pėdų aukščio kryžiumi – koplytstulpiu, kuris traukdavo ne vien tik praeivių, bet ir amerikiečių spaudos dėmesį. Daug kas iš čikagiečių lietuvių važiuodavo į Rockford'ą pamatyti šio koplytstulpio.

Grigoniai, įsikūrę savo sodyboje **Nuotr. iš asmeninio archyvo**

Grigonių namas puošnioje sodyboje **Nuotr. iš asmeninio archyvo**

Žmogus išeina - darbai lieka

BIRUTĖ JONELIENĖ

Darbštūs žmonės buvo Grigoniai. Prieš karą jie turėjo ūkelį Pakuonyje, tvenkinyje augino karpius; susitaupę pinigų pasistatė dviejų aukštų namą Kaune, Šančiuose. Bet labiau traukė kaimas. Nuo 1932 m. įsikūrė Išlauže, netoli Prienų: pasistatė trobą, turėjo malūną, lentpjūvę.

Ir vaikai buvo paveldėję tėvų darbštumą. Sūnus Jurgis okupacijos metais išėjo partizanauti. Kazimieras liko tėvų namuose ir 1946 m. parvedė marčią iš gretimo kaimo – Kazytę Vilkaitę. Tada dar buvo neįrengtas naujasis namas. Pamažu kūrėsi, tvarkėsi, bet sunku buvo išgyventi tais neramiais laikais. Tik metus pagyveno įrengtame name – 1949 m. kovo mėnesį okupantai pasibeldė į Grigonių duris. Ištrėmė į Irkutsko srities Žigalovo rajoną. Sunku įsivaizduoti, kokį sielvartą turėjo iškęsti Kazimiera, palikusi po drabužiais paslėptą 8 mėnesių dukrytę, kai pati buvo vežama į nežinią.

Bet ir tremtyje darbštūs lietuviai nepražuvo, nenuleido rankų ir nepuolė į nevilį. Kazimieras subūrė lietuvius į saviveiklos kolektyvą: ir šokdavo, ir dainuodavo. Po 6 metų iš Lietuvos teta atvežė dukrelę. Ji pradėjo lankyti rusų mokyklą. Kad galėtų mokytis ir kitų lietuvių vaikai, Grigoniai savo namuose pastoviai priglausdavo dvi mergaites, kad joms būtų arčiau į mokyklą.

1958 m. pagaliau grįžo į Lietuvą. Namas buvo nusavintas valdžios, jame apgyvendintos trys mokytojų šeimos. Teko gyventi Kaune. Ir tik 1964 m. gavo teisę apsigyventi savo namuose.

Iš meilės išlikusiems namams kilo noras juos puošti, gražinti. Netrukus Grigonių sodyba tapo gražiausia ne tik Išlauže, bet ir Prienų rajone. Atėjo ir pelnytas pripažinimas: 1983 m. prie sodybos buvo pritvirtinta lentelė: "Lietuvos sodininkystės draugijos nario pavyzdingai tvarkoma sodyba". Ne tik rečiausius augalus, gėles iš visur vežėsi Grigoniai ir komponavo, puošė aplinką. Polinkį medžio darbams turintis Kazimieras gražiai, meniškai išdrožinėdavo kiekvieną buities rakandą. Daug garbės raštų, diplomų už grožio aplinką sukaupė Grigoniai. Vos įėjęs į kiemą kiekvienas čia pasijusdavo kaip rojuje. Tą rojų sukūrė darbščios žmonių rankos. Užaugo ir ištekėjo dukra. Senelio išdrožinėtose sūpynėse supdavosi dvi vaikaitės, vėliau – provaikaitės.

Atgimimo laikai atnešė gaivius vilties vėjus ir į gražiąją sodybą. Visur Kazimieras dalyvaudavo: ir sąjūdžio mitinguose, ir tremtinių veikloje, ir rinkiminiuose vajuose. Sausio dienomis stovėjo ten, kur reikėjo ginti Laisvę.

Klastinga liga prieš metus nutraukė Kazimiero gyvenimą. Atgulė amžino poilsio kalnelyje netoli namų. Bet liko gyvas žmonos Kazimieros, artimųjų ir bendražygių atmintyje. Liko išpuošta sodyba, kurią toliau puoselėja žmona. Liko medžio darbai darbeliai, kurie visiems primena, koks darbštus ir mylintis grožį žmogus čia gyveno.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šv. Kazimiero seserų kongregacija š.m. rugpjūčio 24 d. centriniame name Čikagoje šventė savo veiklos 95-rių metų sukaktį. Padėkos Mišias centrinio namo koplyčioje aukojo vysk. J. Gorman, gausiai dalyvaujant ir pasauliečiams, atėjusiems pagerbti seselių vienuolių. Po pamaldų vyko vaišės. Buvo prisiminta vienuolyno istorija ir jo steigėjos Kazimiera Kaupaitė, Judita Dvaranauskaitė ir Antanina Unguraitytė. Pagrindinė vienuolyno steigėja K. Kaupaitė gimė 1880 m. sausio 6 d. Gudelių kaime, Ramygalos parapijoje. 1897 m., kviečiama brolio kun. Antano Kaupo, atvyko į JAV-bes. Po 4-rių metų, paraginta kun. Antano Miluko, išvyko studijoms į Šveicariją, kad galėtų vėliau įgyvendinti savo sumanymą įsteigti lietuvaičių vienuolyną Amerikoje.

Grįžusi atgal į JAV-bes, gavus iš Romos ir vietos vyskupo leidimus, K. Kaupaitė su dviem kitom lietuvaitėms J. Dvaranauskaite ir A. Unguraityte Scrantone, PA, įsteigė kazimieriečių vienuolyną. Įsteigimo data laikoma 1907 m. rugpjūčio 29 d., kai vyko vienuolyno steigėjų įvilktuvės ir jos gavo vienuoliškus vardus (Marija Immaculata ir Concepta). 1913 m. sesuo Marija Kaupaitė išrinkta vienuolyno generole ir tose pareigose išbuvo 27-rius metus, kai 1940 m. mirė, susirgusi vėžio liga. Seselės kazimierietės įsteigė ir nuo 1928 m. išlaiko Šv. Kryžiaus ligoninę Čikagoje, taipgi čia vadovauja "Maria" gimnazijai. 1939 m. jos įsteigė Loreto ligoninę ir Misijų namus Meksikos valstijoje. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1920 m. kazimieriečių vienuolynas buvo įsteigtas Pažaislyje, atgaivintas veikia ir po sovietų okupacijos. Šiuo metu vienuolyne Čikagoje yra 145 kazimierietės, daugiausia lietuvių kilmės. Vienuolyno viršininkės pavaduotoja yra sesuo Margaret Petkevičiūtė. Kazimierietės dar veikia ir Argentinoje. Visa vienuolija laukia popiežiaus komisijos sprendimo dėl Motinos Marijos Kaupaitės paskelbimo palaimintąja.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos leidžiamame sekmadienio žiniaraštyje 2002 m. 31 nr. rašoma apie šio krašto ir kartu lietuvių bendruomenės ateitį. Šiame krašte gyvena apie 4 mln. gyventojų. Tarp įvairių tautybių yra nedidelė lietuvių bendruomenė. Pastaruoju metu pastebimas didelis, ypač jaunimo, pasitraukimas iš krašto. Daug europiečių kilmės jaunimo išvažiuoja į savo senelių buvusias tėvynes. Kitaip yra su lietuvių kilmės jaunimu. Tik retas iš pasitraukiančių iš krašto pasirenka Lietuvą. Daugiausia lietuvių išvyksta į JAV-bes. Urugvajaus lietuviams skaudu, kad jų bendruomenėje buvę veiklūs nariai neįsijungia į lietuvišką veiklą naujame krašte, labiau pasirinkdami ispaniškai kalbančią bendruomenę. Lietuvių jaunimo nubyrėjimas lietuvių bendruomenei yra skaudi netektis. Džiaugiamasi, kad pastaruoju metu atgaivinta Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjungos veikla.

Brazilija

A. a. Petras Baranauskas, eidamas 62-sius gyvenimo metus, mirė birželio 16 d. Vila Zelina vietovėje. Velionis gimė 1940 m. vasario 16 d. Sao Paulo mieste. Baigė buhalterijos kursus, vėliau studijavo teisę ir tapo privataus draudimo specialistu. 1971 m. vedė Madildę Stochero ir išaugino dukterį Reginą ir sūnų Andrių. Velionis plačiai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Buvo Brazilijos lietuvių sąjungos narys, valdyboje ėjo iždininko pareigas, priklausė Brazilijos lietuvių bendruomenei, taipgi buvo jos valdybos iždininkas. 1992 m. tapo Šv. Juozapo lietuvių katalikų bendruomenės patarėju finansiniams reikalams. Jis dalyvavo ir vietinėje socialinėje veikloje. P. Baranauskas buvo linksmo būdo, pasiryžęs visuomet padėti kitiems ir prisidėti prie bet kokio darbo. Laidojimo apeigose be kun. P. Rukšio dalyvavo dar trys kunigai. Velionies palaikų pelenai nuvežti į Lituaniką ir palaidoti kapinėse prie koplyčios. Maldas sukalbėjo prel. J. Šeškevičius. 7-tos dienos Mišios buvo atnašautos liepos 7 d. per lietuviškas pamaldas Šv. Juozapo šventovėje. Jo liūdi žmona Madilde, dukra Regina ir sūnus Andrius, brolis Jonas bei sesuo Eugenija. (*Mūsų Lietuva*, 2002 m. 8 nr.)

Vokietija

Vasario 16-tosios gimnazija šauniai atšventė Jonines. Atvyko tautiečiai iš Olandijos, Belgijos, Norvegijos, Lenkijos ir visos Vokietijos. Programą atliko gimnazijos moksleiviai po didžiuoju ąžuolu, priešais bendrabutį. Jie šoko, dainavo ir grojo, paruošti Audronės ir Gintaro Ručių. Futbolo aikštėje buvo pastatyta didžiulė palapinė, kurion persikėlė šventės dalyviai. Čia vyko koncertas. Hiutenfeldo vyrų choras padainavo dainų, o buvęs gimnazijos mokinys Alfredas Šalčius publiką žavėjo solo dainomis. Prieš tai krepšinio aikštėje vyko krepšinio rungtynės tarp buvusių ir dabartinių mokinių. "Seniai" su maža persvara laimėjo rungtynes. Buvo dar suorganizuotas bėgimas maišuose, kova su maišais ant rąsto, o didžiausio dėmesio susilaukė virvės traukimas. Moksleivės pynė vainikus ir juos plukdino su degančiomis žvakutėmis. Sutemus uždegtas didelis laužas, ir kas norėjo galėjo ieškoti paparčio žiedo. Šokėjus iki 4 v. ryto linksmino muzikantas J. Preikšaitis. Išalkusius aptarnavo gimnazijos mokytojai, moksleiviai ir jų tėvai. *Pasaulio lietuvis* 2002 m. 7 nr.

Australija

A. a. Bronislava Stankevičiūtė-Jarembauskienė, 90 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 9 d. Yllambi slaugos namuose Sidnio mieste. Velionė gimė 1912 m. kovo 15 d. Kražių miestelyje. Baigusi Kražių gimnaziją, Vytauto Didžiojo universitete Kaune studijavo odontologiją, įsigijo dantų gydytojos diplomą. Nuo 1937 m. kaip dantų gydytoja darbavosi Kaune, Mažeikiuose ir Alytuje. 1936 m. ištekėjo už Stepono Jarembausko. Karui baigiantis abu Jarembauskai pasitraukė į Vokietiją. Čia velionė taipgi kaip dantų gydytoja dirbo vienoje vokiečių ligoninėje. 1948 m. abu išvyko į Australiją. Čia velionė, atlikusi darbo sutartį, sėkmingai išlaikė papildomus Australijos dantų gydytojos egzaminus, ir darbavosi Sidnio miesto dantų ligoninėje. Velionė reiškėsi ir lietuvų bendruomenės veikloje, priklausė Lietuvių moterų socialinės globos draugijai ir valdyboje buvo iždininkė. Mėgo tapybą, siuvinėjimą bei mezgimą. Išgyveno ne vieną širdies priepuolį ir pastarąjį dešimtmetį praleido Yllambi slaugos namuose. Gedulines Mišias Lidcombe parapijos šventovėje atnašavo kun. J. Alt. Palaidota Rookwood kapinėse. (*Mūsų pastogė,* 2002 m. 35 nr.) **J. Andr.**

Hamilton, Ont.

"PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS" K. J. Blekaičiai aukojo $20; a.a. P. Lukošiui mirus, užjausdami žmoną Vandą, sūnus Raimundą, Ričardą su šeimomis bei visus gimines, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $20 – G. Agurkienė, E. K. Gudinskai, S. A. Jankauskai, S. K. Karaškos, B. Lukošienė, M. Obelienienė, A. A. Petrauskai, M. A. Pusdešriai, A. K. Ratavičiai, A. Volungienė; $15 – A. V. Čiuprinskai, M. Šiūlienė; $10 – D. Garkūnienė, V. P. Šidlauskai, I. Vasiliauskienė; $5 – F. M. Gudinskai. Dėkojame visiems aukojusiems – **PLV komitetas**

A.a. PETRO LUKOŠIAUS atminimui pagerbti Vaikų dienos centrui (VDC) aukojo: $20 – M. Chrolavičienė, O. Adomauskienė, V. Kežinaitis; $15 – Ald. Matulicz, M. Rybienė.

Užjaučiame mirusiojo artimuosius ir nuoširdžiai dėkojame už aukas – **VDC komitetas**

Nori susirašinėti

Lietuvaitė, 37 metų amžiaus, nori susirašinėti su vyresnio amžiaus Kanados lietuviu. Adresas: Danguolė Siškauskienė, Baltijos 2-66, 3040 Kaunas, Lithuania-Lietuva; tel. 370-688-36094.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.35%
180 dienų indėlius	1.35%
1 m. term. indėlius	2.50%
2 m. term. indėlius	3.10%
3 m. term. indėlius	3.35%
4 m. term. indėlius	4.10%
5 m. term. indėlius	4.60%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.35%
2 m. ind.	3.35%
3 m. ind.	3.60%
4 m. ind.	4.35%
5 m. ind.	4.85%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	6.50%
nekiln. turto 1 m.	5.40%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

Misionieriaus rūpesčiai Lietuvoje

MIELIEJI BIČIULIAI,

Šią vasarą būdamas Lietuvoje labai intensyviai pajutau, ką mes visi, manau, jausdavome, kurie gyvenome toli nuo Lietuvos, tremtyje, išmėtyti per visą pasaulį. Mums Lietuvos žemelė buvo ir yra šventa ir viskas kas joje kilnu ir gražu. Nuo Nepriklausomybės atgavimo vis vykdavau į Lietuvą, o prieš keletą metų atgavau savo senelių žemes ir, padedamas gerų bičiulių bei Vokietijos televizijos, ten bandau steigti jaunimui užuovėją, sodybą. Šiuo metu ant senelių žemės stovi 8 mediniai namukai, viena didelė klėtis ir gan erdvus mūrinis pastatas, kuriame telpa raštinė ir auklėtojų bei svečių kambariai. Jau trečia vasara ten vyksta jaunimo stovyklos ir įvairūs susitikimai.

Lietuvos televizijoje trumpai buvau matęs, kad Klaipėdos sąšlavyne gyvena žmonių, bet nelabai tikėjau, kad tikrai tai gali būti... Šią vasarą juos aplankiau, pabuvau su jais ir labai akivaizdžiai patyriau tų žmonių gyvenimą. Ten jie gyvena per visus metus, vyrai ir moterys, mergaitės ir berniukai – vaikai nuo maždaug 7 metų iki 18. Suaugę, atrodo, ten gyvena iki mirties – kur jiems kitur eiti?

Jie ten dirba, pluša nuo ankstaus ryto iki vėlyvo vakaro. Kai sunkvežimiai atveža šiukšlių, jie puola į jas, tiesiog lenktyniauja (kartais ir pešasi), kad išrinktų tarpe šiukšlių geresnį daiktą. Ten pat yra tokių, kurie superka geresnes šiukšles...

Lengva įsivaizduoti kaip jie atrodo tokiame darbe ir koks ten dvokiantis oras, bet jie – mano, tavo artimieji. Kurie nenori matyti kitų žmonių bėdų arba nusiplauti rankas kaip Pilotas, sako jie patys kalti, kad pakliuvo į sąšlavyną...

Kai juos lankiau tarp tų šiukšlių, jie mane labai maloniai priėmė, džiaugėsi, kad į juos kreipiamas dėmesys ir kad kas nors bando jais rūpintis. Aišku, jie nenori, kad jų nuotraukos ar vardai būtų skelbiami Lietuvos spaudoje, bijo žmonių pašaipos. Tai labai suprantama; jų nuotraukas panaudosiu kituose kraštuose, ieškodamas jiems pagalbos.

Sutarėme sekmadienį kartu pasimelsti ten pat šiukšlyne, ką ir padarėme. Ta proga keletą ten dirbančių vaikučių ir mergaičių pakviečiau į Jaunimo sodybą, kur jie gražiai išsimaudė, pavalgė ir gražiai praleido dieną žaidimais ir užsiėmimais, išmoko net giesmių. Juos ir kitus jų jaunus bičiulius norėtųsi ištraukti iš ten, kad ir jie, kaip kiti vaikai, galėtų turėti atostogų. Tuo tarpu jie praleido ten visą vasarą, kad užsidirbtų mokyklai reikalingus pinigus. Turiu pagrįstos vilties, kad nebūsiu vienas tame užsimojime ir daug gerų žmonių man talkininkaus.

Jaunimo ir vaikų našlaičių Afrikoje dar nepalikau galutinai, nors jau tik keletą kartų per metus ten nuvykstu ir pabūnu apie mėnesį. Tęsiu jais rūpestį ir juos galiu aprūpinti daugelio gerų žmonių ir geradarių dėka.

Būdamas dabar Jaunimo sodyboje Lietuvoje galėjau patirti išskirtiną džiaugsmą, nes geri bičiuliai iš Vokietijos palydėjo į Lietuvą mano 88 metų motinėlę žilgalvėlę – ji, 58 metus nebemačiusi Lietuvos, sugrįžo į tėvų žemę. Sunku atpasakoti šituos iškilius momentus; jaučiu didelę Dievo man suteiktą palaimą ir paguodą. Mama man talkininkavo daugelį metų Afrikoje, dabar – nors jau visai nusilpusi, nori irgi man padėti ir drąsinti geriems darbams savo artumu, patarimais, motiniška meile, ypač šitiems vaikučiams, kurie priversti praleisti atostogas šiukšlynuose arba neturi namų meilės nei materialinių priemonių.

Kun. H. Šulcas,
Heidkamp, 37/21335,
Lüneburg, Germany

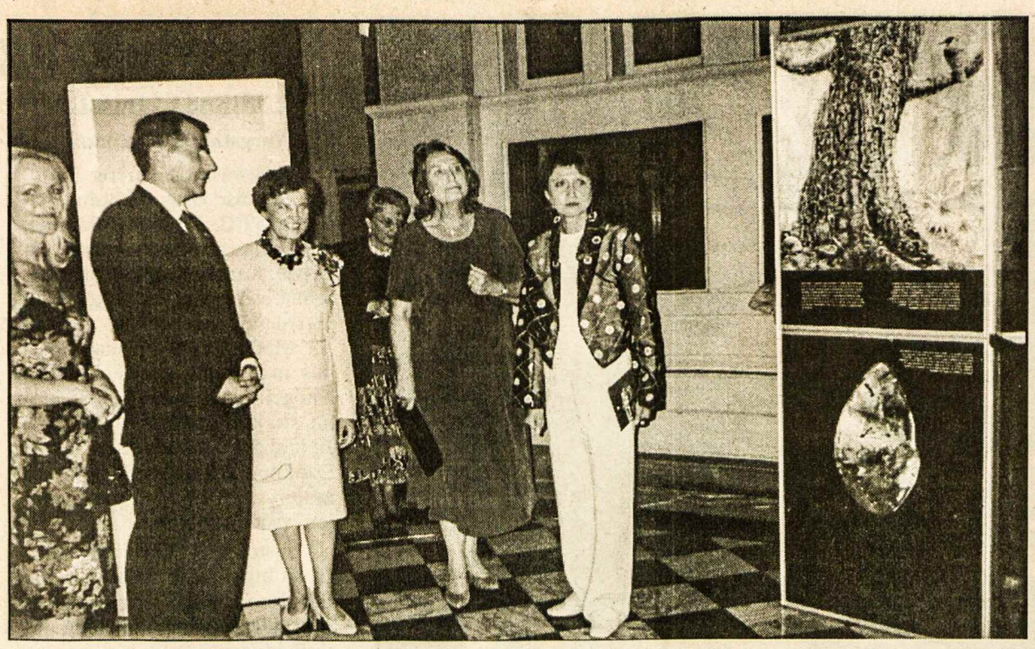

Iš JAV-LB tarybos suvažiavimo. Iš kairės: Lietuvos ambasadorius V. Ušackas su žmona (kairėje), Kultūros tarybos pirm. M. Remienė, tarybos prezidiumo pirm. R. Narušienė, gintaro parodos rengėja ir savininkė V. Mizgirienė

Nuotr. S. Šimkuvienės

SPAUDOS BALSAI

Bevizis keliavimas per Lietuvą

Briuselis nepatenkina rusų pageidavimų

Vokietijos savaitinis žurnalas *Der Spiegel* š.m. 38-toje laidoje rašo: "ES komisija lieka nenuolaidi. Ji savo posėdyje šį trečiadienį taip pat atmes naujus pasiūlymus Rusijos prezidento Vladimiro Putino ginče dėl Karaliaučiaus, anksčiau vokiško Königsbergo. Savo ankstyvesnių koridoriaus reikalavimų per būsimus ES kraštus – Lenkiją ir Lietuvą dėl nevaržomo tranzito tarp Baltijos jūros aptvaro ir Rusijos dėl Briuselio pasipriešinimo Putin atsisakė. Vietoje to praėjusią savaitę jis padarė, jo manymu, toli siekiančias nuolaidas. Lenkijos atveju Maskva nori griežtų prie ES vizoms gauti priderintų nuostatų ir pagarbos Šengeno susitarimams, kurie saugoja ES nuo nelegalių atvykėlių. Lietuvos atveju Putin norėtų, kad Rusijos piliečiai iš ir į Karaliaučių be didelių formalumų galėtų keliauti rusiškuose autobusuose ir iš dalies per Gudiją einančiomis geležinkelių linijomis. Keliautojų sąrašai galėtų būti Lietuvos saugumo tarnybų patikrinti. Į tai Briuselio atsakymas irgi buvo 'ne'. Tai nebūtų joks garantuotas ir realus apsisaugojimas nuo nelegalių atvykėlių. Autobusais keliaujantieji imigrantai galėtų pagal savo norą įlipti ir išlipti. Taip pat ir traukiniai, jeigu jie Lietuvos teritorijoje ir nesustotų, nesudarytų garantuoto apsisaugojimo nuo nelegalių imigrantų. Traukinių greičio vidurkis ten yra 30 km per valandą ir iššokti bei įšokti į vagoną nebūtų jokia problema.

Komisija ES-gos užsienio reikalų ministerių pasitarime Karaliaučiaus reikalais su Rusija rugsėjo 30 d. vis dėlto pasiūlys apsvarstyti pravažiavimo per Lietuvos teritoriją pažymėjimus. Tokie pažymėjimai turėtų būti greit ir nemokamai įduoti. Ligi tol rusai negalės reikalauti jokių tarptautinėje plotmėje galiojančių saugių pasų. Jie turėtų pasitenkinti rusiškais iš dalies dar iš sovietų laikų užlikusiais; Šengeno kontrolės sistema turėtų prisitaikyti prie žemesnio saugumo lygio. Be to, ES finansiškai prisidės prie naujos Karaliaučiaus pasų sistemos įvedimo. Taip Putino bevizio tranzito tarp Rusijos ir ES-gos siekis galėtų būti patenkintas, žinoma, be išankstinio laiko nustatymo."

Lenkų turistas Rusijon

Derybos dėl vizų Rusijos piliečiams tebevyksta. Maskva tikina, kad jų įvedimas trukdys ryšiams su Karaliaučiaus sritimi. Tačiau šios srities pasienio sargybos daro visa, kad ją atskirtų nuo pasaulio. Varšuvos savaitinis žurnalas *Polityka* š.m. rugsėjo 21 d. laidoje pasakoja, kaip Lenkijos turistui P. sekėsi peržengti Lietuvos su Karaliaučiaus sritimi sieną: "Perėjimas Pagėgiai-Tilžė (nuo 1946 m. Sovietsk). Penktadienis, rugpjūčio 23 d., 17.30 val. Rusijos pasienio sargybos karininkas: 'Ar pakvitavimus (viešbučio, J. B.) turite?' – 'Neturime, važiuojame tranzitu,' – atsako turistas P. Karininkas paima pasus ir lygiai vienai valandai dingsta: 'Be kvitų negalima.' Turistas pareiškia: 'Tai aš pirksiu tokį kvitą.' Karininkas tyli, tikrina, kažką bando įvertinti ir pagaliau sutinka: 'Gerai, kvitų nereikia, duosiu tranzito vizą.' Praeina kita valanda ir P. gauna savo pasus su antspaudais. Karininkas perspėja: 'Iš Rusijos išvažiuosite Mamonove (sienos su Lenkija peržengimo punktas, J. B.) ne vėliau kaip už penkių valandų. Jeigu nesuspėsite, bus blogai."

Talone dar trūksta muitininko inicialų. Jis sėdi barake ir valgo sumuštinį: 'Kai pavalgysiu, sutvarkysiu.' Valgo 45 minutes. Pagaliau praryja paskutinį kąsnį: 'Ar automobilis nėra privatus? O ar savininko sutikimą turi?' (...) Derybos dėl kyšio tęsiasi valandą. Muitininkas: 'Aš dėl tavęs daug rizikuoju, darau rimtą prasižengimą. Neturi sutikimo šiuo automobiliu įvažiuoti į Rusiją, o aš tau tokį sutikimą galiu duoti. Supranti?! (...) Sutikimas kainuoja 40 dolerių.' (...) 21 val. 30 min. Rusijos pasienio sargybos Tilžėje paima P. taloną ir automobilis įvažiuoja į Rusiją po 4.5 valandų tikrinimo ir neformalių 60 dol. apmokėjimų."

Pagėgiuose P. užtruko 30 min.; kad nereikėtų ten 7 valandas laukti eilėje, už 20 dol. kyšį rusai jį įsileido be eilės į savo pusę.

Dar apie Grigulevičių

Igno Medziuko straipsnį apie J. Grigulevičių (*TŽ* 2002 m. rugsėjo 24 d. laida) papildo Toronto rusų savaitraštis *Russian Carousel* š.m. rugsėjo 2 d. laidoje: " 1940 m. gegužės 20 d. grupė kovotojų, vadovaujama meksikiečio komunisto menininko Dovydo Sikejroso, dalyvaujant OGPU bendradarbiui J. R. Grigulevičiui (būsimam Sov. Sąjungos Mokslo akademijos nariui-korespondentui), surengė Trockio rezidencijos Meksiko priemiestyje Kojoakane užpuolimą. Grigulevičius sukūrė dar vieną atsarginį nelegalų tinklą, susidraugavo su vienu Trockio asmens sargybiniu Šeldon Hart, kuris, pagal Grigulevičiaus ženklą, prieš aušrą pravėrė vartus. Sikejroso gauja įsiveržė į vilą ir, turėdama tikslų kambarių išdėstymo planą, kulkomis išvarpė uždarytas Trockio miegamojo duris. Tačiau patyręs revoliucionierius spėjo kartu su žmona pasislėpti po lova ir nenukentėjo. Likviduotas liko tik Hart, kuris galėjo Grigulevičių išduoti."

Toliau laikraštis rašo, kad už šiuos veiksmus Stalinas 1941 m. apdovanojo Grigulevičių Lenino ordinu ir paaukštino tarnyboje.

I. Medziukas cituoja T. L. enciklopedijoje Jono Karoso parašytą apie Grigulevičių straipsnį. Juodu buvo Vakarų Gudijos kompartijos lietuvių komunistų biuro nariai ir Vilniaus lietuvių Vytauto Didžiojo gimnazijos mokiniai. Karosas vengia minėti Vytauto Didžiojo vardą, nerašo apie Grigulevičiui Stalino duotą Lenino ordiną ir popiežiaus jam suteiktą Maltos kryžiaus ordiną. Tolimesnę Grigulevičiaus teroristinę ir diplomatinę veiklą I. M. įdomiai aprašo. VD gimnazijoje Grigulevičius buvo laikomas karaimu. **J.B.**

• Mirtis yra tada prasminga ir graži, kai ji ne mirčiai, o gyvenimui skirta. Kada tauta prieina tokią lemtingą kryžkelę: išlikti ar žūti, tauta turėtų pasirinkti gyvenimą, ne mirtį. (J. Aistis)

Amerikos Lietuvių bendruomenės veikla

JAV LB 16 tarybos trečioji sesija

Rugsėjo 20 – 22 d.d. Vašingtono "Marriot" viešbutyje įvyko JAV Lietuvių bendruomenės 16 tarybos trečioji sesija. Joje dalyvavo apie 70 asmenų. Tai – Tarybos prezidiumo nariai, Krašto valdybos nariai, tarybos nariai, LB apylinkių pirmininkai, svečiai.

Penktadienis buvo paskirtas visuomeninei veiklai. Ryto konferencija vyko JAV senato rūmuose. Ją vedė Regina Narušienė – JAV LB tarybos prezidiumo pirmininkė.

Konferencijos dalyvius sveikino JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys, Lietuvos ambasadorius V. Ušackas.

Iš konferencijos dalyvių buvo sudaryta delegacija, kuri lankėsi pas savo senatorius ir kongreso narius. Jų apsilankymo tikslas buvo padėkoti Amerikos valdžios atstovams už Lietuvos rėmimą kelyje į ŠAS (NATO). Po pietų konferencijos dalyviai nuvyko į "Holocaust Memorial Museum", kur apžiūrėjo įrengtą parodą, įteikė D. Kuodytės išleistą knygą apie žydų gelbėjimą Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metu.

JAV LB tarybos nariai, 5 v.p.p. dalyvavo parodos "Lietuvos gintaras" atidaryme. Ją surengė Kultūros taryba, LA, Gintaro muziejų savininkai Vilniuje ir Nidoje V. K. Mizgiriai. Po parodos visi vyko į priėmimą Lietuvos ambasadoje. Ambasadorius V. Ušackas įteikė apdovanojimus už humanitarinę pagalbą Lietuvai Ernestui Raškauskui Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino riterio kryžių ir Algimantui Gureckui JAV LB ilgamečiam veikėjui DLK Gedimino ordino karininko kryžių.

Šeštadienį tarybos sesija prasidėjo vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, invokacija. Buvo pagerbti mirusieji tarybos nariai, prisimintas tautos dainius Bernardas Brazdžionis. Konferencijos dalyvius sveikino ambasadorius JAV V. Ušackas, Pasaulio LB vicepirmininkas A. Rugienius, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas A. Gečys, LB Vašingtono apylinkės pirmininkė R. Kalvaitytė-Skučienė.

JAV LB Krašto valdybos pirm. A. Gečys padarė pranešimą apie visų metų veiklą, informavo apie gerus poslinkius Niujorko Kultūros židinio istorijoje, buvo iškelta būtinybė didesnį dėmesį skirti naujesniems ateiviams, padėkota Lietuvių fondui.

Po pirmininko pranešimo padarė pranešimus ir kiti LB Krašto valdybos nariai. Vėliau vyko diskusijos, kurių metu buvo iškelta būtinybė sustiprinti darbą su naujaisiais ateiviais, pasidžiaugta žurnalo *Pasaulio lietuvis* darbu. Išklausyta E. Kulikausko informacija apie Valdovų rūmų atstatymo darbus Vilniuje.

Iškilminga vakarienė vyko "Marriot" viešbučio pokylių salėje. Jos metu galėjai sutikti daug žinomų žmonių, kaip JAV kongreso narys J. Šimkus, Lietuvos kariuomenės vadas gen. J. Kronkaitis, Lenkijos ambasadorius JAV P. Grudzinski. Simboliniu Gintaro ordinu buvo apdovanotas JAV valstybinės saugumo tarybos vyriausias direktorius Europai bei specialus prezidento Bush asistentas D. Fried. Lietuvos prezidento įpareigojimą įvykdė ambasadorius V. Ušackas, įteikdamas Gedimino ordino riterio kryžių Marijai Remienei JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei.

Bendruomenės padėką gavo *Bridges* žurnalas, kurį redaguoja R. Ardytė-Juškienė. Visiems susirinkusiems koncertavo dainininkė N. Kasparienė. Sekmadienį vyko šv. Mišios, kurias aukojo vyskupas P. Baltakis, OFM, ir kunigas V. Labašauskas.

Vėliau buvo pateiktos rezoliucijos, vyko diskusijos, buvo tartasi dėl kitos tarybos posėdžio vietos.

Sigita Šimkuvienė

Išlydėtas skautų veikėjas

A.a. Vladas Morkūnas, ilgametis torontietis ir skautų veikėjas, po ilgesnės ligos iškeliavo amžinybėn š.m. rugsėjo 17 d. Velionis gimė 1922 m. birželio 15 d. Panevėžyje. Baigęs ten gimnaziją 1940 m., kurį laiką studijavo Vilniaus un-te. Į Vokietiją pasitraukė 1944 m. Po karo studijavo Baltiečių un-te Pinneberge, veikė skautų-akademikų gretose. Į Kanadą atplaukė 1948 m. kovo 28 d.

Darbo sutartį atliko Matachewan, ON aukso kasyklose. Su j.v. Vladu Šarūnu rūpinosi lietuvių skautų organizavimu, į tą darbą įsijungiant v.sl. J. Matulaičiui ir kitiems skautų vadovams.

Sukūręs lietuvišką šeimą 1951 m., su žmona Galina užaugino dvi dukras. Dirbdamas pramoėje, rūpinosi šeimos išlaikymu, reiškėsi įvairioje skautiškoje veikloje: 1953 m. jubiliejinės stovyklos Niagara-on-the-Lake adjutantas, LSB vadijos reikalų vedėjas, skautų-vyčių "Perkūno" būrelio narys, "Mindaugo" dr-vės draugininkas, Kanados rajono įgaliotinis (vadeiva), Skautybės fondo Kanadoje įgaliotinis, LSS garbės teismo primininkas. Apdovanotas aukščiausiais LSS žymenimis, Geležinio vilko ordinu.

A.a. VLADAS MORKŪNAS

Po gedulinių Mišių Lietuvos kankinių šventovėje palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje š.m. rugsėjo 20 d. Jo veiklą prisimena palikuonys, dėl netekties liūdi šeima ir lietuviškoji skautija. (Pranešimas sutrumpintas. RED.). **F.M.**

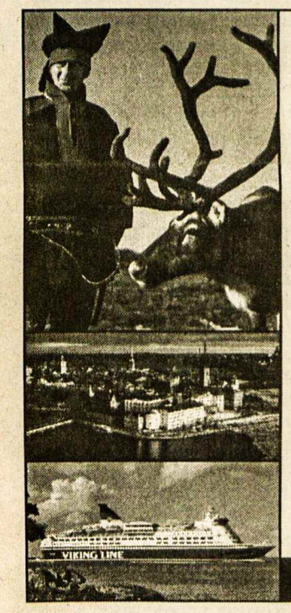

VIKING ESCAPADES

Experience the warmth and charm of Northern Europe in the Fall and Winter.

Take a romantic Viking Line cruise. See the wonderous Lapland winter. Enjoy a toasty drink in a warm Vilnius café. Take a walk along the beautiful Stockholm harbour. Enjoy the sights of Helsinki as they glisten in the moonlight. Stay at the world famous Ice Hotel. Call us for the best air only rates to Vilnius.

Book your trip now to Europe's winter playground.

Packages Including Air Starting From: $998*

*Per person based on double occupancy. All applicable taxes are extra.

FINNAIR SCANDIC VIKING LINE

ADVANtage ULTRA TRAVEL

Call Us: 1-877-668-6155

Ont. Reg. # 3150865, 50009320

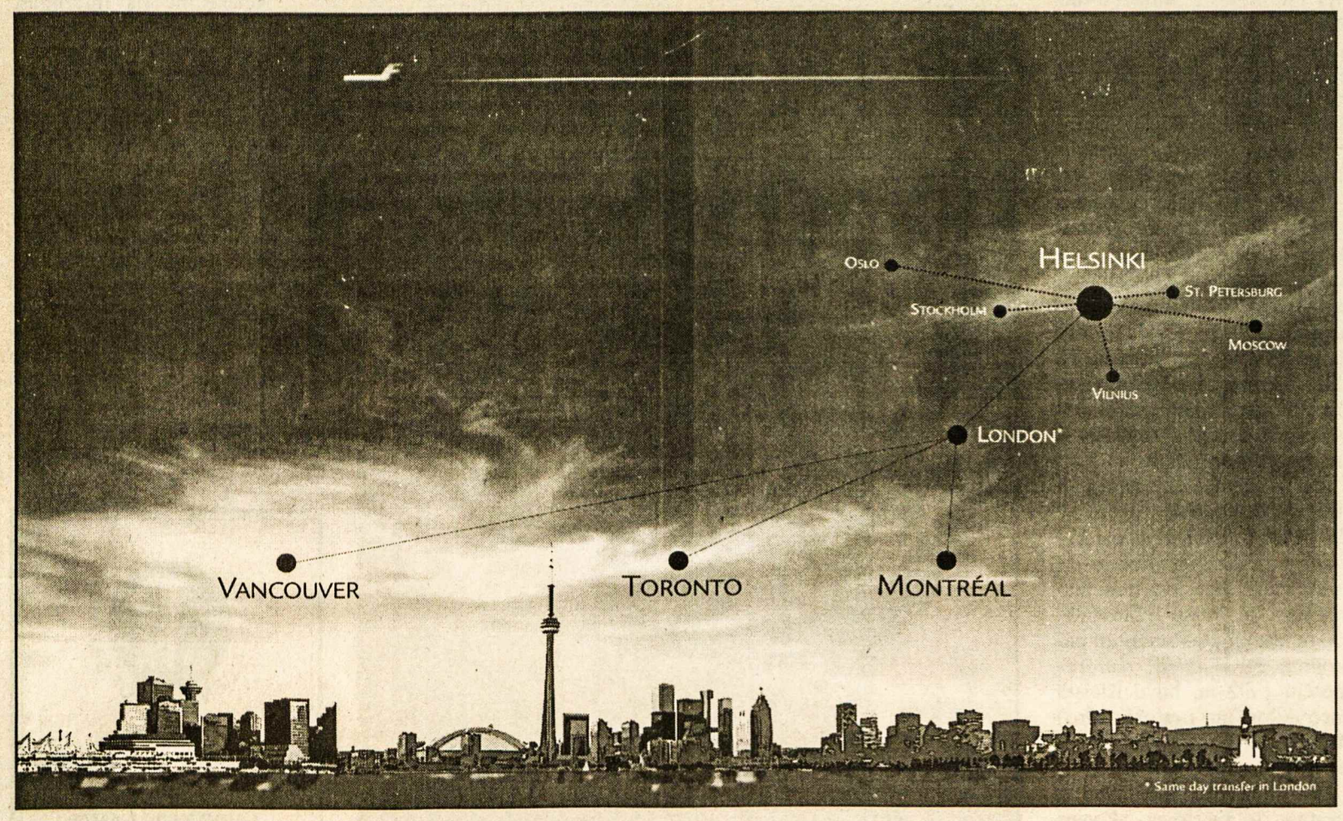

THE EXPRESS ROUTE TO THE COOLEST PLACES ON EARTH

Finnair's new codeshare flights with British Airways deliver you quickly to the coolest places on earth. Daily Departures from Montréal, Toronto and Vancouver. Getting to Finland, Scandinavia, Russia and The Baltics has never been easier. Fast and convenient connections from Finnair's Helsinki hub mean that you'll get to your destination relaxed and on-time. Contact your consolidator ortravel agent about Finnair's extensive network, or Finnair at:

416 222 0740 or 1 800 461 8651
www.finnair.com

oneworld FINNAIR

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF kapitalas siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Eutanazija laiko tėkmėje

KUN. DR. EUGENIUS GERULIS

(Tesinys iš praėjusio nr.)

1977 m. Amerikos teismai pradėjo leisti ligoniams numirti, atjungiant aparatūrą.

1978 m. nuo vasario mėnesio katalikų sluoksniuose ėmė rastis balsų, kurie kiek palankiau pasisako eutanaziniais klausimais. Žymus katalikų mąstytojas dr. Russell L. McIntyre rašė: gyvybė yra mylinčio Dievo šventa dovana, tačiau ši dovana ir lydintis šventumas turi ribas. Kai atėjus laikui Dievas šią dovaną atšaukia, tai per tai išblėsta ir jos šventumas.

1979 m. spalio 5 atsiliepė popiežius Jonas Paulius II, pareikšdamas: eutanazija - *mercy killing* yra rimtas moralinis blogis (*evil*). Po šio pareiškimo, praslinkus lygiai 7 mėnesiams, Vatikanas ryškiai pakeitė savo nusistatymą:

1980 m. gegužės 5 popiežius Jonas Paulius II išleido *Vatikano deklaraciją apie eutanaziją*. Tai pats svarbiausias katalikams dokumentas eutanazijos klausimu. Čia pareiškiama: atsižvelgiant į paskutiniųjų dešimtmečių medicinos pažangą, tenka naujoje šviesoje persvarstyti senąsias pažiūras į eutanaziją. Esą gyvenimas nestovįs vietoje. Keičiasi žmonių pažiūros į skausmą ir mirtį. Atsirado galimybė techniškomis priemonėmis neleisti žmogui numirti. Pribrendo laikas, atsižvelgiant į naują situaciją, rasti naujus sprendimus (*Euthanasia & Religion, by G. A. Larue,* The Hemlock Soc., Los Angeles, 1985).

Minėtoje Vatikano deklaracijoje popiežius pasisako už pasyviąją eutanaziją, bet atmeta aktyviąją eutanaziją. Skausmams mažinti leidžiama vartoti vaistus, nors jie trumpintų merdėjimą. Šiam principui esą pritaria ir konservatiškiausias katalikų sparnas. Prieš užmigdant, ligoniui turi būti duota galimybė sąmoningai atlikti savo moralinius įsipareigojimus šeimai ir religijai. Medicinos personalas turėtų atsiminti, kad jų paslauga ligoniams kartu yra ir patarnavimas Kristui, nes ką padarome mažiausiam broliui, Jam padarome (Mt. 25, 40; *The Right to Die,* p. 288-289, p. 165, *by Derek Humphry & A. Wickett*, Harper & Row, N. Y., 1986).

1979 m. spalio mėn. Amerikos liuteronų komisija apibrėžė, kas yra aktyvioji, ir kas pasyvioji eutanazija. Pacientas, sulaukęs 21 metų amžiaus, turi teisę raštu pareikšti savo nusistatymą dėl eutanazijos. Dokumentas privalo turėti vieningą dviejų gydytojų nuomonę. Tarp nutarimo ir įvykdymo turi praeiti tam tikras laiko tarpas. Reikia žinoti, kodėl ligonis prašo eutanazijos. Gal poveikyje vaistų ar emocijų, gal nenori būti finansine našta savo šeimai, gal nesupranta savo ligos būklės, gal prognozė klaidinga? Visais tokiais atvejais eutanazija nepateisinama.

1980 m. leidinyje matome Škotijos presbiterininkų Bažnyčios generalinio susirinkimo pareiškimus: vienodai gerbkime nuomones tų, kurie yra "už" arba "prieš" eutanaziją. Svarbu niekam neprimesti savo valios. Paruoškime *Living Will* dokumentą.

1980 m. Metodistų tarybos atsišaukime *Death with Dignity* matome: metodistai sveikina prasmingo gyvenimo tęsimą bei teisę mirti pagarbiai, atsisakant mašinų "gydymo" talkos. Pritariama pasyviajai eutanazijai.

1981 m. du škotai kunigai rašė, kad fiziniai kentėjimai yra priešingi Dievo valiai; esą niekas nėra tikras, kad už aktyviąją eutanaziją Dievas mus baustų.

1981 m. Seattle ligoninėse užklausti žmonės pasyviajai eutanazijai pritarė 87%. Ją jau praktikuoja 80% apklaustųjų. Aktyviajai eutanazijai pritartų 15% žmonių.

1981 m. Niujorko konferencijoje buvo atsiklausta: ar beviltiškoje ligoje pateisini savižudybę, ir ar kitam padėtum numirti? 50 asmenų atsakė "taip", 27 – "ne", o 31 – "nežinau".

1982 m. rudenį Liuteronų Bažnyčia Amerikoje pareiškime *Mirtis ir mirimas* sako: aktyvioji eutanazija griežtai draustina, o dirbtinėmis priemonėmis beviltiškai palaikyti gyvybę būtų nusikalstama krikščionių etikai, nes tai tėra mirties agonijos tęsimas.

1983 m. Amerikos presbiterininkų Bažnyčios generalinio susirinkimo leidinyje *The Covenant & the Caring Community* rašoma: dauguma, išskyrus konservatyviausius, mano, jog aktyvioji eutanazija neatsilieps neigiamai į pomirtinį gyvenimą.

1983 m. leidinyje *Church & Society* presbiterininkų Bažnyčia ragina žmones iš anksto susipažinti su eutanaziniais klausimais ir tinkamai pasiruošti.

1984 m. penki Prancūzijos gydytojai pasisakė už aktyviąją eutanaziją, kurią jie jau praktikuoja, nors ir nelegaliai (*The Right to Die*, p. 306).

1985 m. Amerikos 36-ios valstijos legalizavo *Living Will* dokumentą.

1986-87 m. Kalifornijoje buvo rūpinamasi legalizuoti pasyviąją eutanaziją.

1990 m. lapkričio 2 *American Medical News* žurnale rašoma: žmogaus gyvybės kokybės laipsnis nurodo gyvybės šventumo laipsnį. Kai ta kokybė nusmunka iki "daržovės" lygio, tada išblėsta ir buvęs šventumas. Šia logika remiantis, straipsnio autorė dr. L. Gromko pritaria net aktyviajai eutanazijai; ji nemano, kad už tai bus rezervuota vieta pragare.

Minėto žurnalo tame pat numeryje kitas gydytojas (L. Sauvage) pasisako prieš eutanaziją, nes gydytojai neturi tapti mediciniškais budeliais; negalima leisti medicinai prarasti savo sielą. Žmonės neturi būti paskelbti beverčiais dėl jų senatvės, neproduktingumo ar dėl to, kad jie yra tapę našta visuomenei. Esą, jei savanoriškąją eutanaziją legalizuotume, tai vien Vašingtono valstijoje rytoj amžinybėn iškeliautų 300,000 ligonių. Floridoje valstija sutaupytų 5 bilijonus dolerių sekančių 50 metų laikotarpyje, jei mongolizmo ligos deformuotiems vaikams leistume numirti nuo juos persekiojančio plaučių uždegimo. Esą, jei legalizuotume savanorišką eutanaziją, tai netrukus įsigalėtų ir nesavanoriškoji eutanazija. Todėl minėtas autorius rimtai visus perspėja: neatidarykime durų "pabaisai" (*American Medical News, Should doctors perform euthanasia", Nov. 2, 1990*).

1986 m. išleistoje knygoje *The Right to Die* rašoma: Pasyviąją eutanaziją priima, bet aktyviąją atmeta – adventistai, baptistai, budistai, graikų ortodoksai, jahovininkai, krišninininkai, liuteronai, menonitai, olandų reformatai, katalikai, rusų ortodoksai ir žydai.

Pasyviąją eutanaziją priima, bet dėl aktyviosios palieką teisę apsispręsti individams: anglikonai, episkopalai, kvakeriai, metodistai, unitarai, United Church of Christ.

Aktyviąją eutanaziją atmeta, bet dėl pasyviosios palieka teisę apsispręsti individams *Disciples of Christ*, *Christian Scientists*, hinduistai ir presbiterininkai.

Abi eutanazijas atmeta *Church of Christ*, *Church of the Nazarene*, mohametonai, Missouri sinodo liuteronai, mormonai, Amerikos Reformatų Bažnyčia.

Abi eutanazijas priima modernieji humanistai (*The Right to Die, p. 295, by Derek Humphry & Ann Wickett*, Harper & Row, N. Y., 1986).

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca
ASSOCIATION OF ONTARIO LAND SURVEYORS

Saulėgrąžos vasaros metu šviečia kaip saulutės Nuotr. S. Augaičio

"Likviduoti Skirmantą"

Knyga apie žymųjį Lietuvos laisvės kovotoją Juozą Lukšą, parašiusį leidinį "Partizanai"

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Neseniai knygynuose pasirodė Birutės Pečiokaitės-Adomėnienės knyga *Likviduoti Skirmantą* (Kaunas, "Atmintis", 2002, 800 egz., 222 p.). Tai leidinys apie žymųjį partizaninio karo organizatorių ir dalyvį Juozą Lukšą. Jo nuopelnai tautos pasipriešinime raudoniesiems okupantams tiek dideli, kad jam vieninteliam gyvam buvo suteiktas laisvės kovotojo karžygio vardas.

Turėdamas literatūrinių gabumų jis, vykdydamas partizanų vadovybės užduotį ir gyvendamas Paryžiuje, parašė knygą *Partizanai,* kuri netrukus buvo išversta į anglų kalbą. Ji supažindino pasaulio visuomenę su pavergtos ir naikinamos tautos heroišku pasipriešinimu XX-jo amžiaus barbarams.

Partizaniniame kare buvo priimta, kad partizanas, gaudamas naują svarbią užduotį, keičia slapyvardį. J. Lukšo slapyvardžiai – Skirmantas, Arminas, Juodis, Kazimieras, Kęstutis, Mikas, Mykolaitis, Skrajūnas, Spalis, Stasys – kalba patys už save. Knygą *Partizanai* jis parašė literatūriniu slapyvardžiu Juozas Daumantas. Antrąjį kartą į Tėvynę jis grįžo Rimgailos pavarde.

J. Lukša gimė 1921 m. Juodbūdžio k., Veiverių vls., Marijampolės apsk. Į tėvynės gynėjų gretas jis įsijungė metęs architektūros studijas VDUn-te Kaune. Partizanų vadovybė jį du kartus siuntė į Vakarus užmegzti ryšių su mūsų emigracine vadovybe ir užsienio valstybėmis, siekiant paramos kovojančiai Lietuvai. Mokėsi prancūzų ir amerikiečių žvalgybos mokyklose. 1950 m. spalio 3 d. kartu su Klemensu Širviu-Sakalu ir Benediktu Trumpiu-Ryčiu oro desantu grįžo į Lietuvą. Išduotas žuvo 1951 m. rugsėjo 4 d. Pabartupių k., Alšėnų apyl., Kauno raj. 1997 m. lapkričio 20 d. apdovanotas Vyčio kryžiaus I-ojo laipsnio ordinu, 1998 m. sausio 15 d. jam suteiktas majoro laipsnis (po mirties).

Tėvynės gynėjų tarpe buvo daug didvyrių. Ypatingą pagarbą ir didvyrio aureolę Skirmantas užsitarnavo todėl, kad antrą kartą į Tėvynę grįžo gerai žinodamas, jog sotieji Vakarai net nesiruošia padėti kraujuojančiai Lietuvai.

J. Lukša paliko ramų ir įdomų gyvenimą Paryžiuje, jaunutę mylimą žmoną, o pats grįžo į neišvengiamą mirtį. Savo būsimai žmonai jis buvo rašęs: "Perkošiu mintimis jau penkių metų kraujų įmirkusius apkasus, prisimenu ilgas galerijas mirtimi paženklintų draugų ir, gyventi norėdamas, trokštu ir savo kaulus matyti besirikiuojančius tarp anų nukryžiuotojų. Tik gaila to, kas dar nepasiekta". Grįžo siekti to, kas jau buvo nepasiekiama...

Knyga *Likviduoti Skirmantą* ypatinga tuo, kad ji parašyta remiantis tik dokumentais. Knygos autorė rašo: "Visi knygoje atpasakojami įvykiai ir pateikiami veikėjų pokalbiai neprasimanyti, tiksliai atkurti pagal tardymo protokolus ir išsamius Saugumo agentų bei informatorių pranešimus".

Knyga pribloškia daugybe išdavysčių; susidaro įspūdis, kad apie 1950-1951 metus dorų kovotojų ir jų rėmėjų jau nebebuvo. O juk ir po 1950 m. į Tėvynės gynėjų gretas jaunuoliai dar stojo, visoje Lietuvoje dar veikė partizanų organizacinės struktūros, dar ne visi patriotai buvo sunaikinti. Čekistai savo patikimus kadrus visad saugojo, jų dokumentų Lietuvoje neliko. Gali būti, kad Lietuvoje rastos Saugumo bylos yra paliktos su tam tikrais tikslais...

Nuo pat Skirmanto ir jo bendražygių atvykimo į Lietuvą dienos prasidėjo nepaprastai plataus masto operacija, kurioje dalyvavo daugybė čekistų, reguliarios kariuomenės karių, specialiai buvo suformuotas diversantų "desantas", įmitavęs tikrąjį, pajungtos smogikų gaujos, apgaule, šantažu ir pinigais išplėtotas seklių, šnipų ir provokatorių tinklas. Tos didžiulės valstybės pastangos buvo skirtos okupantams siaubingai nepatogaus LIETUVIO paieškai!

Pasiekti tikslą okupantams padėjo buvęs Skirmanto bendražygis, kiek vėliau desantu į Lietuvą atsiųstas Jonas Kukauskas-Gardenis, čekistų agentas Balandis. Ant jo sąžinės – 1951 m. rugsėjo 4-tosios tragedija. Tą naktį Skirmantą lydėjusiems partizanams pavyko pasislėpti, žuvo tik J. Lukša – trečiasis iš partizanų Lukšų šeimos.

Knyga *Likviduoti Skirmantą* – trečioji Adomėnienės knyga. 1993 m. už romaną *Penktas: Nežudyk* ji pripažinta Fondo "Į laisvę" paskelbto rezistencinio romano konkurso laureate. 2000 m. išleido dokumentinį pasakojimą *Paskutinieji.* Autorės rūpesčiu 1992 m. buvo išleista Vinco Adomėno (autorės vyro) katorgoje parašytas istorinis romanas *Kas apverks jų dalią...*

V. Adomėnas (1905-1986) – literatas, dramaturgas, aktyvus pasipriešinimo dalyvis. Romaną parašė Intos lageryje (!), kurį žmona dalimis parvežė į Lietuvą, bolševikmečiu išsaugojo ir, atsiradus galimybei, išspausdino. Romane aprašyta sunki tautos dalia okupacijos metais, jos heroiškoji kova už laisvę, tūkstančių mūsų tautiečių golgotos keliai gulaguose ir už grotų praleistoji jaunystė.

Keleivio žvilgsnis į Lietuvos rūpesčius III

HENRIKAS KUDREIKIS

Vargstantys ūkininkai

Šios vasaros karštis Lietuvoje sumušė visus rekordus. Pasiekta 39°C. Lietuvos ūkininkų gyvenimas atsidūrė sunkioje padėtyje. Karvių girdymui vandens tenka ieškoti už keliolikos kilometrų.

Mačiau išdžiuvusius agurkus, matėsi pakelyje vienas kitas žmogelis su mėlynių ir spanguolių stiklais. Grybų – nė kvapo. Jų laukdavo ir jais vertėsi didelė Dzūkijos dalis, ypač senesnės moterys, uždirbdavo pragyvenimui visiems metams.

Sustojome pirkti mėlynių. Proga buvo pasikalbėti su vietiniais žmonėmis. Viena moterėlė tarė: Dievas mus nubaudė už pasileidimą.

Gyvenimas mažam Lietuvos ūkininkui negerėja, dar darosi sunkesnis. Pienas buvo mažų ūkininkų pagrindinis uždarbis. Šiandien – 30 centų už litrą. Pranešama, kad kaina kris dar žemiau. Mačiau pats kaip ūkininkai veda karves parduoti. Karvės parduodamos masiškai už menką kainą. Kalbama, kad pieną greit pradės pirkti iš užsienio ūkininkų. Ūkininkai pasėjo daug rapsų, iš kurių gaminama alyva. Šiandien blogesnės rūšies ir pigesnė vežama rapsų alyva iš užsienio. Iš ūkininkų rapsai neperkami. Rapsų fabrikas Rokiškyje užsidarė, atleisti darbininkai. Įvežama mėsa, pomidorai, net agurkai ir svogūnai, o savi ūkininkai savo produktų neturi kur parduoti. Kainos nepaprastai menkos. Ūkininkų soduose lūžta šakos nuo obuolių, bet už toną mokama tik 70 litų. Tonos nuvežimas kainuoja dvigubai. Tad sakoma, kad ūkininkai priversti iškirsti daug vaisinių medžių. Vaisius, tūrbūt pradės įvežti iš užsienio. Ar tokie Lietuvos vyriausybės planai – sunaikinti mažą Lietuvos ūkininką? Tokia kalba girdisi ūkininkų tarpe.

Dabartis ir ateitis

Bandžiau kalbėtis kiekviena pasitaikiusia proga su darbininkais, ūkininkais, valstybės tarnautojais, universiteto profesoriais, daktarais ir net miestų merais. Didžiausią progą suteikė mano šoferis Audrius, kelioms valandoms dingęs prie Kauno esančiame mašinų ir jų dalių pardavimo miestelyje. Apžiūrėdami išstatytas mašinas ir jų dalis ūkininkai ir įvairių profesijų asmenys užkalbinti visi mielai atsakė į mano klausimus. Ūkininkai skundėsi dėl daugelio pagal Europos sąjungą įvedamų naujų taisyklių, pvz. visos Lietuvos karvės jau turi geltonus lapelius, įsegtus į ausis. Už tai reikia mokėti po 10 litų. Ūkininkai keikia tą sąjungą. Dėl parduodamos žemės užsieniečiams taisyklių Lietuvos ūkininkui gresia baudžiauninko likimas. Jau šiandien visi žino, kad Europos sąjungos būsima pagalba atiteks tik dideliems ūkininkams (500 hektarų ir daugiau). Jau dabar bandoma sugrūsti mažus ūkininkus į bendroves (kolchozus).

Universiteto profesorius ir fizikos daktaras man aiškino, jog Lietuva neturi kitokio pasirinkimo (jų žodžiais – alternatyvos) – Europa ar Rusija. Tačiau ne visi, net ir didelio miesto meras mato sąjungoje miglotą Lietuvos ateitį.

Vienas inteligentas, buvęs tremtinys, man aiškino, kad Lietuvos kaip tautos išlikimui ir apsisaugojimui nuo Europos sąjungos galimo Lietuvon afrikiečių ir azijiečių antplūdžio, Lietuva turėtų bendrauti su sąjunga ir kaimynine Rusija, bet vesti grynai lietuvišką politiką. Kadangi į ŠAS (NATO) jau įslenka Rusija, lietuvių ypatingos pastangas patekti į šią grupuotę gyventojai vadina tuščiomis.

Išvadinės mintys

Iki šiol rašiau ką mano Lietuvos gyventojai. Pridedu keletą savo pastabų. Daugumos nuomonė, kad Lietuvą jau užvaldė komunistai, kad badas Lietuvoje ir eilė neigiamų tvirtinimų apie valstybę ir vyriausybę, yra perdėti. Po trejų metų sugrįžęs matau pažangą įvairiose srityse: daug daugiau automobilių, ypač sunkvežimių, prie pagrindinių kelių visoje Lietuvoje statomi ar jau pastatyti puikūs restoranai, kurie gali konkuruoti su Amerikos ir Europos valstybių restoranais – pasirinkimas per 30 valgių, įvairūs gėrimai, puikios prausyklos, stalai lauke po stogu ir viduje, puikūs baldai. Iš anksto apie tokias vietas pranešama reklamomis.

Vargu ar yra tikra bedarbystė? Rajonų laikraščiuose mačiau daug darbo skelbimų, pvz. Raseinių "Alio Raseiniai" darbų pasiūlų daugiau negu ieškančiųjų. Sakoma, kad jaunimas nenori imti paprastų darbų. Beveik kiekvienas jaunuolis ar jaunuolė bando veržtis į užsienį. Vilniaus oro uoste didžiuliai būriai jaunuolių, iškeliaujančių į svetimus kraštus.

Daug problemų, kurias, atrodo, Lietuva pradeda nugalėti. Dvi problemos tačiau žinomos kiekvienam tautiečiui, bet neatrodo, kad dabartinė visuomenė gali jas išspręsti. Pavyzdys – Verėduvos kaime (Raseinių raj.) šiandien vėl pasikorė jaunas vyras. Gyventojų liudijimu tai 30-tas pakaruoklis šiame kaime. Priežastis – susipyko su savo sugyventine. Skaičiau Lietuvos vyskupų laišką šia problema. Lietuvos gyventojai prarado tikėjimą, prarado Dievą.

Antra baisi bėda – plėšimai žmonių, ypač senų, žudynės. Randame laikračiuose kasdien. Policija gal per silpna, ar kovoje su nusikaltimais nelabai uoli. Didelė nusikaltėlių dalis yra svetimtaučiai, ypač iš Rusijos, Gudijos, Čečėnijos, Lenkijos. Neatsilieka ir mūsų tautiečiai. Priežastis ta pati kaip savižudybių – negalioja Dešimt Dievo įsakymų.

Baigiant turiu pažymėti, kad labai daug tautiečių skundėsi, jog nežino ką rinkti prezidentu. Kiti net klausė, ar jūs, amerikiečiai, gal galite ką nors pasiūlyti. Nemažai žada iš viso neiti į balsavimus. Jei tauta prezidentu išrinks kadrinį komunistą, visai galimas dalykas, atsivers kelias atgal į LTSR.

Remontai Čiurlionio galerijoj

Ilgą laiką mus liūdino žinios, kad Kaune nesirūpinama Čiurlionio galerija, nors tai jau vien materialiniu požiūriu šiokia tokia turistinė atrakcija. Girdi, varva per stogą, o remontui niekaip nerandama lėšų. Ir net nebandoma jų sutelkti kokiu vajumi. Paskui tų nulėpausių graudūs verksmai lyg ir aptilo.

Užtat širdis tikrai atlėgo š.m. rugpjūčio mėnesį patyrus iš *Kauno dienos,* kad nebereikia įsivaizduoti stūkstančių Čiurlionio galerijoj ant parketo kibirų lietaus vandeniui susemti. Korespondentės Ramutės Vaitiekūnaitės pranešimu, Galerija baigiama remontuoti ir pasitiksianti lankytoją daugeliu ultramoderniškų patobulinimų, senesnių pažiūrų pilietį netgi nuteiksianti ko gero priešiškai. Tų naujovių dalį sudarąs pakitęs erdvių išdėstymas, teisingiau pasakius, optinių iliuzijų sukėlimas architektūriniais triukais.

Apie praturtėjimą rodiniais nekalbama, bet sakoma, kad vienoje šitaip padidintoje salėje būsią galima pakabinti 1909 m. Čiurlionio nutapytą "Rūtos" draugijos salei užuolaidą, maždaug 6 m pločio ir 4 m aukščio. Tik jinai nekabosianti pastoviai, bet išskirtinom specialių renginių progom. Lankytojų patogumui numatomos naujos patalpos, skirtos būrelių sueigoms, paskaitoms. Numatytas taip pat kampelis, kuriame ilgesniam laikui atėję galėsią sušveisti atsineštą sumuštinį. Naujovė taip pat bus, kad invalidai galės savo vežimėliais pasiekti keltuvu kitus aukštus.

Didžiausias techninis patobulinimas būsiąs atkovotos pusrūsio patalpos. Ten "patogiuose komodų stalčiuose" bus saugomi pastelės technika sukurti paveikslai. Jų neveiks išoriniai dirgikliai, bus prieinami tyrinėtojams. Tiesa, po rekonstrukcijos grafika, rašytinis M. K. Čiurlionio palikimas, turėtų būti pagarbiai rodomas dar vienoje didelėje salėje, taip pat atsikovotoje iš buvusio beverčio ploto.

Karo muziejaus, vėliau praminto Vytauto Didžiojo muziejum, sodelis visais laikais buvo miela vieta atvangai. Aiškiai norima išlaikyti jo žavesį ir patrauklumą. Korespondentė rašo:

"Keičias ne tik interjeras, bet ir muziejaus aplinkos erdvės. Į savo tikrąją vietą 'ant pasiuntinio suolelio' susės skulptoriaus Vlado Vildžiūno 'Trys karaliai', o kitoje, vidinėje priestato pusėje baigiamoje tvarkyti erdvėje, manoma rasti vietos Juozo Zikaro skulptūrai, savotiškai ženklinančiai Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus pastatymo laiką. Uždaras vidaus kiemelis įrėmintas pagrindinio muziejaus pastato ir Knygnešio sienelės, arkų išeinančių į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį, – tokia puiki vieta vasaros koncertams, kad jau dabar galima sakyti, jog dėl jos derėsis daugelis muzikantų, poezijos vakarų mėgėjų". V.A.J.

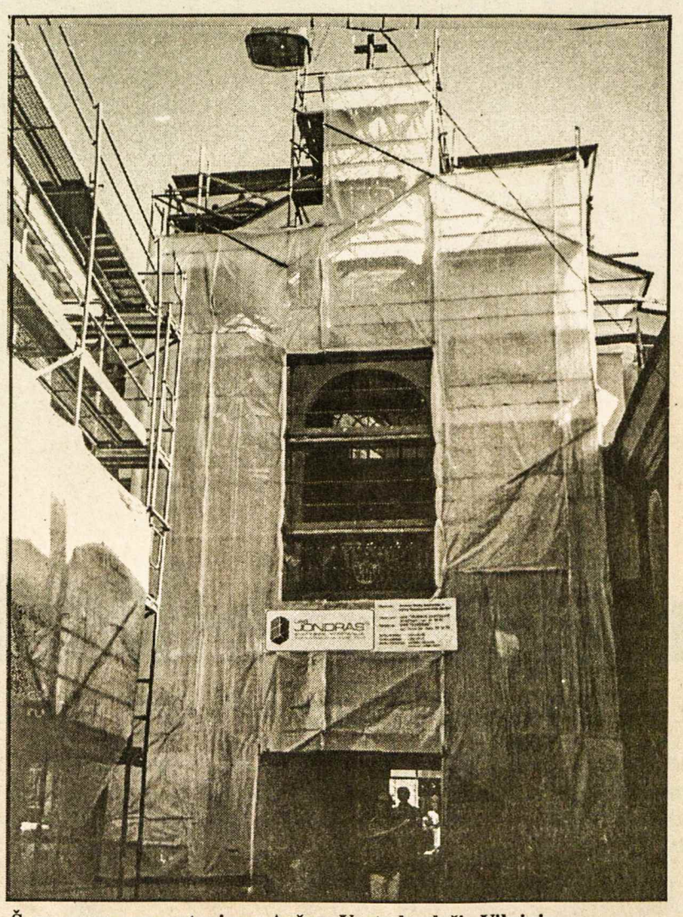

Š. m. vasarą remontuojama Aušros Vartų koplyčia Vilniuje Nuotr. I. Ross

OVER A CENTURY OF SERVICE 1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

"Paskutinė valia" Toronte

Anatolijaus Kairio trijų veiksmų komedija

Toronto Prisikėlimo parapijos scena susilaukė pirmojo vaidinimo naujose patalpose: rugsėjo 28, šeštadienį, 4 v.p.p. Hamiltono lietuvių dramos grupė "Aukuras" suvaidino Anatolijaus Kairio trijų veiksmų komediją *Paskutinė valia.* Režisavo Elena Dauguvietytė-Kudabienė, pernai Lietuvos prezidento apdovanota Gedimino ordinu už savo nenuilstamą kultūrinį darbą išeivijos teatro srityje.

E. Kudabienė yra pasižymėjusi ne tik lietuviškame teatre, parengusi daugiau kaip 60 veikalų – dalyvavo ir kanadiečių televizijoje bei filmuose. Net apie jos pačios gyvenimą buvo sudaryta programa anglų kalba. Jos nenuilstamo darbo ir energingo vadovavimo dėka "Aukuras" gyvuoja jau daugiau kaip 50 metų.

Tą rugsėjo šeštadienį Toronto scenoje buvo pakartota darbštaus dramaturgo Anatolijaus Kairio komedija, kurios premjera įvyko š.m. gegužės 25 d. Hamiltone. Veikalas šmaikščiai pajuokia žmonių ydas, parodo komiškai perdėtą įvykių, asmenybių ir nesusipratimų raizgyną, kaip komedijoje ir turi būti.

Amerikos lietuvis, turtingas šykštuolis Adomas Guzikas (Vytautas Taseckas) sunkiai serga. Jį slaugo iš Lietuvos atvažiavusi Monika (Lilė Nakrošienė), kuri ragina parašyti testamantą, kaip daro ir jo advokatas Algimantas Vasaris (Algis Venclovas). Jų engiamas miršta Guzikas, testamento nesurašęs. Po jo mirties atsiranda buvusi antroji žmona Brigita (Marija Kalvaitienė), duktė Zuzana (Regina Solovienė), trečioji žmona Paulina (Aldona Matulicz) ir brolis Ignas (Kęstas Keparutis). Visi staigiai susidomėję Guziko palikimu. Iš Lietuvos atvyksta šiuos tariamus gimines apklausinėti advokatas Jonas Labutis (Laisvis Širvinskas). Po įvairiausių melavimų, koketavimų, gurkšnojimų, keikšnojimų, žurnalo lapų vartymų ir šokių su skara, paaiškėjo, kad Labutis apgavo moteris, prikalbindamas jas, aišku nesusipratusias, pasirašyti dokumentą, kuriuo jos naiviai atsisako turto ir leidžia jam pačiam, kaip pabaigoje išryškėja, su Monika ir Algimantu pasidalinti Guziko palikimą.

Ne visai komiškon painiavon pakliūva besistengiantys įvertinti vietinio mėgėjų teatro pasirodymą, aptarti vaidmenų atlikimą bei bendrą veikalo pasisekimą. Kaip komedijoje, susiraizgo įvairios nuotaikos ir jausmai – mandagumas, pagarba, draugystė, o nenorint ką nors užgauti lieka nebadyti pirštais tie, kurie neišmoksta žodžių, neištempia arba peršaržuoja savo vaidmenis. Mėgėjų teatras lieka mėgėjų teatru. Todėl tenka šiltai pasveikinti visus už pastangas, apgailestauti tik, kad salėje – ir ne pirmą kartą lietuviškose patalpose – dingo balsai. Gal vertėtų pasirodymams išsinuomoti specialius mikrofonus, kad visi žiūrovai galėtų visus aktorius gerai girdėti.

Prie šio ilgai veikusio hamiltoniečių mėgėjų teatro sambūrio šiam pasirodymui prisidėjo ir keli torontiečiai – Lilė Nakrošienė, Laisvis Širvinskas ir Vytautas Taseckas. Režisierė Elena Kudabienė scenoje po vaidinimo padėkojo jiems ir visiems susirinkusiems, kurių buvo arti šimto. Jų gal būtų atėję daugiau, jei ne šeštadienio popietė, jei daugiau būtų buvę reklamos (bent visada panašiai atsiprašinėjama). Ji taip pat padėkojo teatro administratorei Reginai Choromanskytei, savo padėjėjai Elenai Kairienei, Simui Cockman už dekoracijų paruošimą, Lilei Nakrošienei už grimavimą, savo dukrai Emilijai Kudabaitei už butaforijos sutvarkymą.

Ne pirmą kartą Totonto teatras "Aitvaras" ir Hamiltono "Aukuras" pasidalina aktoriais. Smagu, kad teatrai bendrauja, gražu, kad aktoriai, režisieriai ir jų padėjėjai noriai dirba, nors mažėja žiūrovų skaičius, neužleidžia uždangos ant savo teatrinės veiklos.

D. Lyvis

Hamiltono "Aukuras" rugsėjo 28 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje suvaidino A. Kairio komediją "Paskutinė valia". Pirmoje eilėje – Ema Kudabaitė, Elena Kudabienė, Aldona Matulicz, Marija Kalvaitienė, Regina Solovienė; antroje eilėje: Elena Kairienė, Algis Venslovas, Lilė Nakrošienė, Edis Kudaba, Kęstas Keparutis, Vytautas Taseckas, Regina Choromanskytė, Laisvis Širvinskas

Atsiųsta paminėti

Leonas Juozonis, KRAŠTOTYRININKO KELIAS. Redaktorius – Juozas Šalčius. Leidėjas – UAB "Gabija" (Savanorių pr. 137, Kaunas 3000). Tiražas – 300 egz. Kaunas, 2002 m., 100 psl. Daug nuotraukų ir autoriaus iliustracijų.

PENSININKAS, 5/02, XVIII metai. Redaktorius – Karolis Milkovaitis, administratorė – Elena Sirutienė. Leidėjas – JAV LB Socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA. Išeina 8 kartus per metus. Metinė prenumerata JAV-se 15 dol., Kanadoje ir kitur – 25 JAV dol.

Sovietų persekiotas rašytojas J. Keliuotis

Jo pagerbtuvės Lietuvoje suėjus šimtui metų nuo jo gimimo

VIKTORAS ALEKNA

Šiemet rugsėjo 4 d. sukako šimtas metų nuo Juozo Keliuočio gimimo Rokiškio valsčiaus Joniškio kaime. Jis pradžios mokslus ėjo Rokiškyje, gimnaziją baigė Panevėžyje, 1923-1926 m. studijavo Lietuvos universitete Kaune, o 1926-1929 m. Paryžiuje. Grįžęs į Lietuvą, jau 1930 m. pradėjo leisti mėnesinį žurnalą jaunesniesiems moksleiviams *Ateities spindulius,* o nuo 1931 m. pradžios – savaitinį kultūros ir visuomeninių reikalų žurnalą *Naująją romuvą.* Abu žurnalai ėjo iki pirmosios sovietų okupacijos 1940.VI.15. Vokiečių okupacijos metais jis dar suredagavo kelis *Kūrybos* žurnalo numerius, o sovietiniais okupacijos pokario metais du kartus buvo kalinamas sovietiniuose lageriuose, o grįžęs iš jų jau palaužta sveikata pastovaus darbo negavo ir 1983 m. kovo 25 d. mirė Vilniuje.

J. Keliuotis jau jaunystėje pasižymėjo veiklumu, todėl ir jo redaguojami laikraščiai Lietuvos visuomenės buvo skaitomi ir darė nemažą įtaką atsikūrusios Lietuvos jaunajai kartai savo vakarietiškomis idėjomis meno, visuomeninės veiklos srityse. Grįžęs iš lagerių jis taip pat domino jaunuosius jau sovietines mokyklas lankančius ar jau baigusius dailininkus, muzikus, literatus, todėl ir suėjus beveik dvidešimt metų po jo mirties kultūros žmonės pasirūpino jį atitinkamai prisiminti ir pagerbti. Spaudoje pasirodė keletas straipsnių apie jo gyvenimą, veiklą, M. Mažvydo bibliotekoje buvo atidaryta jo palikimo paroda, o Rokiškio kultūros darbuotojai ir bibliotekininkai rugsėjo 20 d. surengė mokslinę konferenciją *Brolių Juozo ir Alfonso Keliuočių kūrybinis palikimas.*

Konferencija pradėta Keliuočių gimtinėje Joniškio vienkiemyje. Čia prie dar tebestovinčio Keliuočių gimtojo namo buvo atidengta atminimo lenta, primenanti, kad tame name vaikystės dienas leido ne tik žinomasis laikraštininkas, bet ir dešimt jo brolių bei seserų, kurių vienas – Alfonsas, gimęs 1911 m., žinomas kaip poetas, visoje Lietuvoje skambančios dainos *Buvo naktis švento Jono...* autorius. Gausiai susirinkę Keliuočių ainiai tą saulėtą ir šiltą rugsėjo dieną dar kartą ne tik prisiminė žinomus rašytojus brolius, bet ir pažvelgė į tas vietas, kuriose dygo jų kūrybingumo pradmenys.

Rokiškio krašto muziejuje vyko pati konferencija. Čia kalbėjo šių eilučių autorius, dr. Arvydas Juozaitis, rašytojas Vytautas Girdzijauskas, kraštotyrininkas Vytautas Baliūnas, bibliotekininkė Audronė Tupalskienė.

Naujoji romuva, atsikūrus Lietuvai taip pat buvo atkurta ir eina ligi šiol. Pirmas jos redaktorius buvo Vaidotas Daunys – poetas. Po jo tragiškos žūties žurnalą ilgesnį laiką redagavo dr. A. Juozaitis, o šiuo metu *Naująją romuvą* redaguoja Andrius Konickis. Jis apibūdino dabartinę žurnalo vietą lietuviškų žurnalų puokštėje, tik iš tolo prilygstančią kadaise J. Keliuočio leistam žurnalui.

O rugsėjo 24 d. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas Vilniuje surengė dar vieną mokslinę konferenciją tema *Juozas Keliuotis ir literatūros dinamikos problemos.* Didelis būrys (daugiau kaip dešimt Instituto mokslininkų pažvelgė į Juozo Keliuočio kūrybą: *Katalikiškoji lietuvių literatūros mokslo tradicja* (Giedrius Viliūnas), *Kritikos misija J. Keliuočio požiūriu* (Dalia Satkauskytė), *Modernizmo apraiškos muzikoje"* ir *Naujoji romuva* (Jūratė Landsbergytė), *Užmūrytas intelektualas* (Vytautas Kubilius) ir kita.

Rašytojas ir redaktorius JUOZAS KELIUOTIS, miręs 1983 m. Vilniuje

Ypač vertingą ir įdomų pranešimą perskaitė Rita Tūtlytė – *J. Keliuočio sekimo byla.* Pasirodo, sovietinis Saugumas J. Keliuotį sekė visą laiką. Byloje rasta, kad jį sekė apie septyniasdešimt seklių. Buvo sekamas kiekvienas jo žingsnis. Ir pats sekamasis tai suprato ir neretai iš tų seklių net tyčiodavosi. Bet nuolatinis sekimas labai sukrėtė J. Keliuočio nervus, ir jis pagaliau pradėjo neskirti seklių nuo tikrų savo draugų. Pradėjo įtarinėti net giminaičius.

Ir vis dėlto jis rašė. Rašė nuo pat jaunystės eilėraščius. Redaguodamas laikraščius-žurnalus, rašė mokslo bei kritikos darbus. Dar 1935 m. išleido nemažą knygą *Visuomeninis idealas,* o kitais metais ir antrą knygą *Spaudos problemos.* Gaila, šios knygos nebuvo aptartos šioje konferencijoje. 1940 m. išėjo J. Keliuočio romanas *Svajonės ir siaubas.* Pirmoji dalis. Antrosios dalies rankraštis buvo paimtas saugumiečių per kratą 1952 m. sausio 29 suimant J. Keliuotį. Šios kratos metu buvo paimta ir daug kitų originalių kūrinių, vertimų rankraščių.

J. Keliuotis daug rašė, vertė ir grįžęs iš lagerio po 1956 m. Didžioji jo raštų dalis yra archyvuose. Galbūt todėl ir šioje konferencijoje apie juos buvo tik užsiminta. Konferencijoje buvo tik paminėti ir jo atsiminimai apie gyvenimą lageryje *Dangus nusidažo raudonai,* kurie 1986 m. buvo išleisti Čikagoje.

Jo straipsniai apie literatūrą, dailę, spausdinti *Naujojoje romuvoje* bei kituose prieškario leidiniuose, buvo surinkti ir 1997 m. išleisti knyga, pavadinta *Meno tragizmas.* Bet apskritai Juozas Keliuotis ir jo darbai laukia rašytojo ar mokslininko, kuris išsamiai ištirtų tiek jo spausdintus darbus, tiek jo rankraščius, jo darbus įvertintų mokslo požiūriu ir parodytų jo reikšmę lietuvių žiniasklaidai, visuomeninės minties raidai, meno posūkiams.

Tiek Rokiškio, tiek Vilniaus Literatūros instituto konferencijų rengėjai yra numatę konferencijų pranešimus išspausdinti atskirais leidiniais, kurie J. Keliuočio asmenybę nušviestų ir platesniam skaitytojų ratui.

Brolio Alfonso kūryba šiose konferencijose nebuvo aptarta.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus universiteto, seniausios ir didžiausios Lietuvoje aukštosios mokyklos, naujų studijų metų pradžios iškilmėse studentus, profesūrą, dėstytojus ir kitus universiteto darbuotojus savo apsilankymu pagerbė respublikos prezidentas Valdas Adamkus, seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, Vilniaus burmistras Artūras Zuokas, konstitucinio teismo teisėjai, įvairių ministerijų ir žinybų vadovai. Laikinai einantis Vilniaus universiteto rektoriaus pareigas akademikas Benediktas Juodka ta proga savo kalboje pažymėjo, kad šiemet VU gretos pasipildė 5,400 pirmakursių, o su antrosios pakopos studentais jų į universitetą įstojo apie 7,000. Iš viso daugiau kaip 19,000 studentų ir per 160 profesorių turintis universitetas gyvuoja jau 423 metus ir yra didžiausia biudžetinė įstaiga Lietuvoje; universitetas bendrauja su 60 pasaulio universitetų. Akademikas B. Juodka taip pat pasiskundė, kad dėl mažinamų valstybės lėšų techniniam universiteto pagrindui atnaujinti (1998 m. skirta 75 mln. litų, 2002 m. tik 60 mln. litų), studijų kokybei gresia pavojus nusmukti.

Sveikindamas universiteto bendruomenę, Vilniaus burmistras A. Zuokas priminė, jog Vilniaus savivaldybė, remdama universitetą, perdavė VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutui istorinį pastatą Vokiečių gatvėje, be to, atnaujino VU Žurnalistikos instituto pastato (kuriame studijavo ir pats A. Zuokas) fasadą Maironio gatvėje. Studijų metų pradžios proga gražiai sutvarkytame M. K. Sarbievijaus kieme buvo pasodintas Filologų beržas, o Didžiajame kieme koncertavo Vilniaus universiteto meno sambūriai.

VU Medicinos fakultetas naujus mokslo metus pradėjo pagrindinai persiorganizavęs. Naują struktūrą – kurią sudaro penkios katedros, du institutai, šešiolika klinikų ir Mokomoji eksperimentinės chirurgijos ir patologinės fiziologijos laboratorija (vivariumas) – kovo mėn. pabaigoje patvirtino VU senatas; birželio mėn. išrinkti katedrų, institutų ir klinikų vedėjai, kitų fakulteto padalinių vadovai. Pasak fakulteto dekanės prof. Zitos Kučinskienės, geresnei mokslinio darbo koordinacijai įgyvendinti į bendrus padalinius buvo nutarta jungti terapiją ir chirurgiją. Tokiu principu įsteigta Širdies ligų klinika (vad. prof. Aleksandras Laucevičius), Nefrologijos ir urologijos klinika (vad. prof. Balys Dainius), Gastroenterologijos ir pilvo chirurgijos klinika (vad. prof. Kęstutis Strupas), Neurologijos ir neurochirurgijos klinika (vad. prof. Egidijus Barkauskas) bei Ortopedijos, traumatologijos ir plastinės chirurgijos klinika (vad. doc. Manvilius Kocius). Medicinos fakulteto struktūroje atsiradusį Visuomenės sveikatos institutą sudaro Aplinkos ir sveikatos, Socialinės medicinos, Medicinos istorijos ir etikos skyriai.

Mokslo metų pradžios ir Laisvės dienos šventinį koncertą Vilniaus Simono Daukanto aikštėje, priešais įspūdingai apšviestą prezidentūrą surengė Lietuvos muzikų rėmimo fondas. Gausiai susirinkusius moksleivius, studentus, pedagogus ir tėvus linksmino operos ir estrados solistai, grojo Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos orkestras, sveikino prezidentas V. Adamkus, Vilniaus burmistras A. Zuokas, krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, sėkmingų mokslo metų linkėjo švietimo ir mokslo ministeris Algirdas Monkevičius. Prezidentas V. Adamkus tarp kitko pabrėžė, kad "turime gražią tradiciją minėti savo krašto išvadavimą pirmąją mokslo metų dieną... labai svarbu, kad mes, Lietuvos žmonės, šiandien suvoktume ir laisvės, ir švietimo vertę; kad suvoktume atgautą tautos laisvę kaip oraus ir garbingo gyvenimo pamatą, kad suvoktume švietimą, kaip mūsų gerovės kūrimosi būdą; kad tikėtume švietimo galia tobulinti mūsų gyvenimą, daryti jį gražesnį, prasmingesnį."

Telšiuose baigtas remontuoti vienintelės Lietuvoje kubistinių formų cerkvės fasadas. Paauksuota skarda apdengtas cerkvės kupolas, o Kultūros vertybių apsaugos departamento lėšomis prieš kelerius metus buvo uždengtas naujas stogas. Ši unikalių architektūros formų cerkvė Telšiuose pastatyta 1936 metais. Įdomi jos statybos istorija: XIX š. carinė Rusijos valdžia nugriovė katalikų šventovę ir vietoj jos pastatė neobarokinio stiliaus cerkvę. 1926 metais jau nepriklausomoje Lietuvoje teismas šią cerkvę priteisė Katalikų Bendrijai, įpareigodamas vyskupiją sumokėti kompensaciją stačiatikiams, kurie tuo metu buvo pasistatę laikiną koplyčią savo kapinėse. Tuometinis Telšių apskrities architektas Aleksandras Stulginskis pasikvietė rusų kilmės architektą Vsevolodą Kopiliovą (su kuriuo studijavo Prahos politechnikos institute ir kartu domėjosi kubistiniu architektūros stiliumi, vėliau pasireiškusiu ir dailėje) ir pavedė jam suprojektuoti kubistinių formų Šv. Nikolajaus cerkvę, vienintelę šio architektūrinio stiliaus Lietuvoje. Pasak Telšių vyriausio architekto A. Žebrausko, cerkvėje gražiai dera modernus fasadas ir XIX š. ąžuolinis meniškas rankų darbo ikonostatas, kurį puošia to meto paveikslai. Cerkvėje yra ir daugiau senoviškų daiktų, dar caro Nikolajaus dovanotų. Suremontavus cerkvės fasadą, planuojama įrengti apšvietimą, kad šis puikus statinys būtų matomas ir naktį. Į Telšių cerkvę švenčių progomis tikintieji atvažiuoja iš Šiaulių, Plungės ir kitų miestų.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

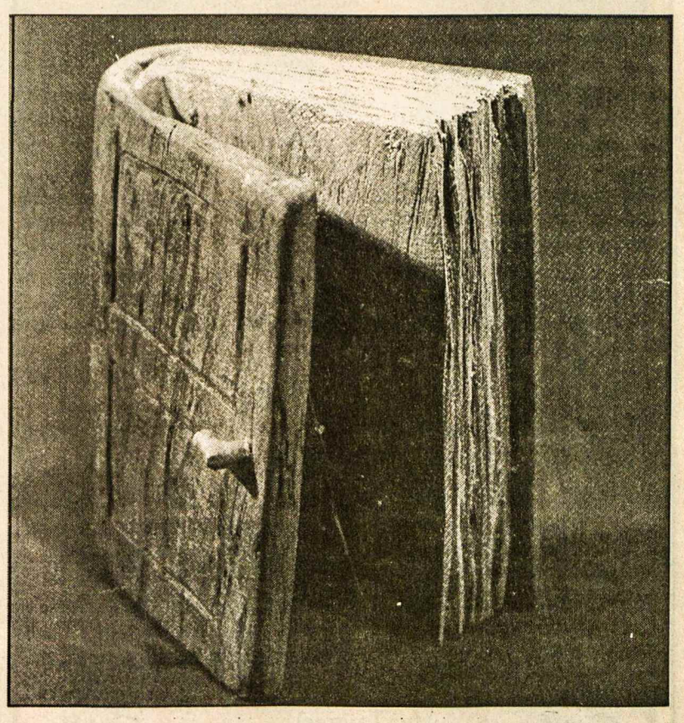

Alain Stanke, *Knyga,* medžio skulptūra: *Atverkite knygą šiandieną, ji atidarys duris rytoj*
Iš leidinio *Livres-S*

JANINA MARCINKEVIČIENĖ

Rugių šviesoj

Gerumas užauga rugiuos

Sustojo rugiai ant kalvos
Ir žvelgia į debesį baltą,
Žalsvąja banga jie galvos,
Ar žolei prie upės nešalta.

Ar beržas žaliasis nurims,
Gegutės raudoj pasiklydęs,
Ar rasą vėl saulė surinks,
Rugiuos nepalikusi brydės.

Žiedadulkes vėjas pustys,
Lopšy sups vos gimusį grūdą.
Primerkęs žaliąsias akis
Rugelis palaukėj užsnūdo.

Nakties tyloje ką sapnuos?
Gal varpų brandumo ugnelę,
Gal saulė sušvitus languos
Jau spinduliu kepa duonelę?

Gerumas užauga rugiuos
Kaip tyras palaimos kristalas.
Mes maldą išmokstam per juos,
Žegnodami duoną ant stalo.

Rugių šviesoj

Balta šviesa čežėjimu prakalbo –
Sušvito dalgio žybsnis rugiuose.
Aš ateinu rugeliams į pagalbą,
Kol dar brandumas lenkiasi juose.

Kiek varpų šnara, kai rišu aš pėdą,
O kiek pėdų boluoja gubose!
Tas prakaito sūrumas saulei sėdant
Tai protėvių atklydusi dvasia.

Ji pakylėja į garbingą aukštį
Ir vėl prie žemės glaudžia nelauktai.
Su meile duonai aš lyg baltas paukštis
Taip pat kylu rugių šviesoj aukštai.

Noriu pažvelgt į visą mūs Tėvynę,
Kai apšviesta baltos rugių pjūties.
Noriu matyti duoną kasdieninę –
Tą mūsų turtą deimantų vertės.

Rugių šviesa visas žvaigždes pranoksta,
Rugių šviesoj – tvirtybė mūs visų.
Kai supa varpas švelnūs vėjo mostai,
Ir aš rugių šnarėjime esu.

Su rugiais

Želmenėliai kilimus padžiovė,
Saulė glamonėja iš arti,
Tie rugiai – tai mūs brangi senovė,
Tie rugiai – tai mūsų dabartis.

Žemė be rugių... Ar ją suprasčiau?
Žemė su rugiais didi, gyva.
Kur tokį peizažą akys rastų,
Kai pražysta Rugio Lietuva?

Prakaito sūrumas. Rugiapjūtė.
Kai pilnėja kluonai, net žavu!
Gera su rugiais šioj žemėj būti,
Plaukti jų vilny gelsvu laivu!

Ar meni – dainuoja kuliamoji?
Grūdo šventė! Lekia akuotai.
Žeme žeme – rugio mylimoji,
Tau lenkiuosi su malda šventai!

Rugiapjūtės muzika

Vėjas rugiuose man kvepia duona,
Pasupa rugiagėlę smagiai.
Ak, kaip švietė džiaugsmo pradalgiai,
Kaip pėdai lyg broliai gulė kluone!

Rugiapjūtė rugio stygom groja,
Rugiapjūtė – prakaitas sūrus,
Aš širdim liečiu rugių kerus,
Varpų sakmę vis kasmet kartoju.

Virš rugių plaukiu aš vėjo valty,
Rugio stygų muziką girdžiu.
Kol šviesa dar sklinda iš širdžių,
Rugiui išpažinkim savo kaltę.

"Rugiapjūtės pabaiga". Medžio drožinys – V. Jurkūno
Nuotr. *Lithuanian Heritage Magazine*

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.60%
5 metų term. indėlius	4.05%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	4.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	5.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.10%
2 metų	4.70%
3 metų	5.05%
4 metų	5.50%
5 metų	5.70%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.50%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto
MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

ANNETTE ir HIGH PARK AVE.: 9 kambariai, 2 virtuvės, savi-ninko butas ir 5 kambariai išnuomojimui. Prašo $305,000.
DUFFERIN ir WILSON: 1½ aukšto, 3 miegamieji. Tuoj pat galima užimti. Prašo $154,000.
SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; 416 879-4937 (nešiojamas)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601
$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Kauno golfininkai bando savo jėgas "Elnio" aikštyne Ntr. A. Suprono

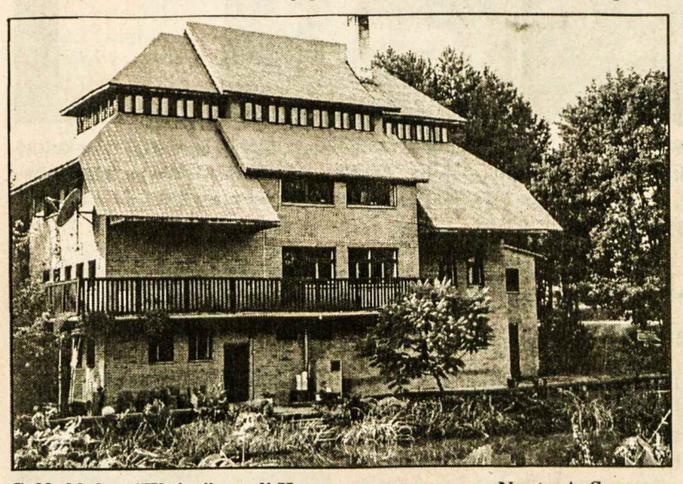

Golfo klubas "Elnias" netoli Kauno Nuotr. A. Suprono

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Karalienės lankymosi Kanadoje proga ministerio pirmininko pavadutojas J. Manley pasiūlė atsisakyti monarchijos, pakeičiant tai kita valdymo sistema. Opozicija pareiškė, kad J. Manley pasisakymas buvęs ne vietoje, ne laiku ir šiurkštokas, todėl J. Chretien turėtų patarti savo pavaduotojui J. Manley karalienės atpsiprašyti. Kol kas J. Chretien spaudos atstovams ir parlamente tepasakęs, kad J. Manley pareiškęs savo asmeninę nuomonę, o tai daryti esanti visų privilegija.

Ministeris pirmininkas J. Chretien užsiminė, kad norint turėti gerą sveikatos apsaugą, reikia už tai užmokėti. Jau nebegirdėti federacinės liberalų partijos pažadų mažinti mokesčius. Neseniai savo "kalboje iš sosto" J. Chretien sakė nepritariąs Sąjungos partijos teigimui, kad mokesčių mažinimas esąs kelias į socialinių reikalų sprendimą. Gyvenimas civilizuotoje aplinkoje turi savo kainą.

Sąjungiečių vadovas S. Harper sako, kad ministerio pirmininko pranešime nieko nepasakyta apie krašto problemas, bet tik kalbėta apie besivaidijančius liberalų šulus – J. Chretien ir P. Martin. Jis savo išvedžiojime sakė, kad žmonėms nusibodo klausyti išpūstų liberalų kalbų apie stebėtinus jų valdžios pasiekimus. Pagal S. Harper, per liberalų valdymo laikotarpį buvo paskelbti 145 pažadai, iš kurių 79 liko netesėti ir užmiršti. Per paskutinį pranešimą girdėjome apie 58 pažadus, kurių 29 jau buvo duoti anksčiau. Liberalai tik kalba apie sveikatos priežiūros gerinimą, bet provincijoms mažina išmokas. Konservatorių partijos vadovas J. Clark pridūrė, kad lieberalų pažadai nėra paremiami finansiniais įsipareigojimais.

Sakoma, kad politikoje netaip jau svarbu kas sakoma, bet reikia stebėti, kas ir kur teigiama. Dabar daugelis politikų bando spėti, kokios ateities laukia demokratinės veiklos (action democratique) partija. Ši partija siūlo mažinti biurokratiją, privatizuoti nemažai tarnybų, pakeisti mokesčių sistemą. Kvebeko savarankiškumo klausimas neskubus. Per 1995 m. Kvebeke vykusią balsuotojų apklausą partija palaikiusi savarankiškumo šalininkus. Dabar tos partijos pažadas nesirūpinti savarankiškumu maloniai skamba angliškai kalbantiems kanadiečiams. Dėl kalbų lygybės nežadama nieko keisti. Sakoma, kad partijos vadovas M. Dumont po neseniai vykusios viešnagės Toronte truputį pakeitęs savo pažiūras. Kvebeko partijos šalininkai piktinasi, kad M. Dumont jau klūpo prieš angliškai kalbančius ir prieš finansinius galiūnus; liberalai mano, kad po priėmimo Toronte jis paaukojęs Kvebeko siekius.

Prieš dešimtį metų buvo džiaugiamasi, kad Erie ežere vėl pasirodė žuvys. Tada buvo prisiminta, kad prieš kelias dešimtį metų Klyvelande užsidegė Cuyahoga upė, o tai privertė patikrinti, kokio užterštumo lygio upės įteka į Erie ežerą. Kanados ir JAV ežero pusėse buvo pastatyta eilė nutekamų vandenų įmonių, imta gerinti geriamo vandens kokybė. Valdžios ir pramonė įdėjo bilijonus dolerių, ir ežeras buvo pravalytas. Dabar vėl dėl nežinomų priežasčių paplūdimiuose guli ir vandeny plūduriuoja įvairių atmainų dvokiančios algės, kai kurios net nuodingos. Mat nuodingi chemikalai susirenka žuvų ir paukščių organuose. Vien 1960 m. nuo žarnų ligos žuvo žuvimis mintantys tūkstančiai paukščių. Nors Cuyahoga upė buvo apvalyta, bet kai kuriose vietose žuvis kankina paslaptingi augliai. Sakoma, kad per anksti buvo džiaugiamasi Erie ežero taršos pagerėjimu. Dabar Kanados ir JAV Aplinkos apsaugos darbuotojai ėmė ieškoti priežasčių, kodėl ežero užterštumas didėja.

Federacinė valdžia pritarė "Four amigos" (4 draugai) pasiūlymui sudaryti vieno bilijono dolerių fondą valstybiniams parkams plėsti ir naujiems žemės ir vandens plotams įsigyti bei suteikti jiems apsaugą. 750 milijonų surinktų tie "Four amigos": Gamtos tausojimo draugija, Pasaulinis laukinių gyvulių fondas, Kanados gamtos sambūris ir "Ducks unlimited" draugija. Iš federacinio biudžeto per 5 metus būtų skiriama kasmet 50 milijonų. Kalbama apie dešimtį naujų didelių parkų ir 5 jūrines išsaugojimo sritis, kurių bendras plotas siektų apie 100,000 kvadratinių kilometrų. Kanada yra laiminga turėdama tokius didelius laukinės gamtos plotus ir nori juos išsaugoti ateinančioms kartoms. **B.S.**

"Team Canada" ledo ritulio žaidėjai, kurie laimėjo garsiąsias 1972 metų žaidynes prieš Sovietų Sąjungos rinktinę, susirinko viename Mississaugos viešbutyje paminėti 30 metų laimėjimo sukaktuves ir įteikti visiems žaidusiems, kurie šiuo metu jau ir nelabai sportiškai atrodo, čempionato žiedus. Tie žiedai buvo nupirkti surinktais pinigais už tų žaidynių vaizdajuostės disketę (DVD), kurioje buvo įrašytos visos 8 rungtynės – 4 Kanadoje ir 4 Maskvoje. Tos žaidynės tada buvo labai svarbios išlaikyti Kanados, kaip ledo ritulio gimtinės, prestižui.

Saskatchewan sveikatos tarnybos darbuotojų unijos 2,500 narių pradėjo streikuoti nutrūkus deryboms su provincija. Unija reikalauja 34% algų pakėlimo per ateinančius trejus metus. Keletas sunkesnių ligonių šio streiko metu jau turėjo būti perkelti į kaimyninių provincijų ar JAV ligonines.

Newfoundland ir Labrador provincijos gydytojai, nepatenkinti savo derybų su provincija rezultatais, taip pat paskelbė streiką. Gydytojai reikalauja, kad jų atlyginimas būtų padidintas iki bendro gydytojų atlyginimo Paatlantės provincijose lygio. 930 provincijos gydytojų ir specialistų žada suteikti savo paslaugas tik kritiškais atvejais ir tęsti tik būtinas pacientų gyvybės išlaikymui procedūras. Provincija teigia, kad gydytojams pasiūlyta 16% atlyginimo pakėlimas. Šeimos gydytojams (*general practitioners*) pasiūlyta 33% pakėlimas per ateinančius trejus metus (nuo $184,000 iki $245,000 metinio atlyginimo). Galvojama, kad šis streikas tęsis neilgai. **G.K.**

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

MARGIS PHARMACY
Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!
"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖS!"
♦ sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas
♦ nemokamas vaistų pristatymas į namus
PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!
Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

Sportas

Pirmas golfo aikštynas Lietuvoje

Maždaug prieš vienerius metus netoli Kauno, Didžiųjų Lapių vietovėje buvo atidarytas pirmasis golfo aikštynas Lietuvoje. Tai dar tik 9 žaliosios, tačiau tikimasi įruošti visas 18. Aikštelės yra žaliame pušyne su nedideliais kalneliais. Pastatyta nauja kelių aukštų užeiga. Aikštynas pavadintas "Elnias" vardu. Praėjusią vasarą čia vyko pirmosios žaidynės. Reikia tikėtis, kad ateityje bus galima surengti ten ir pasaulio lietuvių golfo pirmenybes. **A.S.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Kauno "Žalgiris" Eurolygos varžybas pradėjo pralaimėjimu. Žaisdami Italijoje nusileido Siena "Montepaschi" komandai 74:81.

DVIRAČIAI: Lietuvos dviratininkas T. Vaitkus Zolder (Belgija) pasaulio dviračių sporto čempionato jaunimo (iki 23 metų) lenktynėse 33.7 km nuotolį įveikė per 38 min. 40.8 sek. ir iškovojo pirmąjį aukso medalį Lietuvai.

ŠACHMATAI: Tryliktą kartą Vokietijoje vykusių "Internationales Gocher Open 2002" tarptautinių šachmatų varžybų nugalėtoju, tarp 134 dalyvių, tapo lietuvis Aloyzas Kveinys. Rusas šachmatininkas V. Kraminko žaidžia su kompiuteriu "Deep Fritz" ir po keturių partijų pirmauja serijoje 3:1.

TRIATLONAS: Kaune vykusiame triatlono čempionate nugalėtojais tapo panevėžietis G. Kaleckas ir kaunietė S. Ramoškevičiūtė – bėgę 3.3 km., važiavę dviračiu 20 km ir vėl bėgę 3.3 km.

IMTYNĖS: Gudijoje vykusiose tarptautinėse V. Kopytov graikų ir romėnų imtynių jaunių varžybose lietuviai E. Vanckaitis (iki 46 kg), A. Kazakevičius (iki 50 kg) ir L. Adomaitis (iki 76 kg) laimėjo aukso medalius.

ŠOKIAI: Didžiojoje Britanijoje vykusiose "International London" sportinių šokių varžybose, tarp 190 porų, klasikinių šokių programoje šių metų pasaulio čempionato bronzos medalininkai A. Bižokas ir E. Daniūtė iš Kauno "Sūkurio" iškovojo trečią vietą. **V.P.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.60% už 4 m. term.	indėlius
4.05% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.
4.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
3.10% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.	
4.10% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.55% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC	
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	4.10%
2 metų	4.70%
3 metų	5.05%
4 metų	5.50%
5 metų	5.70%
– su keičiamu nuošimčiu	4.50%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1366 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS TŽ FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Į LIETUVĄ – pigieji bilietai pasibaigė!
Čia šiuo metu geriausios rudens ir žiemos kainos:
visas spalio mėnuo ir 14-23 gruodžio – $955+mokesčiai
lapkritis ir iki 13 gruodžio ir nuo 24 gruodžio iki 31 kovo – $835+mokesčiai
Pensininkam pritaikom 10 nuošimčių nuolaidą!
Užsisakykite dabar – kaip matote pigieji bilietai greitai išperkami!
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
TURIU DAR VIETŲ TURISTINĖSE/MALDININKŲ KELIONĖSE:
~~27 rugsėjo, 13 dienų~~... išparduota 20 spalio – 12 dienų Italija ir Vatikanas
28 spalio, 15 dienų – Italija, Prancūzija, Ispanija, Portugalija-Liurdas, Fatima
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena 133 Roncesvalles Ave. TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800
ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Organizmo kova su mikrobais

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Jeigu infekcinę ligą sukeliantiems mikrobams vis dėlto pavyksta pro fiziologinius barjerus (o tai nelengva!) prasiskverbti į organizmo vidų, pacientas dažniausiai suserga, jam išsivysto liguistos reakcijos, apie kurias liudija klinikiniai (subjektyvūs – paciento jaučiami ir objektyvūs – gydytojo konstatuojami) simptomai. Lygiagrečiai atliekamos įvairios analizės, klinikiniai, imuniniai, biocheminiai ir kiti tyrimai. Jų tikslas yra paremti, patikslinti diagnozę, ypač susirgimo formą bei stadiją, kad, tuo remiantis, būtų galima paskirti tinkamą bei individualų gydymą.

Susirgimo simptomai esti specifiniai ir nespecifiniai. Gydytojai įdėmiai juos registruoja, stebi jų dinamiką. Į nespecifinius susirgimo simptomus anksčiau buvo kreipiama mažiau dėmesio. Pirmasis į juos rimtai pažiūrėjo jaunas studentas, atvykęs iš Kanados į Prahą studijuoti medicinos. Tai buvo H. Selye, vėliau sukūręs pasaulyje plačiai pasklidusią teoriją apie bendrąjį prisitaikymo (adaptacijos) sindromą.

Specifiniai konkretaus susirgimo simptomai, pavyzdžiui, tipiški širdies ūžesiai, blužnies ir kepenų padidėjimas, gelta, sąnarių patinimas, taip pat klinikinių-laboratorinių analizių ir specialių instrumentinių tyrimų duomenys įgalina gydytoją nustatyti konkrečią ligą bei klinikinius niuansus, dažnai namažai svarbius gydymo procesui.

O ką gi diagnozei paremti ar jai patikslinti bei gydymui individualizuoti duoda nespecifiniai susirgimo simptomai? Remiantis H. Selye teorija apie bendrąjį prisitaikymo sindromą, atsakyti nesunku, nes šie simptomai rodo to sindromo pirmąją pavojaus (aliarmo) stadiją, jos klinikinį pasireiškimą. Šioje pavojaus stadijoje atsiranda audinių ir ląstelių griuvimas, ima vyrauti katabolizmas, disimiliacija, sutrinka daugumos fermentų aktyvumas, neuroreguliacija. Taip pat pasikeičia kai kurių endokrininių liaukų, pavyzdžiui, čiobrialiaukės ir limfinės sistemos funkcija, gali atsirasti skrandžio ir dvylikapirštės žarnos kraujuojančių opų. Bendrojo prisitaikymo sindromo pavojaus stadijoje organizmas įprastai turėtų kaupti savo fiziologines sveikimo jėgas, tačiau tų jėgų nepakanka, jeigu jos jau yra anksčiau išeikvotos, tai tokiais atvejais organizmas silpsta, gali net žūti. Taigi proceso baigtį gali nulemti ne tik specifinis, bet ir nespecifinis ligos mechanizmas.

Bendrojo prisitaikymo sindromo pavojaus ir padidinto atsparumo stadijas reikia vertinti teigiamai. Pokyčiai, atsiradę minėto sindromo pavojaus stadijoje, kaip tik ir rodo organizmo pastangas mobilizuoti visus fiziologinius sveikimo mechanizmus, t.y. skatinti įvairių organizmo ląstelių audinių ir organų funkcijas, padidinti biologiškai aktyvių medžiagų kiekį, aktyvinti ir spartinti imuninius procesus, stiprinti organizmo prisitaikymą, jo kompensacines funkcijas, pervesti į gynybinį lygį fermentinius ir medžiagų apykaitos procesus.

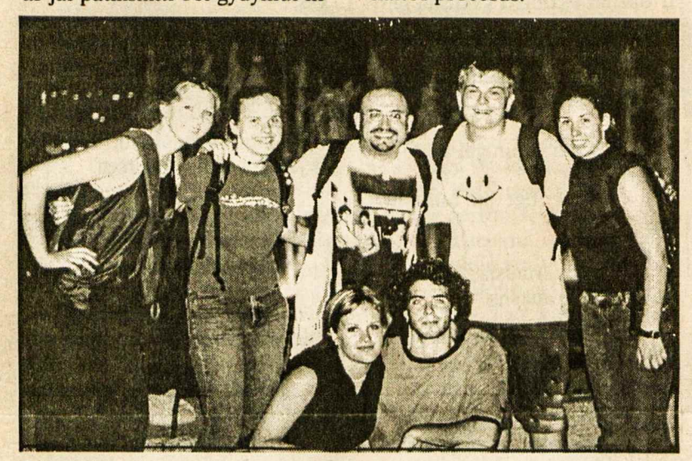

Jauni lietuviai su "Street Patrol" projekto organizatoriumi Lucio Abruzesse (viduryje), šią vasarą dalinę maistą Toronto benamiams

Jaunimo sumuštiniai benamiams

Visi gerai žino, kad Pasaulio jaunimo dienos įvyko šią vasarą Toronte. Tomis dienomis šventėm ir liudijom savo tikėjimą su jaunimu iš daugelio pasaulio kraštų. PJD tema buvo: "Mes esam žemės druska, pasaulio šviesa". Mums buvo tai priminta popiežiaus pamoksluose, pamaldose šventovėje, kad esam ateities viltis. Tad kyla klausimas, kaip jaunimas gali pakeisti pasaulį pagal Dievo valią? Visam jaunimui reikia pagalvoti apie tą klausimą. Atrodo, kad PJD pakeitė jų galvoseną apie vertybes.

Savaitę po PJD Toronte lietuvių jaunimo grupė susirinko prie Šv. Patriko šventovės ir prisijungė prie "Street Patrol" projekto. Tai organizuota eisena per Toronto miestą dalinant sumuštinius ir gėrimus benamiams.

Mes patys parūpinom maisto; kiekvienas padarė sumuštinių iš vieno kepaliuko duonos. Šio projekto organizatorius yra Lucio Abruzesse, Michael Power gimnazijos mokytojas, kuris jau penkeri metai vadovauja šiam projektui, per parapijas ir mokyklas.

Buvo gan sunku vaikščioti tris valandas karštą dieną, bet iš tikrųjų nebuvo didelis vargas, nes mūsų širdyse virpėjo džiaugsmas, kad galėjome daryti gera. Mes maistą dalinom norėdami juos ne tik pamaitinti, bet ir su jais pasikalbėti. Motina Teresė visada sakė, kad vienišumas yra didesnis sunkumas negu alkis. Ir daug kas iš jų norėjo kalbėti su mumis. Daug kas iš mūsų niekad nebuvo kalbėję su vargšais. Pradžioje truputį bijojom, bet kai pamatėm, kad jie nėra blogi žmonės, bet tik tokie, kaip tu ir aš. Dauguma jų buvo normalūs, bet neturėjo pinigų, tai reikėjo gyventi gatvėje.

Mes daug ką pamatėm, bet didžiausią įspūdį padarė šešiolikmetė mergaitė, kuri priėjo prie mūsų ir paklausė, ar mes dar turime maisto, nes ji matė kaip mes jį kitiem dalinom. Mums buvo sunku suprasti, kad mergaitė mūsų amžiaus gali būti alkana.

Buvo liūdna pamatyti kiek daug benamių žmonių.

Įsivaizduokite: tą vakarą susirinko apie 40 asmenų, kiekvienas atsinešė po 8 sumuštinius ir vis tiek neužteko!

Daugelio mūsų įvaizdis apie benamius pasikeitė. Mes su jais kalbėjom ir dainavom, dalinomės savo nuomonėm apie Dievą. Jie buvo patenkinti, kad nusifotografavom su jais ir kad bendravom, nors mes buvom jaunesni už juos.

Mes supratome, kad tie benamiai yra taip pat Dievo vaikai, tik gal ne tokie švarūs. Antra, mes gavome progą padėti nelaimingesniems ir pajusti vidinį pasitenkinimą. Galų gale padarėme pradžią pagerinti pasaulį, nes mes esame pasaulio druska, pasaulio šviesa!

Julija Šimonėlytė

Po PLB kraštų pirmininkų suvažiavimo Druskininkuose jo dalyviai atminimui pasodino keletą medelių ir kartu padainavo

Nuotr. R. Žilinskienės

SKAITYTOJAI PASISAKO

NUOTRAUKOS

Straipsnis *Tėviškės žiburiuose*: *Kartojama klaidinanti nuotrauka* (2002.V.28).

Gerbiamas p. Genius Procuta, priimkite mano pasveikinimą už atskleistą falsifikaciją. Savo laiku pranešiau apie tai A. Tory, kai padovanojo man savo knygą, verstą į anglų kalbą. Deja, jis ne vienintelis falsifikatorius. Vilniuje 2001 m. buvo išleista prof. dr. Alfonso Eidinto knyga *Lietuvos žydų žudynių byla.* Tos knygos fotografinėje dalyje rasite 4 nuotraukas su falsifikuotais užrašais: taip foto Nr. 15 turi būti Panevėžyje, Nr. 19 – Rokiškyje, Nr. 20, 21 – žydai žudomi ne prie Liepojos ir ne prie Talino, bet Lietuvoje – žiūrėkit mano knygos anglų kalba *Heroism & Bravery in Lithuania* ir rusų kalba *Nepokorivsiesia.*

Su pagarba –

Aleksas Faitelsonas, Izraelis

P.S. Nuorašas: Žydų muziejui Vilniuje

REIKIA KOMPIUTERIO

Prasidėjo darbas mokykloj ir rūpesčiai Suvalkų trikampio Vidugirių mokykloje. Ten mačiau susirūpinusius mokytojus – neturi kompiuterio. Prašo, kad atsirastų geros širdies žmonių, kurie nupirktų kompiuterį Vidugirių mokyklai. Mokytojai, vaikučiai ir komitetas būtų labai dėkingi. **K.V.**

Adresas: Vidugirių mokykla,
direktorė Gražina Kibiš,
16-515-Punsk, wojew. Podlaskie
Polska-Poland

HUMORAS

Gydytojai sako, kad juoktis sveika. Visi mėgstame gerą humorą. Lietuva turi daug gerų humoristų, bet, deja, mažai kur jie spaudoje pasirodo su savo humoristiniais raštais.

Vienintelis dar dažnai pasireiškiantis humoristas yra Juozas Erlickas, kurio feljetonai karts nuo karto pasirodo *Lietuvos ryte*. Deja, negali suprasti, ką jis ten rašo.

Taipogi kas savaitę tame pačiame laikraštyje yra skyrelis *Eilėraščiai proza*, kuriame jis rašo, bet angliškai sakant ta jo rašliava *does not make sense*. Tai tikros nesąmonės, ir nežinai žmogus, ar čia reikia juoktis, ar verkti. Reikia stebėtis, kaip toks rimtas laikraštis kaip *Lietuvos rytas* gali tokias nesąmones spausdinti.

Štai čia vienas tokių "eilėraščių".

Švelnumas

Sutikau ją geležinkelio stoty,
Šlaistėsi po peroną, kabinėjosi
prie keleivių. Aiškiai matėsi, kad
vargšė nežino, kur eit.
Paėmiau už rankos. Klusniai
it avelė sekė iš paskos.
Nusivedžiau į Markučių dvarą
ir įmečiau į šulinį.

L. Stankevičius, Montreal, Que.

REIKALINGA PAGALBOS

Prieš 3 metus sudegė visas mano turtas ir visas (liki pamatų) namas. Šiek tiek davė kaimynai apsirengt. Ačiū jiems. Valdžia davė 500 Lt šalpos. Kadangi šoko būklėje paguldė į ligoninę, tai visi pinigėliai išėjo vaistams. Tai, va, dabar sveikatai pablogėjus iš 233 Lt pragyvent neįmanoma. Vaistai nekompensuojami. Kompensuoja Furesemidą, aspiriną... Pastogės neturiu ir, atrodo, neturėsiu. Gyvenu jau vienuoliktoje vietoje. Ateina žiema, neturiu malkų nei veltinių. Mano ligos reumatinio pobūdžio, pagrinde – nervai. Vien depresijai vaistai kainuoja 117 Lt. Neleiskit dar vienai bobutei baigti gyvenimą kilpoje. Nenorėčiau to, bet išeities nėra, nebent Jūs galėsit pagelbėt. Turiu vaikų. Anksčiau padėdavo, dabar – bedarbiai, reikia savus vaikus išlaikyt...

Germana Astrauskienė,
Vaižganto 1, Svėdasai,
Anykščių raj., Lithuania

GAVAU LAIŠKĄ

Parėjus randu laišką iš Lietuvos – rašo pusseserė. Laiškas rašytas ant išplėšto sąsiuvinio lapo. Paglostau sąsiuvinio lapelį. Priglaudžiu prie skruosto. Užsimerkiu ir įsivaizduoju Marytę mano tėviškės kaime, rašančia prie virtuvės stalo. Žiema. Ūkyje mažai darbo, vakarai ilgi. Ką ji mato rašydama man Kanadoje? Nuoširdžiai rašo, pasakoja apie kasdieninį gyvenimą, nesiskundžia, nors gerai žinau kokia jos tikrovė. Kaip gera, kokia šiluma sieloje sulaukus tokį laiškutį, pilną švelnumo, meilės, vilties, jautrumo. Noriu arčiau su ja pabendraut, bet šaukia mane kasdieniniai šeimos, namų tvarkos rūpesčiai.

Sekančią dieną esu darbovietėje; keturi-penki darbai "dega" ...telefonai čirškia, kompiuterių ekranai mirga. Perskaitau elektroninį pereitos paros paštą. Daug faktų, daug klausimų... atsakau jiems ir pati siunčiu klausimus. Skubu. Skuba visa įstaiga, skubam, skubam, visi skubam. Elektroninis paštas, ačiū Dievui, duoda greitus rezultatus, klausimai tuoj atsakyti, posėdžiai suorganizuoti. Viskas vyksta skubiai. Asmeniško kontako mažai; laiko trūksta!

Ateina į mintį vaizdas Marytės, sėdinčios kaime prie virtuvės stalo, rašančios ant sąsiuvinio lapo laiškutį. Koks jis brangus! Nesvarbu, kad trunka 10 dienų ateit, jis paliečia mano širdį kaip joks e-paštas negali.

Pelėdukė, Toronto, Ont.
(Tikroji pavardė redakcijai žinoma)

KREIPIMASIS

Brangūs vienos tautos ir vieno tikėjimo broliai ir seserys,

Raseinių parapijos vardu kreipiuosi į Jus supratimo ir pagalbos. Nors parapijoje ir yra jaunimo grupė, suaugusiųjų maldos grupė "Caritas", bet tikintieji neturi kur susirinkti šalia bažnyčios. Kauno Arkivyskupas Metropolitas J. E. Sigitas Tamkevičius leido statyti parapijos namus, tačiau už vietos tikinčiųjų aukas tesugebėjome įsigyti žemės sklypą šalia bažnyčios, kuris kainavo 12,000 litų.

Maloniai prašome Jus prisidėti prie šios parapijos namų statybos. Lėšas galite pervesti: Raseinių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčia, Bažnyčios g. 11, Raseiniai. 701201 AB "LŽUB" Raseinių sk., Agricultural Bank of Lithuania, Vilnius Lithuania SWIFT: AGBL LT 2X, HSBC Bank USA, New York, SWIFT: MRMDUS33, Bankers Trust Company, New York SWIFT: BKTRUS33

Virgilijus Dudonis,
Raseinių parapijos klebonas

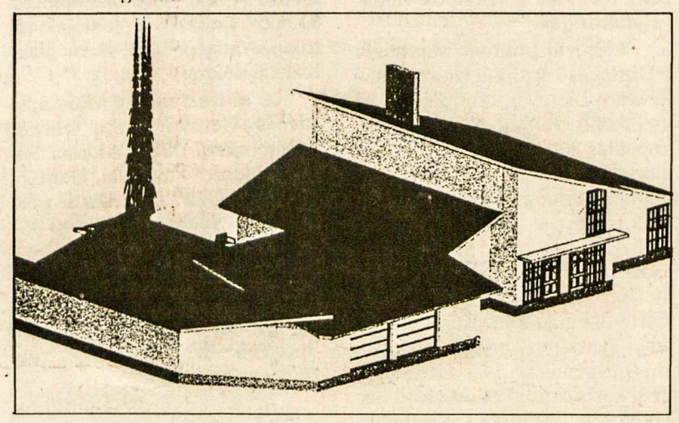

Raseinių parapijos namų projektas

Humoristiški posakiai

Autobiografija – automobilio istorija.

Amerikietis – žmogus, nebijantis iškoneveikti savo prezidentą, bet be galo mandagus su bet kurio laipsnio policininku.

Aritmetika – sugebėjimas suskaičiuoti iki 20, nenusiavus batelių.

Cigaretė – viename gale ugnelė, kitame – kvailelis, per vidurį šiek tiek tabako.

Cirkas – vieta, kur žvėrys elgiasi kaip žmonės, o žmonės kaip beždžionės.

Draugas – asmuo, kuris apie tave viską žino, o vis dėlto ir toliau myli.

Ideali žmona, kurios vyras idealus.

Pragaras – vieta, kur pilna gražių moterų ir nė vieno veidrodžio.

Žodžio laisvė – teisė diskutuoti su televizorium.

Zigzagas – trumpiausias atstumas tarp dviejų taurelių.

Viengungis – vyriškis, kuriam niekuomet netenka aiškintis, kodėl nosinė ištepta lūpų dažais.

Pasiuntinys – žmogus, siunčiamas į užsienį meluoti savo tėvynės labui.

Nuplikimas – laikas, kai teritorija šukoms ant galvos mažėja, o prausimosi plotas didėja.

Raudona vėliava – tai, kas žadina jaučio ir kapitalisto įtūžį.

Kandidatas į rinkimus – asmuo, kaulijantis iš turtuolių pinigus, o iš vargšų – balsus, kad ateityje juos vienus nuo kitų gintų.

Romanas: amerikiečių – istorija, kurioje nuo pasakojimo pradžios du siekia suartėjimo, bet nesuartėja ir iki pabaigos; prancūzų – istorija, kurioje du suartėja nuo pasakojimo pradžios, bet nuo to momento iki pabaigos vienas kito neapkenčia; rusų – istorija, kurioje du negeidžia vienas kito suartėjimo, bet visą laiką kankinasi dėl to.

Parengė **Stasys Prakapas**

* * *

• Reikia žvelgti į ateitį toliau negu siekia praeities šešėliai.
– Lech Walesa

Jaunimas, dalinęs maistą Toronto benamiams per "Street Patrol" organizaciją vasaros metu

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

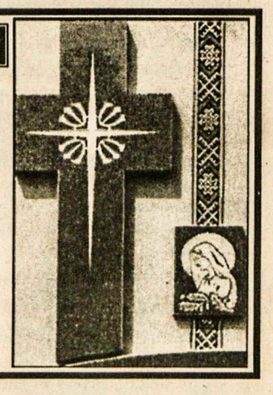

Tony Genys
Sutton GROUP

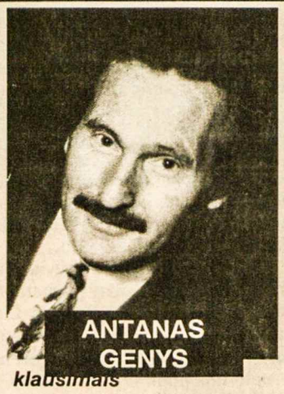

ANTANAS GENYS
klausimais
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Spalio 6, sekmadienį, pakrikštytas Jono ir Dalios (Grigutytės)Ažubalių sūnus Justinas-Stasys.

– Spalio 9, trečiadienį, palaidotas a.a. Jonas Arštikaitis, 85 m. amžiaus.

– Ateinantį savaitgalį visose trijose mūsų šventovėse bus renkama antroji rinkliava pasaulio misijoms.

– Netrukus bus pradedamos Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos, kurioms vadovaus Janina Dzemionienė. Prašome vaikučius registruoti klebonijoje tel. 905 277-1270 arba sekmadieniais po Mišių zakristijoje.

– Spalio 19, šeštadienį, 6 v.v. Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris rengia rudens šokius Anapilio parapijos salėje. Programoje šilta vakarienė su vynu.

– Rudeninė kapinių lankymo diena Anapilyje bus lapkričio 3, sekmadienį. Pamaldos bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Autoaikštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto Vl. Pūtvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas į pamaldas veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Rudeninės kapinių lankymo dienos proga, lapkričio 3, sekmadienį, Anapilio parapijos salėje nuo 1 v.p.p. iki 2 v.p.p. vyks A. Šarpytės vadovaujamo kamerinio orkestro "Lyra" renginys "Atgaivink sielą". Renginyje dalyvaus solistai, skaitovai ir vyks loterija. Bilieto kaina – $15. Bilietus platina Ramunė Paškuvienė tel. 905 238-0580.

– Anapilio knygyne gauta: nauja knyga *50 sportinės veiklos metų išeivijoje,* naujas žurnalo *Lithuanian Heritage* numeris bei kalėdinių sveikinimų. Kapinių lankymo dieną knygynas veiks įprastu tai dienai laiku, išskyrus laikotarpį nuo 1 v.p.p. iki 2 v.p.p., kai salėje vyks "Lyra" orkestro renginys.

– Mišios spalio 20, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pšezdzieckienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už Gelažių mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 19, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Leną Nemūrienę (I metinės).

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį, 9.30 v. ryto – Padėkos šventės pamaldos ir sekmadienio mokykla. Po pamaldų tradicinė Moterų draugijos Padėkos šventės puota Lietuvių Namų patalpose.

– Antradienį, spalio 22, 7.30 v.v. tarybos posėdis Vandos Norvaišienės bute, Don Mills, Ontario.

Muziejaus-archyvo žinios

– Apie Anapilyje esantį Kanados liet. muziejų ir archyvą galima pasiskaityti anglų kalba internete, adresu http://lithuanian-museum-archives-Canada.museum.com. Tenai lankytojai ras žinių apie ruošiamas bei dabartines parodas ir informacijos apie archyvinius rinkinius. Mūsų elektr. pašto adresas yra litharch@the-wire.com.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai a.a. J. Arštikaičio atminimui aukojo: $75 – G. D. Sakai; $60 – A. Pacevičius; $50 – dr. A. Dailydė, E. Simonavičienė; $40 – P. Franks, M. Miller, R. J. Dūdos; $35 – T. B. Stanuliai; $30 – A. Simonavičius; $25 – F. Mircius; $20 – V. Skukauskas, V. Paškus, S. Augaitis, B. Čepaitienė, J. Pacevičienė, J. Karasiejus, A. R. Kalendros, M. R. Rusinai, A. Petkevičienė, Č. B. Joniai, V. P. Melnykai, K. J. Batūros, L. G. Matukai, S. V. Aušrotai, R. Dūda, F. Skrinskienė, A. A. Valadkos, A. B. Abromaičiai, A. Masionis; $10 – A. Skučas, B. Pichler, V. Simkevičienė. Be to, SN $100 aukojo dail. J. Bakis; $75 – E. Petrus. Slaugos komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto Ont. M6P 1A6.

– Lapkričio 17 d., 12.30 v. Slaugos Namuose įvyks iškilmingas jų atidarymas. Bus perkirpta oficiali atidarymo juosta, po kurios bus galimybė apžiūrėti Slaugos namus. Sveikinimai ir vaišės vyks Prisikėlimo parapijos salėje. Kviečiame visus dalyvauti šiame renginyje.

– Slaugos namų bibliotekai jau surinkta nemažai knygų. Joms laikyti reikia naujų knygų lentynų bei spintų. Aukotojams, parėmusiems Slaugos namų biblioteką, bus išduoti kvitai mokesčių atleidimui ir vardai įrašyti Slaugos namų bibliotekoje. Aukas priima V. Kulnys, tel. 416 769-1266. Slaugos namams taip pat trūksta invalidų vežimėlių, šachmatų lentų bei kitų stalo žaidimų. Būtume labai dėkingi, jei kas galėtų tai paaukoti.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitus du sekmadienius pamokslus per 10.30 v.r. Mišias sakė Lietuvos kariuomenės kapelionas kapitonas kun. Remigijus Monstvilas iš Camp Borden.

– Šį Misijų sekmadienį visi yra kviečiami malda ir specialia auka prisidėti prie Evangelijos skelbimo misijos.

– Spalio mėnuo yra skirtas Marijos garbei. Rožinis kalbamas šiokiadieniais prieš 7 v.v. Mišias.

– Metinė parapijos vakarienė vyks šį šeštadienį, spalio 19, parapijos salėje. Pradžia 5 v.p.p. Meninę dalį 6 v.v. atliks Indrė Viskontaitė, pianistė Ilona Beresnevičienė ir saksofonistas David Rubinoff. Po koncerto – vakarienė. Bilietus platina V. Taseckas 905 824-4461.

– Tuoktis ruošiasi Jonas Sagevičius ir Susan Melo.

– Parapijos raštinėje tęsiama jaunimo registracija Pirmos Komunijos ir Sutvirtinimo sakramento pasiruošimo pamokoms, kurios prasidės lapkričio pradžioj.

– KLK moterų dr-jos parapijos skyriaus organizuojamos uždaros rekolekcijos moterims ir vyrams vyks lapkričio 23, šeštadienį, nuo 9 v.r. iki vakaro parapijos patalpose. Rekolekcijas ves kun. Algirdas Malakauskis, OFM. Registruotis pas Ireną Vibrienę 416 762-8414 ar parapijos raštinėje.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas bus lapkričio 1-2 d.d. Visi kviečiami prisidėti darbu ir daiktais. Daiktus vežti į parapijos salę ne anksčiau kaip spalio 29 d.

– Parapijiečiai kviečiami įsijungti į parapijos 50-mečio albuminį leidinį, kurį sudarys parapijos veiklos ir visų parapijiečių šeimų bei pavienių asmenų nuotraukos. Fotografavimas vyks šią savaitę spalio 15, 16 ir 17 d.d., o vėliau spalio 30, 31 ir lapkričio 1 ir 2 d.d. Prašoma skambinti į parapijos raštinę ir užsisakyti laiką. "Vilniaus rūmų" gyventojams lapkričio viduryj bus paskirta diena fotografuotis jų namuose.

– Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja V. Petrauskienė, veikia pirmą ir trečią mėnesio sekmadienį nuo 10 v.r. iki 12 v.d.

– Mišios sekmadienį, spalio 20: 8 v.r. už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 v.r. už a.a. Laimą Ratavičiūtę; 10.30 v.r. už a.a. Angelę Šulcienę, už a.a. Leopoldą Balsį – 15 metinės, už a.a. Alfutę Tutlienę; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Kun. Remigijus Monstvilas, Tauragės įgulos kapelionas, ir svečias iš Estijos kun. Andrej Sostov, lydimi br. Petro Šarkos, OFM, Padėkos dieną, spalio 14, lankėsi *Tėviškės žiburių* redakcijoje, domėjosi laikraščio leidyba, pasirašė svečių knygoje, linkėdami "stiprybės ir Dievo palaimos".

Šv. Jono lietuvių kapinėms $200 aukojo M. Gaivelienė.

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 13 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 170 svečių. Budėjo Ramunė Paškuvienė.

– LN valdybos posėdis – spalio 16, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Lapkričio 23 d. Lietuvių Namai švęs 50 metų sukaktį. Ta proga įvyks šventinis pokylis. Šventę pradės menininkų paroda, po kurios svečiai bus pakviesti kokteiliams į Vytauto Didžiojo menę. Programa ir vaišės vyks Kar. Mindaugo menėje. Bus šokiai, loterija, veiks baras. Bilietai platinami LN raštinėje, tel. 416 532-3311 arba sekmadienio popietėse. Kviečiame visus dalyvauti.

– Lietuvių Namai baigia ruošti jubiliejinį 50-mečio leidinį. Dail. J. Bakis leidiniui paaukojo $100. Galintys prisidėti finansiškai arba norintys tapti leidinio mecenatais prašomi kreiptis į LN raštinę arba skambinti tel. 416 532-3311.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima skaniai papietauti, pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Lietuvių šeimų stovykla. "Kretingos" stovyklavietėje š.m. rugpjūčio 11-17 dienomis – vaikai ir tėvai ruošiasi programai **Nuotr. V. L. Zubrickų**

DĖMESIO!

Šiais metais KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

ŠVENČIA 50 METŲ **JUBILIEJŲ**

Paskirkite š.m. lapkričio 9-10 d.d. savaitgalį šiai šventei

ŠEŠTADIENĮ, lapkričio 9:

♦8.30 v.r. – KLB TARYBOS SUVAŽIAVIMAS, Prisikėlimo parapijos kavinėje♦

♦MOTERŲ KREPŠINIO VARŽYBOS ♦

♦1 v.p.p. – POPIETĖ SU VISŲ KARTŲ RATELIAIS, DAINOMIS, ŠOKIAIS, Prisikėlimo parapijos salėje♦

♦6 v.v. – IŠKILMINGAS POKYLIS KARTU SU KANADOS LIETUVIŲ FONDU, švenčiančiu 40 metų jubiliejų, Toronto Lietuvių Namuose♦

SEKMADIENĮ, lapkričio 10:

♦ PAMALDOS VISOSE LIETUVIŲ PARAPIJOSE ♦

♦ KLB KRYŽIAUS ŠVENTINIMAS ♦ 2.30 v.p.p. IŠKILMINGA AKADEMIJA SU 50 METŲ VEIKLOS APŽVALGA, Anapilio salėje ♦

KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUJE BUS MŪSŲ VEIKLOS NUOTRAUKŲ PARODA, YRA LEIDŽIAMAS SUKAKTUVINIS LEIDINYS

Sekite visus kitus pranešimus "Tėviškės žiburiuose" ***KLB krašto valdyba***

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia mirusiųjų prisiminimą – Vėlines lapkričio 4, pirmadienį. Šv. Mišios 10 v.r. Prisikėlimo parapijos šventovėje. Pietūs 12 v.d. "Vilnius Manor" III-čio aukšto menėje. Bilietai po $8.00 gaunami pas T. Kobelskienę tel. 416 760-8003, A. Dobienę tel. 416 769-7550 ar S. Kuzmicką tel. 416 769-1351.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 26 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos vieną valandą atgal.

Lietuvių jaunimo sambūris "Gintaras" stropiai ruošiasi dalyvauti Lietuvių tautinių šokių bei dainų šventėje Vilniuje, kuri prasidės 2003 m. liepos 5 d. Kelionę į Lietuvą 1998 m. mums puikiai paruošė ir sutvarkė didelį patyrimą turintis kelionvedis Algis Medelis. Su gintariečiais tąsyk skrido nemažai tautiečių, "Gintarui" nepriklausančių – daugiau kaip šimtas žmonių. Tvarkingai grįžom atskiromis grupėmis po 2–3–4 savaičių. Ir šį kartą mūsų kelione rūpintis sutiko A. Medelis. Norinčius kartu su "Gintaru" keliauti prašome registruotis iš anksto paskambinant A. Medeliui, tel. 1–905–666–9086. **"Gintaras"**

Vysk. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje $40 aukojo J. Lapavičius.

Vaikučių savaitraščiui *Kregždutė* aukojo: $100 – U. Paliulytė; $50 – N.N.

Tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukojo $50 – S. J. Poškai; $20 – J. M. Astrauskai.

REIKALINGA moteris, kuri prižiūrėtų senesnio amžiaus moterį savaitgaliais Mississaugoje. Skambinti tel. 905 274-5423 po 6 v.v.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

kviečia visus į

"HALLOWEEN" ŠOKIUS

Kada? 2002 m. lapkričio 2, šeštadienį, 8 v.v.
Kur? Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
Kiek? $7 su kauke, $10 be kaukės

A. a. Stasys Jurgelis testamentu *Tėviškės žiburiams* paliko $1,000. Laikraščio leidėjai už tokią žymią paramą lieka nuoširdžiai dėkingi.

A. a. Kazimieros Mankauskienės vienerių metų mirties prisiminimui duktė Aldona Falikauskienė, vaikaičiai Danutė, Antanas, Dalė, Ričardas ir provaikaičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A. a. Jono Sadausko 16-kos metų mirties prisiminimui žmona Birutė, dukra Rūta, sūnūs Juozas ir Viktoras *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Eduardą Daniliūną, prieš 5 metus (spalio 29 d.) amžinybėn iškeliavusį prisimindami, Elena ir Stasys Kerai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Kazimieros Mankauskienės vienerių metų mirties atminimui duktė Birutė Sadauskienė, vaikaičiai Rūta, Juozas, Viktoras ir provaikaičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Jono Arštikaičio atminimui pagerbti *Tremtinių grįžimo fondui* aukojo: $50 – Anapilio moterų būrelis, G. D. Sakai; $30 – H. E. Stepaičiai; $25 – V. Paulionis, O. J .A. Balsiai, Z. Dabrowski; $20 – dr. A. D. Barkauskai, M. Povilaitienė, R. Celejewska, B. Sapijonienė, B. T. Stanuliai, dr. J. A. Sungailos, G. K. Kudirkos, R. L. S. Kuliavai, V. Augaitis, E. Šlekys, A. Augaitienė, S. Augaitytė, M. Tamulaitienė, O. M. Stanevičiai, O. V. Narušiai, B. V. Biretos, F. Linkevičius, A. K. Ratavičiai, A. Empakeris, L. D. Garbaliauskai, P. B. Sapliai, E. G. Kuchalskiai, D. Viskontienė, V. A. Dubickai, P. G. Stripiniai; $10 – B. S. Prakapai, A. Kuolienė, A. M. Pranevičiai, P. L. Murauskai.

Aukas surinko D. Keršienė ir M. Povilaitienė. Šeimai, rinkėjoms ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja –

KLKM dr-jos centro valdyba

A. a. Juozo Valevičiaus atminimui pagerbti Lidija Valevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A. a. Jono Sadausko 16-kos metų mirties prisiminimui Aldona Falikauskienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

A. a. Vlado Morkūno atminimui pagerbti skautų stovyklavietei "Romuva" Vanda Vaitkienė aukojo $20.

A. a. Steponui Ulbinui mirus, nuoširdžiai užjausdamas sūnų Algį, dukras Rasą ir Ritą su šeimomis, Algis Sėklaitis *Tėviškės žiburiams* aukojo $15.

Toronto pensininkų klubo surengtame metiniame pobūvyje š.m. spalio 3 d. dalyvavo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, klubo pirmininkas A. Sukauskas su valdybos nariais, svečiais ir rėmėjais. Visi susėdo prie renginių komiteto pirmininkės T. Kobelskienės gražiai papuoštų stalų. Vaišinosi vynu ir V. Birštono skaniai pagamintais valgiais.

T. Kobelskienė pakvietė kleboną pradėti pobūvį malda. Po to Pensininkų klubo choras "Daina", vadovaujamas Lilijos Turūtaitės, atliko programą. Dainavo mišrus choras – vyrai ir moterys, duetus – L. Turūtaitė su O. Krasauskiene ir Vyt. Mašalu. Publika nepagailėjo katučių. Po programos visi skaniai valgė užsigerdami vynu. Malonu buvo matyti visus gerai nusiteikusius ir su šypsena laukiančius turtingos loterijos. Pensininkų klubas nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems. **Vl. Šlenys**

IEŠKOME auklės dviem mažiem vaikam, pilnu laiku, darbo dienomis. Skambinti tel. 416 763-8765.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Šiluvos Marijos parapijos Londone šventės meninę programą atliko Anapilio "Gintarėlių" choras, vadovaujamas muz. D. Grigutienės rugsėjo 8 d. **Nuotr. Valaškevičienės**

MONTREAL QUE

Montrealio dainininkų grupė smarkiai repetuoja, ruošiasi koncertui, kurį atliks per sukaktuvinį pokylį lapkričio 9 d. Toronte. Šią grupę sudaro Andrėja Celtoriūtė-Beniušienė, Daiva Jaugelytė-Zatkovic, Rytis Bulota, Heroldas Celtorius ir Alfredas Pališaitis. Jiems vadovauja komp. Aleksandras Stankevičius-Stankė. Grupė neseniai pradėjo bendrą darbą ir tebeieško sau skambaus vardo.

Dr. Juozas Domarkas, pavasarį su šeima atvykęs iš Lietuvos, įsijungė į Aušros Vartų parapijos chorą. Taip pat pradėjo giedoti ir torontietis Algis Jurėnas, pagal savo specialybę gavęs darbą Montrealyje. Choro vadovybė mielai priima naujus dainininkus ir laukia daugiau jų.

Prel. Jonas Staškevičius, Lietuvos kankinių parapijos (Mississauga, Ont.), klebonas ir jo sesuo Valentina Baliūnienė spalio 8 d. buvo trumpam užsukę į Montrealį. **B.S.**

Montrealio skautai (Neringos Geležinio Vilko tuntas) jau pradėjo žiemos sezono veiklą. Mūsų skaičius didėja, bet dar kviečiame naujus prisidėti. Dėl smulkesnės informacijos prašom skambinti Andriui Gapučiui tel. 450 458-3381. Sueigos vyks penktadieniais: spalio 25, lapkričio 15, gruodžio 6 ir gruodžio 20 (Kūčios). Visos sueigos vyksta Aušros Vartų parapijos salėje ir prasideda 7 v.v. **A.G.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

Šypsokimės

– Ar Lietuvoje dar matosi gandrų lizdų ant namų stogų?

– Ne. Dabar vietoj lizdų stovi televizijos antenos.

– Suomiai labai daug geria ir dažnai važiuoja į Rusiją gerti degtinės.

– Kaip į tai žiūri rusai?

– Jie už tai suomius vadina "Vodka turist".

– Ar tikrai pinigai neduoda laimės?

– Tikrai, bet jie nuramina nervus.

– Koks geriausias būdas paslėpti veido raukšles?

– Reikia priaugti daug svorio.

– Ką turėčiau daryti, kad nepakliūčiau į pragarą?

– Apsidrausti nuo ugnies.

– Koks skirtumas tarp rūkoriaus ir fabriko?

– Nėra jokio skirtumo, jie abu teršia orą ir atneša pinigus valdžiai.

– Kodėl nėra moterų rojuje?

– Nes ten tada būtų pragaras.

– Ar seno amžiaus sulaukęs žmogus, viską gyvenime matęs, girdėjęs ir išbandęs yra laimingas?

– Sunku pasakyti, kadangi jis jau yra viską užmiršęs.

– Ką turėčiau daryti, nes viską matau dvigubai?

– Užmerkite vieną akį.

– Koks skirtumas tarp nuplikusio prancūzo ir tokio pat izraeliečio?

– Nuplikęs prancūzas nusiperka peruką, o izraelietis parduoda savo šukas.

L. Stankevičius

KOSMETOLOGO PASLAUGOS: manikiūras, pedikiūras; vaškavimas (waxing), veido kaukės, valymas ir gydymas. Skambinti tel.: 905 795-7872. Nešiojamas tel. 416 817-2215

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

"BALTIC TREE SERVICE" – Nupjaunam, genėjam ir tręšiam (fertilize) visų rūšių medžius bei krūmus. Darbas garantuotas. Skambinti Daniui Leliui: Hamiltone 905 692-9741 (iki 9 v.v.); Toronte 416 753-0790.

KATALIKŲ GIMNAZIJOS MOKYTOJAS ieško išsinuomoti kambarį Toronte. Skambinti tel. 905 385-7278.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

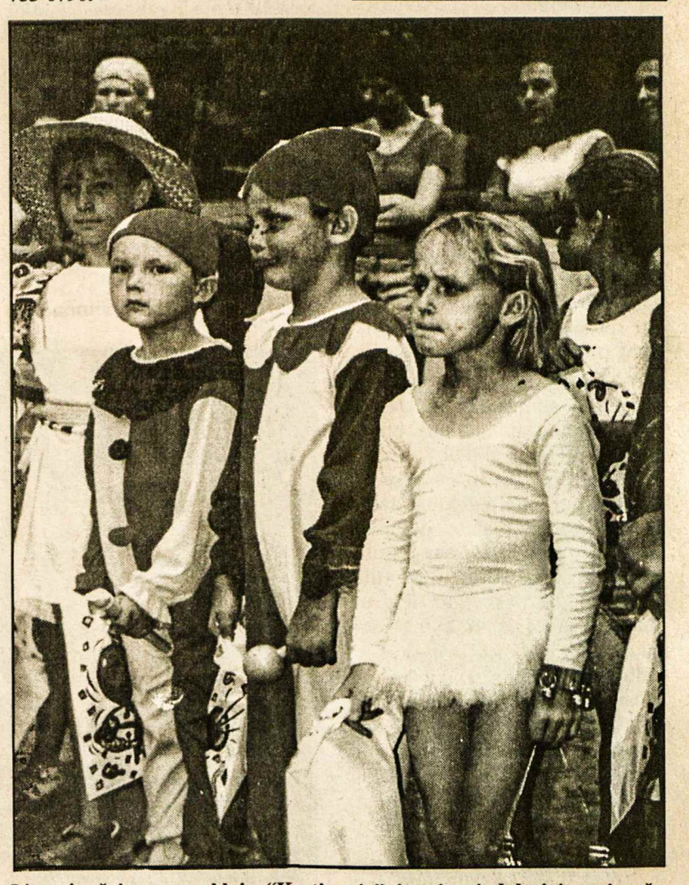

Lietuvių šeimų stovykloje "Kretingoje" jauniausi dalyviai pasiruošę programai